

Mezinárodní zkušební řád

pro
zkoušky záchranných psů

MEZINÁRODNÍ KYNOLOGICKÉ FEDERACE
(FCI)

A

MEZINÁRODNÍ ORGANIZACE PRO ZÁCHRANNÉ
PSY (IRO)

Úvod

Tento zkušební řád pro záchranné psy byl zpracován společně FCI komisí pro záchranné psy a IRO (mezinárodní organizací pro záchranné psy) a schválen předsednictvem FCI a rovněž valným shromážděním IRO. Nahrazuje dosud platný zkušební řád záchranných psů FCI a IRO. Tento zkušební řád byl zpracován v německém jazyce. V případě nejasností, které by mohly vzniknout při překladu do jiných jazyků, je rozhodující text v jazyce německém.

Zkušební řád bude na základě jeho aktuálnosti a zkušenostem získaným jeho užíváním po minimálně pěti letech prověřen a případně změněn, přizpůsoben nebo rozšířen. Změny podléhají formálnímu souhlasu příslušných výborů FCI a IRO. Tento zkušební řád je platný pro všechny členské subjekty FCI a IRO.

Schválen usnesením předsednictva FCI

13. a 14. dubna 2011 v Římě v Itálii

a shromážděním delegátů IRO

9. dubna 2011 v Samoreau ve Francii

Platný od 01. ledna 2012

Obsah	
Úvod.....	2
Obsah	3
Schéma zkoušek.....	10
Všeobecná ustanovení	
Všeobecné údaje.....	11
Způsoby označování.....	12
Značení štěkotem.....	12
Značení nálezkou.....	12
Značení vystavováním.....	12
Značení hrabáním.....	12
Pořádání zkoušek.....	12
Organizace zkoušek.....	12
Povinné ručení.....	12
Věkový limit	13
Posouzení povahy psa.....	13
Povinnosti účastníků zkoušek.....	13
Povolené pomůcky.....	13
Pracovní knížka.....	13
Hodnocení	14
Bodová tabulka.....	14
Posudkové listy a formuláře.....	15
Rozhodčí.....	15
Zkouška způsobilosti záchranného psa – varianta stopa RH-FL E.....	16
Pachová práce RH-F E.....oddíl A.....	16
Kritéria hodnocení a bodový zisk.....	16
Všeobecná ustanovení.....	16
Povolené povely.....	16
Prováděcí pokyny.....	16
Cvik označení.....	17
Vypracování stopy.....	17
Hodnocení.....	17
Cvik označení.....	17
Vypracování stopy.....	17

Zkouška způsobilosti záchranného psa - varianta plošné vyhledání RH-FL E.....	18
Pachová práce RH-FL E.....oddíl A.....	18
Kritéria hodnocení a bodový zisk.....	18
Všeobecná ustanovení.....	18
Povolené povely.....	18
Prováděcí pokyny.....	18
Hodnocení.....	19
Zkouška způsobilosti záchranného psa – varianta sutinové vyhledání RH-T E.....	20
Pachová práce RH-T E.....oddíl A.....	20
Kritéria hodnocení a bodový zisk.....	20
Všeobecná ustanovení.....	20
Povolené povely.....	20
Prováděcí pokyny.....	20
Hodnocení.....	21
Poslušnost a dovednost RH-F E, FL E, T E.....oddíl B.....	22
Všeobecná ustanovení.....	22
Prováděcí pokyny.....	22
1. Ovladatelnost na vodítku..... 10 bodů.....	22
2. Průchod skupinou osob..... 10 bodů.....	23
3. Ovladatelnost bez vodítka..... 10 bodů.....	24
4. Tunel..... 10 bodů.....	24
5. Chůze po nepříjemném materiálu..... 10 bodů.....	25
6. Nesení psa a jeho předání..... 10 bodů.....	25
7. Dlouhodobé odložení..... 10 bodů.....	26
8. Překování pevné kladiny..... 15 bodů.....	26
9. Překonání 3 překážek..... 15 bodů.....	27
Zkouška způsobilosti záchranného psa – varianta lavinové vyhledání RH-L E.....	28
Pachová práce RH-L E.....oddíl A.....	28
Kritéria hodnocení a bodový zisk.....	28
Všeobecná ustanovení.....	28
Povolené povely.....	28
Prováděcí pokyny.....	29
Hodnocení.....	29

Poslušnost a dovednost RH-L E.....	oddíl B.....	31
Všeobecná ustanovení.....		31
Prováděcí pokyny.....		31
1. Ovladatelnost na vodítku	10 bodů	31
2. Průchod skupinou osob	10 bodů	32
3. Ovladatelnost bez vodítka.....	15 bodů	33
4. Jízda dopravním prostředkem	10 bodů	33
5. Nesení psa a jeho předání.....	10 bodů	34
6. Dlouhodobé odložení.....	15 bodů	34
7. Chůze ve stopě psovoda	15 bodů	35
8. Ovladatelnost psa na vzdálenost.....	15 bodů	36
Zkouška způsobilosti záchranného psa – varianta vodní práce.....	RH-W E.....	37
Práce ve vodě RH-W E	oddíl A.....	37
Hodnocení a bodový zisk.....		37
Všeobecná ustanovení.....		37
Prováděcí pokyny.....		37
1. Aport z vody hozený ze břehu.....	20 bodů	37
2. Přinesení záchranné pomůcky ze břehu	20 bodů	38
3. Záchrana tonoucího ze břehu	60 bodů	38
Poslušnost a dovednost RH-W E	oddíl B.....	39
Všeobecná ustanovení		39
Prováděcí pokyny.....		39
1. Ovladatelnost na vodítku	10 bodů	39
2. Průchod skupinou osob	10 bodů	40
3. Ovladatelnost bez vodítka.....	10 bodů	40
4. Jízda na surfu	15 bodů	41
5. Nesení psa a jeho předání.....	10 bodů	42
6. Dlouhodobé odložení.....	10 bodů	42
7. Jízda ve člunu.....	15 bodů	43
8. Plavání na vzdálenost.....	20 bodů	43
Zkouška záchranného stopování – stupeň A.....	RH-F A	45
Pachová práce RH-F A.....	oddíl. A.....	45

Kritéria hodnocení a bodový zisk.....	45
Všeobecná ustanovení.....	45
Povolené povely.....	46
Prováděcí pokyny.....	46
Hodnocení.....	47
Zkouška záchranného stopování – stupeň B..... RH-F B.....	48
Pachová práce RH-F B..... oddíl A.....	48
Kritéria pro hodnocení a bodový zisk.....	48
Všeobecná ustanovení.....	48
Povolené povely.....	49
Prováděcí pokyny.....	49
Hodnocení.....	50
Zkouška plošného vyhledávání – stupeň A.....RH-FL A.....	51
Pachová práce RH-FL A..... oddíl A.....	51
Kritéria pro hodnocení a bodový zisk.....	51
Všeobecná ustanovení.....	51
Povolené povely.....	51
Prováděcí pokyny.....	52
Hodnocení.....	52
Zkouška plošného vyhledávání – stupeň B.....RH-FL B.....	53
Pachová práce RH-FL B..... oddíl A.....	53
Kritéria pro hodnocení a bodový zisk.....	53
Všeobecná ustanovení.....	53
Povolené povely.....	54
Prováděcí pokyny.....	54
Hodnocení.....	54
Zkouška sutinového vyhledávání – stupeň A.....RH-T A.....	55
Pachová práce RH-T A..... oddíl. A.....	55
Kritéria pro hodnocení a bodový zisk.....	55
Všeobecná ustanovení.....	55
Povolené povely.....	56

Prováděcí pokyny.....	56
Hodnocení.....	56
Zkouška sutinového vyhledávání –stupeň B.....RH-T B	58
Pachová práce.RH-T B..... oddíl A.....	58
Kritéria hodnocení a bodový zisk.....	57
Všeobecná ustanovení.....	57
Povolené povely.....	58
Prováděcí pokyny.....	58
Hodnocení.....	59
Poslušnost a dovednost RH-F,FL,T..... oddíl. B.....	60
Všeobecná ustanovení.....	60
Prováděcí pokyny.....	61
1. Ovladatelnost bez vodítka..... 10 bodů.....	61
2. Polohy psa na vzdálenost s přivoláním..... 10 bodů	62
3. Aport volný..... 10 bodů	62
4. Pohyblivá lávka na sudech	63
5. Vodorovný žebřík..... 10 bodů	64
6. Tunel	64
7. Ovladatelnost psa na vzdálenost..... 10 bodů	65
8. Nesení psa a jeho předání..... 10 bodů	66
9. Dlouhodobé odložení..... 20 bodů	67
Zkouška lavinového vyhledání – stupeň A..... RH-L A.....	68
Pachová práce RH-L A..... oddíl A.....	68
Kritéria hodnocení a bodový zisk.....	68
Všeobecná ustanovení.....	68
Povolené povely.....	69
Prováděcí pokyny.....	69
Hodnocení.....	70
Zkouška lavinového vyhledání – stupeň B..... RH-L B.....	71
Pachová práce RH-L B..... oddíl A.....	71
Kritéria hodnocení a nejvyšší možné body	71

Všeobecná ustanovení.....	71
Povolené povely.....	72
Prováděcí pokyny.....	72
Hodnocení.....	73
Poslušnost a dovednost RH-L .....oddíl B	74
Kritéria hodnocení a bodový zisk.....	74
Všeobecná ustanovení.....	74
Prováděcí pokyny.....	75
1. Ovladatelnost bez vodítka..... 10 bodů	75
2. Polohy psa na vzdálenost s přivoláním	10 bodů 76
3. Aport volný.....	10 bodů 76
4. Ovladatelnost psa na vzdálenost	10 bodů 77
5. Nesení psa a jeho předání.....	10 bodů 78
6. Dlouhodobé odložení.....	20 bodů 79
7. Chůze ve stopě psovoda	20 bodů 79
8. Jízda dopravním prostředkem	10 bodů 80
Zkouška vodních prací – stupeň A	RH-W A..... 81
Práce ve vodě RH-W A.....oddíl A.....	81
Kritéria hodnocení a bodový zisk.....	81
Všeobecná ustanovení.....	81
Povolené povely.....	81
Prováděcí pokyny.....	81
Přinesení záchranné pomůcky ze břehu	20 bodů 81
Záchrana tonoucího ze břehu	60 bodů 82
Přinesení záchranné pomůcky ze člunu	20 bodů 82
Záchrana tonoucího ze člunu	60 bodů 83
Přivlečení nepojízdné loďky.....	40 bodů 83
Zkouška vodních prací – stupeň B	RH-W B..... 84
Práce ve vodě RH-W B.....oddíl A.....	84
Kritéria hodnocení a bodový zisk.....	84
Všeobecná ustanovení.....	84
Povolené povely.....	84

Prováděcí pokyny.....		.84
Přinesení záchranné pomůcky ze břehu	20 bodů	.84
Záchrana tonoucího ze břehu	60 bodů	.85
Přinesení záchranné pomůcky ze člunu	20 bodů	.85
Záchrana tonoucího ze člunu	60 bodů	.86
Přivlečení nepojízdné lodi.....	40 bodů	.86
Poslušnost a dovednost RH-W	oddíl B.....	87
Kritéria hodnocení a bodový zisk.....		.87
Všeobecná ustanovení		.87
Prováděcí pokyny.....		.88
1. Ovladatelnost bez vodítka.....	10 bodů	.88
2. Polohy psa na vzdálenost s přivoláním	10 bodů	.89
3. Nesení psa a jeho předání.....	10 bodů	.90
4. Aport z vody hozený ze břehu.....	10 bodů	.90
5. Naskočení a jízda na surfu	10 bodů	.91
6. Ovladatelnost psa na vzdálenost	10 bodů	.92
7. Dlouhodobé odložení.....	10 bodů	.92
8. Plavání na vzdálenost.....	20 bodů	.93
9. Jízda na člunu	10 bodů	.94
Příloha.....		95
Nákres 1:Ovladatelnost psa na vodítku a bez vodítka na zkoušce		.95
Nákres 2:Ovladatelnost psa bez vodítka		.96
Nákres 3: Polohy psa na vzdálenost s přivoláním.....		.97
Nákres 4: Ovladatelnost psa na vzdálenost		.97
Vysvětlivky k schématickým nákresům.....		.98

Schéma zkoušek

Mezinárodní zkušební řád pro záchranné psy (IPO-R) obsahuje následující druhy zkoušek:

Zkouška způsobilosti záchranného psa	varianta stopa	RH-F E
Zkouška záchranného stopování	stupeň A	RH-F A
Zkouška záchranného stopování	stupeň B	RH-F B
Zkouška způsobilosti záchranného psa	varianta plošného vyhledání	RH-FL E
Zkouška plošného vyhledání	stupeň A	RH-FL A
Zkouška plošného vyhledání	stupeň B	RH-FL B
Zkouška způsobilosti záchranného psa	varianta sutinového vyhledání	RH-T E
Zkouška sutinového vyhledání	stupeň A	RH-T A
Zkouška sutinového vyhledání	stupeň B	RH-T B
Zkouška způsobilosti záchranného psa	varianta lavinového vyhledání	RH-L E
Zkouška lavinového vyhledání	stupeň A	RH-L A
Zkouška lavinového vyhledání	stupeň B	RH-L B
Zkouška způsobilosti záchranného psa	varianta vodních prací	RH-W E
Zkouška vodních prací	stupeň A	RH-W A
Zkouška vodních prací	stupeň B	RH-W B

Každý psovod má možnost začít zkouškou způsobilosti záchranného psa jakékoli varianty nebo některou zkouškou stupně A.

Pro ČR platí povinnost složit zkoušku RH-E.

Úspěšně vykonaná zkouška stupně A jakékoli kategorie opravňuje k účasti na zkoušce stupně B odpovídající kategorie.

Pes, který neuspěl při zkoušce, může stejnou zkoušku opakovat v časovém odstupu minimálně 5 dnů.

Všeobecná ustanovení

Základní údaje

Zkoušky záchranných psů mají kvalifikovat jednotlivé psy z hlediska účelu jejich použití. Splněná zkouška je dokladem úspěšného výcviku záchranného psa v daném směru. Je podkladem pro praktické nasazení v příslušných organizacích.

Způsobilost pro nasazení je určována a přiznávána výhradně těmito organizacemi. Tímto lze vázat další podmínky, např. doplňující znalosti psovoda, kurzy ovládnutí vysílaček, kurzy horolezectví, věkový limit pro psovoda i psa, kondiční zkoušky, předpisy o výstroji, kurzy první pomoci, opakování zkoušek, atd.

Zkoušky záchranných psů se mohou konat v průběhu celého roku. Pokud nemůže být zaručena bezpečnost osob a zvířat, musí být konání zkoušek odloženo. Vždy musí být dodržovány bezpečnostní předpisy a předpisy ochrany životního prostředí.

Vždy musí být umožněna kontrola identity předvedených psů pomocí tetování či mikročipů. Psy, které není možno identifikovat, popíše delegovaný rozhodčí v příloze určené pro zastřešující organizaci pořadatele.

Ke zkouškám záchranných psů mohou nastoupit psi bez ohledu na velikost, rasu nebo průkaz původu. Psovod se může v jeden den zúčastnit pouze jedné zkoušky, na kterých však smí předvést i více psů. Pokud pes splní zkoušku stupně A, smí okamžitě po dosažení věkové hranice nastoupit ke zkoušce stupně B stejného zaměření.

Jeden pes nesmí být v průběhu zkoušky veden více psovody.

Háravé feny se mohou zúčastnit všech zkoušek, ale musí být drženy odděleně od ostatních účastníků zkoušek a nastupují vždy jako poslední na závěr akce.

Nemocní psi jsou ze zkoušek vyloučeni a nesmějí vstupovat do prostoru zkoušek.

Při neukáznělosti psa dá rozhodčí psovodovi tři možnosti k přivolání. Je-li cvik proveden až na druhý povel, snižuje se známka o dva stupně. Neuposlechne-li pes ani na třetí zvukový povel, bude tato dvojice z dalšího průběhu zkoušky vyloučena. Okamžik pro povel určuje rozhodčí.

Rozhodčí je oprávněn ukončit práci psa, pokud je zřejmé, že pes je nedostatečně připraven, neproказuje dostatečnou ochotu k práci, je viditelně mimo vliv psovoda nebo má znatelná tělesná omezení. Rozhodčí může v případě nesportovního chování nebo poskytování nedovolené pomoci dát psovodovi výstrahu. Při první výstraze bude odečteno 5 bodů, při druhé bude daná disciplína ukončena a hodnocena nedostatečně. Hrubé nesportovní chování psovoda nebo agresivní chování psa opravňuje rozhodčího k jejich okamžité diskvalifikaci.

Způsoby označení

Označení štěkotem

Při vyštěkávání se pes zřetelně zaměřuje na ukrytou osobu nebo její pach a musí vyštěkávat nepřetržitě směrem k ukryté osobě, dokud k němu nepřijde psovod a označování neukončí.

Pes se ukryté osoby nesmí dotýkat. V případě uzavřeného úkrytu, který je pro psa dostupný, musí provádět označování směrem k místu, odkud vychází pach.

Označení nálezkou

Pro označování nálezkou je pes vybaven zvláštním obojkem s připevněnou nálezkou. Obojek musí mít samovolňovací mechanismus, který ochrání psa před zraněním. Pes po nalezení osoby přinese nálezkou k psovodovi. Předsednutí při odevzdání nálezky se nevyžaduje. Po odebrání nálezky a pokynu rozhodčího vede pes psovoda samostatně přímou cestou k ukryté osobě. Psovod přitom musí mít stále kontakt se svým psem. Pes může být připnutý na vodítku libovolné délky.

Označení vystavováním

Při označování vystavováním běhá pes nejkratší cestou mezi psovodem a ukrytou osobou a láká psovoda k ukryté osobě, případně k místu označení. Mimo to musí pes u psovoda vykazovat jasný vzorec chování, díky kterému je jednoznačné, že pes označuje. Psovod oznámí vzorec chování rozhodčímu před začátkem pachové práce.

Označení hrabáním

Při vyhledávání v lavinách se za korektní způsob označování považuje i hrabání. Musí být výrazné a musí směřovat k ukryté osobě. Hrabání může být prováděno též ve spojení s vyštěkáváním.

Pořádání zkoušek

Pověření k pořádání zkoušek uděluje příslušná zastřešující organizace pořadatele (FCI-LAO nebo IRO-NRO). Výsledky zkoušek si vzájemně uznávají všechny národní organizace FCI a IRO. Zkoušky se mohou konat pouze za účasti minimálně 4 psovodů.

Organizace zkoušek

Za organizační část zkoušek zodpovídá vedoucí zkoušek. Zařizuje a kontroluje všechny práce, které jsou potřebné k přípravě a provádění zkoušek, zejména pak po dohodě s rozhodčím postavení překážek pro disciplínu poslušnost a dovednost. Vedoucí zkoušek musí být po celou dobu zkoušky k dispozici rozhodčímu. Rozhodčí musí znát jméno vedoucího zkoušek nejméně 14 dnů před konáním akce.

Povinné ručení

Za případné úrazy v průběhu zkoušek ručí psovod za sebe i svého psa. Majitel psa zodpovídá za všechny škody na osobách a věcech způsobené jeho psem. Z tohoto důvodu musí být jako držitel psa proti těmto následkům pojištěn. Pokyny udílené rozhodčím případně pořadatelem plní psovod dobrovolně a na vlastní nebezpečí. Před začátkem akce musí psovod na vyžádání předložit rozhodčímu popř. vedoucímu zkoušek doklad o platném očkování (očkovací průkaz).

Věkový limit

Pes musí v den zkoušek dosáhnout minimální věkové hranice.

- Zkoušky způsobilosti záchranného psa: 14 měsíců
- Zkouška stupně A: 18 měsíců
- Zkouška stupně B: 20 měsíců

Posouzení povahy psa

Rozhodčí pozoruje chování psa před začátkem a v průběhu celé zkoušky. Rozhodčí je povinen při zjevných povahových nedostatcích vyloučit psa ze zkoušky a učinit o tom záznam v pracovní knížce.

Posouzení povahy zahrnuje:

- jistotu a chování psa k cizím osobám
- jistotu a chování psa při působení rušivých vlivů
- možnost zátěže i při ztížených podmínkách, jako např. při dlouhodobé práci, při nasazení více psů současně, při velkém teple či zimě, při působení prachu a kouře, při nadměrném hluku, při silném pachovém zatížení apod.
- určení dalších povahových nedostatků jako bázlivost při střelbě, slabost nervů a s ní spojená útočnost, přehnaná ostrost, celková bázlivost a podobné další jevy.

Povinnosti účastníků zkoušek

Psovod je povinen přihlásit se ke zkoušce včas. Pokud se z určitých důvodů nemůže dostavit, musí toto neprodleně oznámit vedoucímu zkoušek. Každý psovod nastupující ke zkoušce se musí dostavit s příslušnou výstrojí a oblečením odpovídajícím danému druhu zkoušky. Hlášení rozhodčímu při zahájení i ukončení zkoušky se provádí v základním postoji se psem na vodítku. Psovod je povinen uposlechnout pokynů rozhodčího a vedoucího zkoušek.

Každý psovod je povinen dokončit všechny oddíly, a to i když v některém z oddílů nedosáhl minimálního počtu bodů.

Povolené pomůcky

Zvláště pro řešení pachových prací jsou za účelem taktické podpory při vyhledávání povoleny následující pomůcky:

- Píšťalka:
Rozhodčí musí být před zahájením práce seznámen se zvukovými signály.
- Rozlišovací dečka nebo řetízkový obojek
- Světlo nebo rolničky
- Voda nebo houbička

Pracovní knížka

Pracovní knížka vydaná příslušnou národní organizací je povinná pro každého účastníka zkoušek a musí být registrována FCI-LAO nebo IRO-NRO. Před zahájením zkoušek musí být předána vedoucímu zkoušek. Výsledek zkoušky zapisuje vedoucí zkoušek, rozhodčí ho kontroluje a podepisuje.

Zkoušky jsou zakončeny vyhodnocením spojeným s předáním pracovních knížek.

Předčasné ukončení zkoušky (onemocnění či zranění psa nebo psovoda apod.) musí být s odůvodněním zapsáno do pracovní knížky.

Hodnocení

Předvedené výkony se hodnotí známkami a body. Znamky a k nim patřící body musí přesně odpovídat provedení cviku.

Při soutěžích s pořadím rozhodují při rovnosti bodů body dosažené v jednotlivých oddílech v pořadí A (pachové práce) před B (poslušnost a dovednost).

Při celkovém hodnocení se smějí udělovat pouze celé body. To však neznamená, že se jednotlivé cviky nesmějí hodnotit i body dílčími. Při konečném hodnocení daného oddílu zkoušky se dílčí body zaokrouhlují buď směrem nahoru nebo dolů dle celkového dojmu.

Zkouška platí za splněnou, pokud pes v každém oddíle dosáhl minimálně 70% možných bodů.

Bodová tabulka

Počet bodů	výborně	velmi dobře	dobře	uspokojivě	chybně
5 bodů	5,0	4,5	4,0	3,5	3,0 - 0
7 bodů	7,0	6,5	6,0	5,5 - 5,0	4,5 - 0
8 bodů	8,0	7,5	7,0 - 6,5	6,0	5,5 - 0
10 bodů	10,0	9,5 - 9,0	8,5 - 8,0	7,5 - 7,0	6,5 - 0
15 bodů	15,0 - 14,5	14,0 - 13,5	13,0 - 12,0	11,5 - 10,5	10,0 - 0
20 bodů	20,0 - 19,5	19,0 - 18,0	17,5 - 16,0	15,5 - 14,0	13,5 - 0
25 bodů	25,0 - 24,0	23,5 - 22,5	22,0 - 20,0	19,5 - 17,5	17,0 - 0
30 bodů	30,0 - 29,0	28,5 - 27,0	26,5 - 24,0	23,5 - 21,0	20,5 - 0
35 bodů	35,0 - 33,5	33,0 - 31,5	31,0 - 28,0	27,5 - 24,5	24,0 - 0
40 bodů	40,0 - 38,5	38,0 - 36,0	35,5 - 32,0	31,5 - 28,0	27,5 - 0
50 bodů	50,0 - 48,0	47,5 - 45,0	44,5 - 40,0	39,5 - 35,0	34,5 - 0
60 bodů	60,0 - 57,5	57,0 - 54,0	53,5 - 48,0	47,5 - 42,0	41,5 - 0
70 bodů	70,0 - 67,0	66,5 - 63,0	62,5 - 56,0	55,5 - 49,0	48,5 - 0
80 bodů	80,0 - 76,5	76,0 - 72,0	71,5 - 64,0	63,5 - 56,0	55,5 - 0
90 bodů	90,0 - 86,0	85,5 - 81,0	80,5 - 72,0	71,5 - 63,0	62,5 - 0
100 bodů	100,0 - 95,5	95,0 - 90,0	89,5 - 80,0	79,5 - 70,0	69,5 - 0
120 bodů	120,0 - 114,5	114,0 - 108,0	107,5 - 96,0	95,5 - 84,0	83,5 - 0
140 bodů	140,0 - 133,5	133,0 - 126,0	125,5 - 112,0	111,5 - 98,0	97,5 - 0
200 bodů	200,0 - 190,5	190,0 - 180,0	179,5 - 160,0	159,5 - 140,0	139,5 - 0
300 bodů	300,0 - 285,5	285,0 - 270,0	269,5 - 240,0	239,5 - 210,0	209,5 - 0
procenta	> 95 %	95 - 90 %	89 - 80 %	79 - 70 %	69 - 0 %

Posudkové listy a formuláře

Zde platí národní ustanovení k předání případně dokumentaci výsledků zkoušek.

Rozhodčí

Zkoušky mohou posuzovat jen kvalifikovaní a zastřešující organizací pořadatele (FCI nebo IRO) ustanovení rozhodčí. Dále platí v tomto smyslu všechna ustanovení řádu pro rozhodčí příslušné zastřešující organizace pořadatele.

Jeden rozhodčí smí v jeden den posoudit maximálně 36 částí.

Hodnota oddílů je stanovena následovně:

Oddíl A	Pachová práce	zkouška způsobilosti	2 části
Oddíl A	Pachová práce	stupeň A	3 části
Oddíl A	Pachová práce	stupeň B	4 části
Oddíl A	Vodní práce	zkouška způsobilosti	2 části
Oddíl A	Vodní práce	stupeň A	3 části
Oddíl A	Vodní práce	stupeň B	4 části
Oddíl B	Poslušnost a dovednost	zkouška způsobilosti	1 část
Oddíl B	Poslušnost a dovednost	stupeň A	1 část
Oddíl B	Poslušnost a dovednost	stupeň B	1 část

Rozhodnutí rozhodčího je konečné.

Zkouška způsobilosti záchranného psa – varianta stopa**RH-F E**

Dělí se na:	pachovou práci	100 bodů
	poslušnost a dovednost	100 bodů
	nejvyšší možný bodový zisk celkem	200 bodů

Pachová práce RH-F E**odd. A****Kritéria hodnocení a bodový zisk**

Nejvyšší možný bodový zisk celkem	100 bodů
Cvik označení	20 bodů
Sledování stopy	50 bodů
předměty 3 x 10 bodů	30 bodů

Všeobecná ustanovení

- Vlastní stopa 400 kroků (délka kroku 70 cm), stáří: 20 minut, dva pravé lomy, psovod jde po celou dobu kladení stopy normálním krokem, nesmí narušovat povrch terénu, ani zůstat stát.
- Začátek stopy je označen štítkem (po levé straně).
Po krátkém setrvání na začátku vyjde psovod normálním krokem v určeném směru.
- Předměty: 3 dobře napachované předměty běžné potřeby psovoda maximálně do velikosti boty, příliš se neliší barvou od terénu.
Předměty nesmějí být pokládány vedle stopy, nýbrž do stopy. První předmět se nachází na prvním úseku, druhý na druhém a třetí je umístěn na konci stopy.
- Časový limit pro vypracování: max. 15 minut
Časový limit začíná v okamžiku uvedení psa na stopu.

Povolené povely

Zvukový povel pro stopování, Tento povel je povolen na začátku stopy a po označení každého předmětu. Rovněž je povoleno příležitostné chválení a další zvukové povely pro stopování.

Prováděcí pokyny**Cvik označení**

Cvik označení se provádí mimo prostor určený ke stopování.

Osoba, na kterou se cvik označení provádí, musí zaujmout místo označení, tak aby jí pes neviděl. Na pokyn rozhodčího si psovod připraví psa k vyhledání a vyše jej jediným zvukovým a posuňkovým povelům ke 30 metrů vzdálenému viditelně sedícímu nebo ležícímu figurantovi. Pes musí figuranta zřetelně a bez pomoci psovoda označit. Nalezeného figuranta smí pes označit vyštěkáním, nálezku nebo vystavením. Psovod nahlásí probíhající značení. Na pokyn rozhodčího podle způsobu označení buď psovod k nalezené osobě dojde nebo je k ní psem přiveden. Psovod odloží psa cca 3 metry od

nalezené osoby a sám jde k osobě. Pes se musí chovat klidně. Na pokyn rozhodčího si psovod dojde pro svého psa a odhlásí se.

Vypracování stopy

Psovod se psem připraveným a ustrojeným k práci na stopě vyčkává, dokud nebude přivolán. Pes může být na stopě veden na volno nebo na 10 metrovém vodítku připevněném k řetízkovému obojku nebo postroji. Před započítáním stopování, při uvádění na stopu a ani během vypracování celé stopy nesmí být pes ovlivňován.

Psovod podává hlášení rozhodčímu se psem na vodítku. Povolené způsoby označování předmětů jsou zvednutí nebo označení polohou a to i střídavě. Při zvednutí předmětu může pes stát, sedět nebo ho přinést psovodovi. Při označení polohou smí ležet, sedět nebo stát.

Psovod uvede psa na stopu, případně ho odpoutá z vodítka. Psovod následuje svého psa a dodržuje vzdálenost 10 metrů a to i v případě, že pes pracuje na volno. Jakmile pes najde předmět, musí ho bez ovlivňování psovodem ihned zvednout nebo přesvědčivě označit polohou. Označí-li pes předmět, jde psovod k němu a oznámí nález zvednutím předmětu nad hlavu. Pak pokračuje se svým psem ve sledování stopy.

Po ukončení práce na stopě předá psovod rozhodčímu nalezené předměty a odhlásí se. Rozhodčí mu oznámí hodnocení.

Hodnocení

Cvik označení

Rozhodčí hodnotí samostatné označení figuranta.

Každé obtěžování figuranta psem vede ke snížení počtu bodů.

Zranění figuranta psem je důvodem pro diskvalifikaci.

Je-li označení vyvoláno psovodem nebo figurantem, je hodnoceno 0 body.

Vypracování stopy

Rozhodčí hodnotí zachycení a sledování stopy a označování nalezených předmětů.

Pes má prokázat snahu k práci na stopě a pevné označování předmětů. Mírné vybočení ze stopy není považováno za chybné, pokud pes dokáže samostatně sledovat její další průběh.

Každý nenalezený předmět se hodnotí 0 body. Za nenalezený předmět je považován i předmět, který nebyl psem označen samostatně.

Rozhodčí ukončí práci, pokud se psovod vzdálí více jak 10 metrů od stopy. V těžkém terénu může rozhodčí povolit i větší vzdálenost. V každém případě ukončení následuje, získá-li rozhodčí přesvědčení, že pes není schopen samostatně pokračovat v práci.

Zkouška způsobilosti záchranného psa–varianta plošné vyhledání RH-FL E

Dělí se na:	pachovou práci	100 bodů
	poslušnost a dovednost	100 bodů
	nejvyšší možný bodový zisk celkem	200 bodů

Pachová práce RH-FL E**odd. A****Kritéria hodnocení a bodový zisk**

Nejvyšší možný bodový zisk celkem 100 bodů

Provedení práce	Přezkoušuje se především intenzita práce a ovladatelnost psa.	30 bodů
-----------------	---	---------

Označení osoby		70 bodů
----------------	--	---------

Všeobecná ustanovení

- Prohledávaný terén: 5 000 m², otevřený a nepřehledný terén.
- Hledané osoby: 1
Psovi by měl být umožněn zrakový a fyzický kontakt. Úkryty mohou být po každém psovi měněny. Použité úkryty lze použít i opakovaně.
- Figurant zaujme pozici dle pokynů rozhodčího, které obdrží před zahájením práce, aniž by ho psodov se psem měl možnost sledovat. Figurant je asistent rozhodčího, musí sedět nebo ležet a chovat se klidně, aniž by psodova nebo psa na sebe upozorňoval.
- Časový limit pro vypracování: maximálně 10 minut.
Časový limit začíná v okamžiku prvního vyslání psa.

Povolené povely

Je povoleno opakování libovolných zvukových a posuňkových povelů.

Prováděcí pokyny

Psovod se se psem připraveným k vyhledávání zdržuje až do přivolání mimo dohled. Pes smí pracovat v dečce popř. i v řetízkovém obojku. Rozhodčí popíše ústně psododovi prohledávaný terén, který je opticky vymezen nebo má jasně rozpoznatelné hranice. Psododovi je umožněno samostatně si volit trasu pohybu v terénu.

Před začátkem práce oznámí psodov rozhodčímu způsob označování. Povoleno je vyštěkávání, označování nálezkou a vystavování.

Rozhodčí vyzve figuranta, aby se odebral do určeného úkrytu.

Na pokyn rozhodčího je zahájena práce psa.

Psovod vyšle psa do jím zvoleného směru. Teprve když se pes znatelně vzdálí, dá rozhodčí psododovi svolení opustit výchozí bod. Pes musí prohledávat určený terén podle pokynů psododa.

Při označování nalezené osoby je zakázána jakákoli podpora ze strany psododa nebo figuranta. Psodov musí nahlásit rozhodčímu probíhající značení a na jeho pokyn smí jít

za psem. Pes musí nalezenou osobu zřetelně a intenzívně značit v okruhu maximálně 2 metrů od osoby až do příchodu psovoda.

Oddíl A zkoušky končí odhlášením psovoda, při kterém mu rozhodčí sdělí hodnocení.

Hodnocení

Nedostatky v ovladatelnosti, intenzitě práce, pohybu nebo samostatnosti psa, stejně tak jako obtěžování figurantů snižují počet bodů. Označení, které nebylo potvrzeno psovodem, je chybné, ale není hodnoceno jako falešné označení.

Je-li označení vyvoláno psovodem nebo figurantem, je toto označení hodnoceno 0 body.

První falešné označení snižuje výsledek o 20 bodů.

Při druhém falešném označení je pachová práce psa ukončena.

Při nenalezení osoby nelze zkoušku splnit.

Zranění figuranta psem je důvod k diskvalifikaci.

Zkouška způsobilosti záchranného psa–varianta sutinové vyhledání RH-T E

Dělí se na:	pachovou práci	100 bodů
	poslušnost a dovednost	100 bodů
	nejvyšší možný bodový zisk celkem	200 bodů

Pachová práce RH-T E**odd. A****Kritéria hodnocení a bodový zisk**

Nejvyšší možný bodový zisk celkem		100 bodů
Provedení práce	přezkúuje se především intenzita práce a ovladatelnost psa	30 bodů
Označení osoby		70 bodů

Všeobecná ustanovení

- Prohledávaný prostor: zcela nebo částečně zničený objekt, který může být složen z různého stavebního materiálu, nejméně 400 – 600 m², ve stejné úrovni. Prostor musí být přehledný pro psovoda i rozhodčího.
- Počet ukrytých osob: 1 zakrytá osoba.
Psovi smí být umožněn zrakový nebo i fyzický kontakt. Použité úkryty lze použít i opakovaně, při jejich změně však musí být vyloučeno nebezpečí chybného označení. Použité úkryty, které nebudou obsazené, zůstávají otevřené. Ukrytá osoba musí zaujmout svou polohu 10 minut před uvedením psa. Musí se dodržovat bezpečnostní opatření. Ukrytá osoba je asistentem rozhodčího a musí se chovat naprosto klidně, aniž by psovoda nebo psa na sebe záměrně upozorňovala.
- Časový limit pro vypracování: max. 15 minut.
Časový limit začíná v okamžiku prvního vyslání psa.

Povolené povely

Je povoleno opakování libovolných zvukových a posuňkových povelů.

Prováděcí pokyny

Psovod se psem se zdržuje až do přivolání mimo dohled prohledávaného prostoru. Psovod obdrží popis situace formou nákresu. Prohledávaný prostor je opticky vymezen nebo má jasně rozpoznatelné hranice.

Před začátkem práce oznámí psovod rozhodčímu způsob označování. Povoleno je vyštěkání, označení nálezkou a vystavování.

Pes nastupuje k vyhledání bez dečky a obojku. Pouze při označování nálezkou smí pes mít obojek sloužící k upevnění nálezky, který je vybaven samovolňovací mechanismem chránícím psa před zraněním. Pes má prohledávat určený prostor dle pokynů psovoda. Ten smí svého psa následovat do sutin jen se souhlasem rozhodčího.

Při značení nalezené osoby je zakázána jakákoli podpora ze strany psovoda nebo figuranta. Psovod nahlásí rozhodčímu probíhající značení a teprve až na jeho pokyn

smí jít za psem. Pes musí místo nálezu zřetelně a intenzívně značit správným směrem až do příchodu psovoda. Psovod musí jednoznačně rozpoznat, kde se pro psa nachází místo průniku pachu.

Oddíl A zkoušky končí odhlášením psovoda, při kterém mu rozhodčí sdělí hodnocení.

Hodnocení

Nedostatky v taktice psovoda, stejně jako v ovladatelnosti psa, v intenzitě jeho hledání, v pohyblivosti nebo v jeho samostatnosti snižují odpovídajícím způsobem bodové hodnocení. Označení, které nebylo potvrzeno psovodem, je chybné, ale není hodnoceno jako falešné.

Je-li označení vyvoláno psovodem nebo figurantem, je toto označení hodnoceno 0 body.

První falešné označení snižuje výsledek o 20 bodů.

Při druhém falešném označení je pachová práce psa ukončena.

Při nenalezení osoby nelze zkoušku splnit.

Poslušnost a dovednost RH-F E, FL E, T E**odd. B**

Zkouška způsobilosti záchranného psa	RH-F	E
Zkouška způsobilosti záchranného psa	RH-FL	E
Zkouška způsobilosti záchranného psa	RH-T	E

Kritéria hodnocení a bodový zisk:

Nejvyšší možný bodový zisk celkem		100 bodů
Cvik 1:	Ovladatelnost na vodítku	10 bodů
Cvik 2:	Průchod skupinou osob	10 bodů
Cvik 3:	Ovladatelnost bez vodítka	10 bodů
Cvik 4:	Tunel	10 bodů
Cvik 5:	Chůze po nepříjemném materiálu	10 bodů
Cvik 6:	Nesení psa a jeho předání	10 bodů
Cvik 7:	Dlouhodobé odložení	10 bodů
Cvik 8:	Překonání pevné kladiny	15 bodů
Cvik 9:	Překonání 3 různých překážek	15 bodů

Všeobecná ustanovení:

Pokyn k zahájení nebo provedení cviku dává rozhodčí nebo jím pověřená osoba. Pes vykonává cviky radostně a rychle. V základním postoji sedí pes těsně a přímo po levé straně psovoda tak, že rameno psa je souběžné s kolenem psovoda.

Během cviku ovladatelnost bez vodítka zazní dva výstřely (ráže 6-9 mm). Pes musí zůstat lhostejný. Projeví-li při střelbě strach, je diskvalifikován. Pokud je na střelbu útočný, je to podmíněně chybné, ovšem jen pokud zůstane pod vlivem psovoda. Plný počet bodů může získat jen pes lhostejný ke střelbě.

Nahlášení a odhlášení rozhodčímu se provádí se psem na vodítku, stejně jako cvik 1 a 2.

Prováděcí pokyny:**1. Ovladatelnost na vodítku****10 bodů**Předpoklady pro provedení cviku:

Cvik se provádí dle nákresu pro ovladatelnost na vodítku a bez vodítka uveřejněném v příloze. Pouze ve výjimečných případech, daných místními podmínkami, může rozhodčí určit jiný směr úhlu, přičemž toto musí být stejné pro všechny účastníky zkoušky.

Povolené povely:

Buď jeden krátký zvukový nebo posuňkový povel pro chůzi u nohy, který smí být opakován při každém vykročení a změně rytmu chůze.

Provedení cviku:

Ze základního postoje musí pes na zvukový povel k chůzi následovat pozorně, radostně a přímo svého psovoda tak, aby byl svou lopatkou vždy po levé straně psovoda na úrovni jeho kolen a při zastavení se musí samostatně, rychle a přímým směrem posadit.

Nejprve jde psovod se psem bez zastavení 50 kroků přímým směrem normálním tempem. Po obratu čelem vzad a po dalších 10 – 15 krocích normální chůzí předvede nejméně 10 kroků v poklusu a 10 kroků pomalou chůzí. Přejchod z poklusu do pomalé chůze musí být proveden bez mezikroků.

Následně provede psovod normálním tempem první obrat, pokračuje dalších 20 – 25 kroků, následuje druhý obrat a po dalších 25 - 30 krocích udělá čelem vzad. Při chůzi zpět následuje po 10 – 15 krocích přímým směrem zastavení se zaujetím základního postoje. Po dalších 10 – 15 krocích provede opět obrat a po 20 – 25 krocích se psovod vrací na výchozí bod, kde zaujme základní postoj.

Hodnocení:

Předbíhání, vybočování do stran, opoždování se, neochota psa nebo pomalé či váhavé sedání, stejně tak pomoc tělem psovoda, nebo další zvukové či posuňkové povely, snižují bodové hodnocení.

2. Průchod skupinou osob**10 bodů**Předpoklady pro provedení cviku:

Skupina se skládá nejméně ze čtyř osob včetně druhého psovoda, dvě osoby ve skupině vedou na vodítku psa (psa a fenu). Skupina se pohybuje po kruhu ve směru hodinových ručiček.

Povolené povely:

Buď jeden krátký zvukový nebo posuňkový povel pro chůzi u nohy, který smí být opakován při každém vykročení.

Provedení cviku:

Ze základního postoje psovod se psem těsně obchází z vnější strany proti směru hodinových ručiček pohybující se skupinu osob tak, aby se zkoušený pes přímo potkal s oběma psy vedenými ve skupině. Dvojice se pak jednou zastaví, skupina se pohybuje dál a nejméně jedna osoba projde kolem psa.

Poté provede psovod svého psa normální chůzí s obraty ve tvaru osmičky skupinou, uprostřed se zastaví a pes samostatně zaujme základní postoj. Následně psovod normálním krokem opustí skupinu a základním postojem cvik ukončí.

Hodnocení:

Předbíhání, vybočování do stran, opoždování se, neochota psa nebo pomalé či váhavé sedání, stejně tak pomoc tělem psovoda, nebo další zvukové či posuňkové povely, snižují bodové hodnocení.

3. Ovladatelnost bez vodítka**10 bodů**Předpoklady pro provedení cviku:

Cvik se provádí dle nákresu pro ovladatelnost na vodítku a bez vodítka uveřejněném v příloze. Pouze ve vyjímečných případech, daných místními podmínkami, může rozhodčí určit jiný směr úhlu, přičemž toto musí být stejné pro všechny účastníky zkoušky.

Povolené povely:

Buď jeden krátký zvukový nebo posuňkový povel pro chůzi u nohy, který smí být opakován při každém vykročení a změně rytmu chůze.

Provedení cviku:

Ze základního postoje musí pes na zvukový povel k chůzi následovat pozorně, radostně a přímo svého psovoda tak, aby byl svou lopatkou vždy po levé straně psovoda na úrovni jeho kolen, a při zastavení se musí samostatně, rychle a přímým směrem posadit.

Nejprve jde psovod se psem bez zastavení 50 kroků přímým směrem normálním tempem. Po obratu čelem vzad a po dalších 10 – 15 krocích normální chůzí předvede nejméně 10 kroků v poklusu a 10 kroků pomalou chůzí. Přechod z poklusu do pomalé chůze musí být proveden bez mezikroků.

Následně provede psovod normálním tempem první obrat, pokračuje dalších 20 – 25 kroků, následuje druhý obrat a po dalších 25 - 30 krocích udělá čelem vzad. Při chůzi zpět následuje po 10 – 15 krocích přímým směrem zastavení se zaujetím základního postoje. Po dalších 10 – 15 krocích provede opět obrat a po 20 – 25 krocích se psovod vrací na výchozí bod, kde zaujme základní postoj.

Hodnocení:

Předbíhání, vybočování do stran, opožďování se, neochota psa nebo pomalé či váhavé sedání, stejně tak pomoc tělem psovoda, nebo další zvukové či posuňkové povely, snižují bodové hodnocení.

4. Tunel**10 bodů**Předpoklady pro provedení cviku:

Překážka:

- Pevný vstup do tunelu, výška 0,50 m, délka 3 m;
- Následuje část pro plazení z měkkého materiálu o délce 3 m.

Povolené povely psovoda:

Po jednom zvukovém povelu k plazení, k zastavení a k zaujmutí základního postoje

Provedení cviku:

Psovod zaujme se svým psem základní postoj v přiměřené vzdálenosti před překážkou. Na zvukový a posuňkový povel k plazení musí pes proběhnout tunelem. Po vyběhnutí z tunelu musí pes na zvukový a posuňkový povel k zastavení setrvat na místě. Na pokyn rozhodčího dojde psovod ke svému psovi a na zvukový nebo posuňkový povel k zaujmutí základního postoje uvede psa do základního postoje.

Hodnocení:

Váhavé vyběhnutí a nejisté proběhnutí snižuje odpovídajícím způsobem bodové hodnocení.

V případě, že pes neopustí tunel, bude cvik hodnocen chybně.

5. Chůze po nepříjemném materiálu**10 bodů**Předpoklady pro provedení cviku:

Překážka:

- Na ploše cca 3 x 3 m jsou na kamenech rozloženy plechové desky, drátěné pletivo, folie, suť nebo podobný materiál.

Povolené povely:

Jeden zvukový povel pro chůzi u nohy.

Provedení cviku:

Psovod se psem zaujme před překážkou základní postoj. Na zvukový povel k chůzi u nohy přejde psovod s neupoutaným psem u nohy překážku jednou tam a jednou zpět, přičemž při zpětné chůzi se jedenkrát zastaví.

Po opuštění překážky zaujme psovod se psem základní postoj.

Hodnocení:

Nejisté chování psa a snaha vyhnout se nepříjemnému materiálu snižují odpovídajícím způsobem bodové hodnocení.

Pokud se pes nepříjemnému materiálu vyhne, je cvik hodnocen 0 body.

6. Nesení psa a jeho předání**10 bodů**Předpoklady pro provedení cviku:

- Startovní pozice: psa lze zvedat ze země nebo zvýšeného stanoviště .
- Pomocník.

Povolené povely psovoda:

Je povoleno opakování libovolných zvukových a posuňkových povelů.

Provedení cviku:

Ze základního postoje smí psovod udělit svému psovi libovolný zvukový a posuňkový povel k zaujetí startovní pozice, která usnadní zvedání psa.

Psovod nese svého psa 10 m v přímém směru a pak ho předá pomocníkovi. Ten pak nese psa dalších 10 m a psovod jde vedle něj. Smí na svého psa mluvit, ale nesmí se ho dotýkat. Následně položí pomocník psa na zem a psovod s ním zaujme základní postoj.

Pes nesmí ke svému psovodovi ani k pomocníkovi projevit jakoukoli agresivitu. Během nesení musí mít pes možnost volně pohybovat ocasem.

Hodnocení:

Pokud pes nespolupracuje, je při nesení neklidný, lehce vrčí nebo se při pokládání na zem snaží vymanit z náručí, snižuje se bodové hodnocení.

Pokud pes vyskočí, je cvik hodnocen známkou chybně.

Přílišná bázlivost nebo agrese psa vůči psovodovi nebo pomocníkovi je důvodem k diskvalifikaci.

7. Dlouhodobé odložení**10 bodů**Předpoklady pro provedení cviku:

Dvě označená místa zvlášť pro psy a feny.

Povolené povely:

Zvukový nebo posuňkový povel pro odložení;

Buď jeden zvukový nebo posuňkový povel pro usednutí

Provedení cviku:

Před započítáním cviků poslušnosti druhého psa zaujme psovod se svým neupoutaným psem základní postoj na místě určeném k odložení. Na pokyn rozhodčího odloží psa zvukovým nebo posuňkovým povel, aniž by u něj zanechal jakýkoli předmět. Psovod pak odejde od psa nejméně 30 kroků na místo určené rozhodčím a zůstane klidně stát čelem ke psu. Pes musí bez ovlivňování psovodem klidně ležet v průběhu prováděných cviků 1 - 6 jiným psem.

V průběhu cviku 1 druhého psa odchází psovod samostatně do skupiny a pak se vrací zpět na své místo.

Na pokyn rozhodčího se psovod vrací zpět ke svému psovi a postaví se po jeho pravé straně. Na další pokyn rozhodčího ho zvukovým nebo posuňkovým povel pro usednutí posadí. Pes se musí rychle a v přímém směru posadit.

Hodnocení:

Neklidné ležení, předčasná změna polohy nebo předčasné opuštění místa při příchodu psovoda, stejně jako neklidné chování psovoda či jiná jeho skrytá pomoc snižují bodové hodnocení.

Pokud pes nezaujme polohu v leže, ale zůstane stát nebo sedět, aniž by opustil své místo, je cvik hodnocen známkou chybně.

Opustí-li pes po ukončení čtvrtého cviku druhého psa určené místo více než o 3 m, následuje dílčí hodnocení.

Pokud se pes vzdálí z určeného místa před ukončením čtvrtého cviku druhého psa o více jak 3 m, je cvik hodnocen 0 body.

8. Překonání pevné kladiny**15 bodů**Předpoklady pro provedení cviku:

Překážka:

- Dřevěné prkno: délka cca 4 m, šířka cca 0,30 m, výška prkna cca 0,04 m.
- 2 náběhová prkna.
- 2 stejně vysoké stabilní podpěry, výška cca 0,40 m
- Prkno je pevně připevněno k podpěrám.

Povolené povely:

Jeden zvukový a jeden posuňkový povel pro překonání překážky

Jeden zvukový a jeden posuňkový povel pro zaujmutí základního postoje

Provedení cviku:

Psovod zaujme se svým neupoutaným psem základní postoj v přiměřené vzdálenosti před překážkou. Na zvukový a posuňkový povel pro překonání překážky musí pes klidně a jistě přejít kladinu. Psovod jde normálním krokem podél kladiny současně se psem. Několik kroků za překážkou se psovod zastaví a na jeden zvukový a posuňkový povel zaujme se psem základní postoj.

Pes musí překonat celou délku kladiny, aniž by projevil strach či nesoustředěnost.

Hodnocení:

Váhavé nebo nejisté překonání kladiny snižuje odpovídajícím způsobem bodové hodnocení.

Pokud pes seskočí z překážky předčasně, je cvik hodnocen známkou chybně.

9. Překonání 3 různých překážek**15 bodů**Předpoklady pro provedení cviku:

Překážky:

- 1 překážka, výška cca 0,40m.
- 1 překážka, výška cca 0,60 m.
- 1 překážka, výška cca 0,80 m.
- Překážky jsou rozmístěny v odstupu cca 10 m

Povolené povely:

Po jednom zvukovém a posuňkovém povelu pro chůzi u nohy.

Po jednom zvukovém a posuňkovém povelu pro přeskočení překážky.

Jeden zvukový a posuňkový povel pro zaujmutí základního postoje.

Provedení cviku:

Psovod zaujme se svým neupoutaným psem základní postoj v přiměřené vzdálenosti před první překážkou. Na zvukový a posuňkový povel k chůzi u nohy je pes přiveden libovolnou rychlostí chůze k první překážce. Na zvukový a posuňkový povel pro přeskočení musí pes překážku překonat skokem nebo šplhem. Psovod jde současně se psem podél překážky a po jejím překonání jedním zvukovým a posuňkovým povel pro chůzi u nohy psa navede přímo na překážku další.

Stejným způsobem překonají 2. a 3. překážku. Po překonání poslední překážky zaujme psovod se svým psem na jeden zvukový a posuňkový povel základní postoj.

Hodnocení:

Změna rychlosti chůze neovlivňuje bodové hodnocení.

Za každou překážku, kterou pes nepřekoná, se snižuje bodové hodnocení o 5 bodů.

Tato část zkoušky končí odhlášením psovoda, při kterém mu rozhodčí sdělí hodnocení.

Zkouška způsobilosti záchranného psa - varianta lavinové vyhledání RH-L E

Dělí se na:	pachovou práci	100 bodů
	poslušnost a dovednost	100 bodů
	nejvyšší možný bodový zisk celkem	200 bodů

Pachová práce RH-L E**odd. A****Kritéria hodnocení a bodový zisk**

Nejvyšší možný bodový zisk celkem		100 bodů
Provedení práce	přezkušuje se především intenzita práce a ovladatelnost psa	30 bodů
Označení osoby		70 bodů

Všeobecná ustanovení

- Prohledávaná plocha: sněhová plocha 5000 m², nejméně 3 záhraby.
Prostor je z důvodu snadnější kontroly práce a viditelnosti hranic označen vlajkami.
- Počet ukrytých osob: 1 osoba.
Psovi smí být umožněn zrakový a fyzický kontakt. Úkryty je možno měnit po každém psovi. Použité záhraby lze použít i opakovaně, při jejich změně však musí být vyloučeno nebezpečí chybného označení. Použité úkryty, které nebudou obsazené, zůstávají otevřené. Ukryvané osobě je zakázáno podílet se těsně před zahrabáním na přípravě úkrytu. Ukrytá osoba musí zaujmout svou polohu 10 minut před uvedením psa. Musí se dodržovat bezpečnostní opatření. Ukrytá osoba je asistentem rozhodčího a musí se chovat naprosto klidně, aniž by psivoda nebo psa na sebe záměrně upozorňovala.
- Časový limit pro vypracování max. 10 minut.
Časový limit začíná v okamžiku prvního vyslání psa.

Povolené povely

Povoleno je opakování libovolných zvukových a posuňkových povelů.

Prováděcí pokyny

Psovod se psem se zdržuje až do přivolání mimo dohled prohledávaného prostoru. Psovod se může pohybovat na lyžích či sněžnicích nebo i bez nich. Rozhodčí ústně popíše psovodovi situaci a zadání úkolu.

Pes je svým psovodem uveden do prostoru na jím vhodně zvoleném místě. Pes má prohledávat určený prostor dle pokynů psovoda. Teprve když se pes vzdálí nejméně 20 metrů od psovoda nebo pokud značí osobu, smí psovod na pokyn rozhodčího opustit výchozí bod.

Při značení nalezené osoby je zakázána jakákoli podpora ze strany psovoda nebo figuranta. Psovod nahlásí rozhodčímu probíhající značení a teprve až na jeho pokyn smí jít za psem. Pes musí místo nálezů zřetelně a intenzívně značit správným směrem až do příchodu psovoda. Psovod musí jednoznačně rozpoznat, kde se pro psa nachází místo průniku pachu.

Pes smí k hledané osobě proniknout. Následně je osoba na pokyn rozhodčího psovodem vyproštěna.

Oddíl A zkoušky končí odhlášením psovoda, při kterém mu rozhodčí sdělí hodnocení

Hodnocení

Nedostatky v ovladatelnosti, intenzitě práce, pohybu nebo samostatnosti psa, stejně tak jako obtěžování figuranta snižují odpovídajícím způsobem bodové hodnocení. Označení, které nebylo potvrzeno psovodem, je chybné, ale není hodnoceno jako falešné označení.

Je-li označení vyvoláno psovodem nebo figurantem, je toto označení hodnoceno 0 body.

První falešné označení snižuje výsledek o 20 bodů.

Při druhém falešném označení je pachová práce psa ukončena.

Při nenalezení osoby nemůže být zkouška splněna.

Zranění figuranta psem je důvodem k diskvalifikaci.

Poslušnost a dovednost RH-L E**odd. B**

Zkouška způsobilosti záchranného psa RH-L E

Kritéria hodnocení a bodový zisk

Nejvyšší možný bodový zisk celkem	100 bodů
Cvik 1: Ovladatelnost na vodítku	10 bodů
Cvik 2: Průchod skupinou osob	10 bodů
Cvik 3: Ovladatelnost bez vodítka	15 bodů
Cvik 4: Jízda dopravním prostředkem	10 bodů
Cvik 5: Nesení psa a jeho předání	10 bodů
Cvik 6: Dlouhodobé odložení	15 bodů
Cvik 7: Chůze ve stopě psovoda	15 bodů
Cvik 8: Ovladatelnost na vzdálenost	15 bodů

Všeobecná ustanovení

Poslušnost a dovednost se provádí na sněhu.

Pokyn k zahájení nebo provedení cviku dává rozhodčí nebo jím pověřená osoba. Pes vykonává cviky radostně a rychle. V základním postoji sedí pes těsně a přímo po levé straně psovoda tak, že rameno psa je souběžné s kolenem psovoda.

Během cviku ovladatelnost bez vodítka zazní dva výstřely (ráže 6-9 mm). Pes musí zůstat lhostejný. Projeví-li při střelbě strach, je diskvalifikován. Pokud je na střelbu útočný, je to podmíněně chybné, ovšem jen pokud zůstane pod vlivem psovoda. Plný počet bodů může získat jen pes lhostejný ke střelbě.

Nahlášení a odhlášení rozhodčímu se provádí se psem na vodítku, stejně jako cvik 1 a 2.

Prováděcí pokyny**1. Ovladatelnost na vodítku****10 bodů**Předpoklady pro provedení cviku:

Cvik se provádí dle nákresu pro ovladatelnost na vodítku a bez vodítka uveřejněném v příloze. Pouze ve výjimečných případech, daných místními podmínkami, může rozhodčí určit jiný směr úhlu, přičemž toto musí být stejné pro všechny účastníky zkoušky.

Povolené povely:

Buď jeden krátký zvukový nebo jeden posuňkový povel pro chůzi u nohy, který smí být opakován při každém vykročení a změně rytmu chůze.

Provedení cviku:

Ze základního postoje musí pes na zvukový povel k chůzi následovat pozorně, radostně a přímo svého psovoda tak, aby byl svou lopatkou vždy po levé straně psovoda na úrovni jeho kolen, a při zastavení se musí samostatně, rychle a přímým směrem posadit.

Nejprve jde psovod se psem bez zastavení 50 kroků přímým směrem normálním tempem. Po obratu čelem vzad a po dalších 10 – 15 krocích normální chůzí předvede nejméně 10 kroků v poklusu a 10 kroků pomalou chůzí. Přejchod z poklusu do pomalé chůze musí být proveden bez mezikroků.

Následně provede psovod normálním tempem první obrat, pokračuje dalších 20 – 25 kroků, následuje druhý obrat a po dalších 25 - 30 krocích udělá čelem vzad. Při chůzi zpět následuje po 10 – 15 krocích přímým směrem zastavení se zaujetím základního postoje. Po dalších 10 – 15 krocích provede opět obrat a po 20 – 25 krocích se psovod vrací na výchozí bod, kde zaujme základní postoj.

Hodnocení:

Předbíhání, vybočování do stran, opoždování se, neochota psa nebo pomalé či váhavé sedání, stejně tak pomoc tělem psovoda, nebo další zvukové či posuňkové povely, snižují bodové hodnocení.

2. Průchod skupinou osob**10 bodů**Předpoklady pro provedení cviku:

Skupina se skládá nejméně ze čtyř osob včetně druhého psovoda, dvě osoby ve skupině vedou na vodítku psa (psa a fenu). Skupina se pohybuje po kruhu ve směru hodinových ručiček.

Povolené povely:

Buď jeden krátký zvukový nebo jeden posuňkový povel pro chůzi u nohy, který smí být opakován při každém vykročení.

Provedení cviku:

Ze základního postoje psovod se psem těsně obchází z vnější strany proti směru hodinových ručiček pohybující se skupinu osob tak, aby se zkoušený pes přímo potkal s oběma psy vedenými ve skupině. Dvojice se pak jednou zastaví, skupina se pohybuje dál a nejméně jedna osoba projde kolem psa.

Poté provede psovod svého psa normální chůzí s obraty ve tvaru osmičky skupinou, uprostřed se zastaví a pes samostatně zaujme základní postoj. Následně psovod normálním krokem opustí skupinu a základním postojem cvik ukončí.

Hodnocení:

Předbíhání, vybočování do stran, opoždování se, neochota psa nebo pomalé či váhavé sedání, stejně tak pomoc tělem psovoda, nebo další zvukové / posuňkové povely, snižují bodové hodnocení.

3. Ovladatelnost bez vodítka**15 bodů**Předpoklady pro provedení cviku:

Cvik se provádí dle nákresu pro ovladatelnost na vodítku a bez vodítka uveřejněném v příloze. Pouze ve vyjimečných případech, daných místními podmínkami, může rozhodčí určit jiný směr úhlu, přičemž toto musí být stejné pro všechny účastníky zkoušky.

Povolené povely:

Buď jeden krátký zvukový nebo jeden posuňkový povel pro chůzi u nohy, který smí být opakován při každém vykročení a změně rytmu chůze.

Provedení cviku:

Ze základního postoje musí pes na zvukový povel k chůzi následovat pozorně, radostně a přímo svého psovoda tak, aby byl svou lopatkou vždy po levé straně psovoda na úrovni jeho kolen, a při zastavení se musí samostatně, rychle a přímým směrem posadit.

Nejprve jde psovod se psem bez zastavení 50 kroků přímým směrem normálním tempem. Po obratu čelem vzad a po dalších 10 – 15 krocích normální chůzí předvede nejméně 10 kroků v poklusu a 10 kroků pomalou chůzí. Přechod z poklusu do pomalé chůze musí být proveden bez mezikroků.

Následně provede psovod normálním tempem první obrat, pokračuje dalších 20 – 25 kroků, následuje druhý obrat a po dalších 25 - 30 krocích udělá čelem vzad. Při chůzi zpět následuje po 10 – 15 krocích přímým směrem zastavení se zaujetím základního postoje. Po dalších 10 – 15 krocích provede opět obrat a po 20 – 25 krocích se psovod vrací na výchozí bod, kde zaujme základní postoj.

Hodnocení:

Předbíhání, vybočování do stran, opoždování se, neochota psa nebo pomalé či váhavé sedání, stejně tak pomoc tělem psovoda, nebo další zvukové či posuňkové povely, snižují bodové hodnocení.

4. Jízda dopravním prostředkem**10 bodů**Předpoklady pro provedení cviku:

Dopravní prostředek:

- Rolba, sedačková lanovka, vrtulník apod.

Povolené povely:

Jeden zvukový a posuňkový povel pro naskočení;

Jeden zvukový povel pro setrvání;

Buď jeden zvukový nebo jeden posuňkový povel pro zaujmutí základního postoje.

Provedení cviku:

Psovod se svým neupoutaným psem zaujme v dostatečné vzdálenosti od dopravního prostředku základní postoj. Použit lze všechny běžné dopravní prostředky za předpokladu dodržení bezpečnostních ustanovení. Pes do dopravního prostředku nastoupí, naskočí nebo bude na dopravní prostředek vyzvednut. Po celou dobu přepravy se pes musí chovat klidně a nenuceně. Po ukončení jízdy nebo letu psovod se svým psem vystoupí, postaví ho na zem vedle jízdni dráhy a za použití zvukového povelu k s ním zaujme základní postoj.

Hodnocení:

Pokud pes při nastupování nebo vystupování nespolupracuje, nebo chová-li se nejistě, snižuje se odpovídajícím způsobem bodové hodnocení.

5. Nesení psa a jeho předání**10 bodů**Předpoklady pro provedení cviku:

- Startovní pozice: psa lze zvedat ze země nebo zvýšeného stanoviště .
- Pomocník.

Povolené povely:

Je povoleno opakování libovolných zvukových a posuňkových povelů.

Provedení cviku:

Ze základního postoje smí psovod udělit svému psovi libovolný zvukový a posuňkový povel k zaujetí startovní pozice, která usnadní zvedání psa.

Psovod nese svého psa 10 m v přímém směru a pak ho předá pomocníkovi. Ten pak nese psa dalších 10 m a psovod jde vedle něj. Smí na svého psa mluvit, ale nesmí se ho dotýkat. Následně položí pomocník psa na zem a psovod s ním zaujme základní postoj.

Pes nesmí ke svému psovodovi ani k pomocníkovi projevit jakoukoli agresivitu. Během nesení musí mít pes možnost volně pohybovat ocasem.

Hodnocení:

Pokud pes nespolupracuje, je při nesení neklidný, lehce vrčí nebo se při pokládání na zem snaží vymanit z náručí, snižuje se bodové hodnocení.

Pokud pes vyskočí, je cvik hodnocen známkou chybně.

Přílišná bázlivost nebo agrese psa vůči psovodovi nebo pomocníkovi je důvodem k diskvalifikaci.

.

6. Dlouhodobé odložení**15 bodů**Předpoklady pro provedení cviku:

Dvě označená místa zvlášť pro psy a feny.

Povolené povely:

Zvukový nebo posuňkový povel pro odložení;

Buď jeden zvukový nebo posuňkový povel pro usednutí

Provedení cviku:

Před započítáním cviků poslušnosti druhého psa zaujme psovod se svým neupoutaným psem základní postoj na místě určeném k odložení. Na pokyn rozhodčího odloží psa zvukovým nebo posuňkovým povel, aniž by u něj zanechal jakýkoli předmět. Psovod pak odejde od psa nejméně 30 kroků na místo určené rozhodčím a zůstane klidně stát čelem ke psu. Pes musí bez ovlivňování psovodem klidně ležet v průběhu prováděných cviků 1 - 6 jiným psem.

V průběhu cviku 1 druhého psa odchází psovod samostatně do skupiny a pak se vrací zpět na své místo.

Na pokyn rozhodčího se psovod vrací zpět ke svému psovi, postaví se po jeho pravé straně. Na další pokyn rozhodčího ho zvukovým nebo posuňkovým povel pro usednutí posadí. Pes se musí rychle a v přímém směru posadit.

Hodnocení:

Neklidné ležení, předčasná změna polohy nebo předčasné opuštění místa při příchodu psovoda, stejně jako neklidné chování psovoda či jiná jeho skrytá pomoc snižují bodové hodnocení.

Pokud pes nezaujme polohu v leže, ale zůstane stát nebo sedět, aniž by opustil své místo, je cvik hodnocen známkou chybně.

Opustí-li pes po ukončení čtvrtého cviku druhého psa určené místo více než o 3 m, následuje dílčí hodnocení.

Pokud se pes vzdálí z určeného místa před ukončením čtvrtého cviku druhého psa o více jak 3 m, je cvik hodnocen 0 body.

7. Chůze ve stopě psovoda

15 bodů

Předpoklady pro provedení cviku:

Chůze ve stopě se provádí na turistických lyžích nebo sněžnicích.

Povolené povely:

Jeden zvukový a posuňkový povel pro chůzi ve stopě;

Buď jeden zvukový nebo posuňkový povel pro zaujmutí základního postoje.

Provedení cviku:

Psovod zaujme se svým neupoutaným psem základní postoj. Ze základního postoje se psovod se psem vydá na rozhodčím předem určenou trasu o celkové délce cca. 150 m s nejméně jednou změnou směru. Psovod udělí psovi na začátku trasy zvukový a posuňkový povel k chůzi ve stopě, který smí během chůze vícekrát opakovat. Pes musí ze základního postoje ihned vejít do stopy psovoda a následovat ho v ní, aniž by na něj dotíral nebo mu překážel.

Hodnocení:

Vystupování psa ze stopy, předbíhání psovoda, nebo opožďování se snižuje odpovídajícím způsobem bodové hodnocení.

8. Ovladatelnost na vzdálenost**15 bodů**Předpoklady pro provedení cviku:

Pomůcky:

- 1 značka pro startovní pozici.
- 2 výrazné body ve vzdálenosti 20 m od sebe a od startovního bodu.

Povolené povely:

Po jednom zvukovém a posuňkovém povelu pro vyběhnutí ke každému z obou výrazným bodů;

Po jednom zvukovém povelu pro setrvání na každém z obou bodů;

Buď jeden zvukový nebo posuňkový povel pro přivolání;

Buď jeden zvukový nebo posuňkový povel pro zaujmutí základního postoje.

Provedení cviku:

Psovod se svým neupoutaným psem zaujme základní postoj na startovní pozici. Na pokyn rozhodčího, vyše psovod jedním zvukovým a posuňkovým povelům svého psa k prvnímu z určených bodů, aniž by při tom změnil své stanoviště. Na zvukový povel k setrvání pak pes zůstane na určeném místě. Psovod ho poté vyše dalším zvukovým a posuňkovým povelům k druhému bodu, kde opět zvukovým povelům přikáže psovi, aby setrval na místě.

Pořadí bodů, ve kterém bude pes psovodem vysílán, stanoví na počátku cviku rozhodčí.

Od druhého bodu psovod přivolá psa jedním zvukovým nebo posuňkovým povelům k sobě a ten si před něj těsně předsedne. Na další zvukový nebo posuňkový povel zaujme pes základní postoj.

Hodnocení:

Váhavé vyběhnutí k označeným bodům, změny v rychlosti pohybu nebo svévolné opuštění cílového místa, stejně tak i pomoc psovoda, opakování povelů nebo chyby v závěru cviku snižují odpovídajícím způsobem bodové hodnocení.

Pokud není dodrženo pořadí označených bodů určené rozhodčím, nebo pokud psovod opustí své stanoviště, je cvik hodnocen známkou chybně.

Tato část zkoušky končí odhlášením psovoda, při které mu rozhodčí sdělí hodnocení.

Zkouška způsobilosti záchranného psa – varianta vodní práce **RH-W E**

Dělí se na:	práci ve vodě	100 bodů
	poslušnost a dovednost	100 bodů
	nejvyšší možný bodový zisk celkem	200 bodů

Práce ve vodě RH-W E**odd. A****Kritéria hodnocení a bodový zisk**

Nejvyšší možný bodový zisk celkem		100 bodů
Cvik 1: Aport z vody hozený ze břehu	vzdálenost 15 m	20 bodů
Cvik 2: Přinesení záchranné pomůcky ze břehu: provaz,	vzdálenost 25 m	20 bodů
Cvik 3: Záchrana tonoucího ze břehu: postroj,	vzdálenost 25 m	60 bodů

Všeobecná ustanovení

Během zkoušky musejí být dodržována bezpečnostní pravidla. Všichni zúčastnění, kteří se nacházejí ve vodě nebo na člunu, jsou povinni nosit neoprenový oblek nebo záchrannou vestu.

Psovod je oblečen do neoprenového obleku nebo má na sobě záchrannou vestu. Pes je vybaven plovací vestou nebo speciálním postrojem pro vodní práce.

Cviky se provádějí na takovém místě, kde je umožněn psovi, který během většiny cviků musí plavat, snadný výstup na břeh.

Prováděcí pokyny:**1. Aport z vody hozený ze břehu** **20 bodů**Předpoklady pro provedení cviku:

- Plovoucí předmět.

Povolené povely:

Jeden zvukový a posuňkový povel pro přinesení;

Jeden zvukový a posuňkový povel pro odevzdání;

Jeden zvukový a posuňkový povel pro zaujmutí základního postoje.

Provedení cviku:

Ze základního postoje na břehu odhodí psovod do vody do vzdálenosti min. 15 m plovoucí předmět. Zvukový a posuňkový povel pro přinesení dává v okamžiku, kdy předmět klidně leží na hladině. Pes musí doplatit k předmětu, ihned ho uchopit a přinést jej přímoú cestou k psovodovi. Psovod mu ho pak na jeden zvukový a posuňkový povel odebere. Na další zvukový a posuňkový povel zaujme pes základní postoj.

Hodnocení:

Upuštění předmětu snižuje odpovídajícím způsobem bodové hodnocení.

Pokud pes předmět nedonese, je cvik hodnocen 0 body.

2. Přinesení záchranné pomůcky ze břehu**20 bodů**Předpoklady pro provedení cviku:

- Osoba na surfu.
- Lodní lano, délka cca 30 m.

Povolené povely:

Jsou povoleny libovolné zvukové a posuňkové povely.

Provedení cviku:

Osoba na surfu se nachází na vodě 25 m od břehu. Psovod, stojící na břehu, podá psovi konec cca 30 m dlouhého lodního lana. Na pokyn psovoda plave pes s lanem k surfu a předá ho osobě v nesnázích. Zatímco psovod surf přitahuje, pes klidně plave po jeho boku zpět. Ve chvíli, kdy surf dosáhne břehu, psovod si přivolá psa k sobě.

Hodnocení:

Upuštění lana snižuje odpovídajícím způsobem bodové hodnocení.

Pokud pes lano pomocníkovi na surfu nepřinese, je cvik hodnocen 0 body.

3. Záchrana tonoucího ze břehu**60 bodů**Předpoklady pro provedení cviku:

- Pomocník v neoprénovém obleku ve vodě.

Povolené povely:

Je dovoleno opakování libovolných zvukových a posuňkových povelů.

Provedení cviku:

Osoba, simulující tonoucího a volající o pomoc, se nachází ve vodě ve vzdálenosti 25 m od břehu.

Na povel psovoda plave pes k pomocníkovi. Jakmile se tonoucí chytne psa za postroj nebo plovací vestu, pes se samostatně vrací ke břehu. Je povoleno opakování libovolných zvukových a posuňkových povelů. Když pes s osobou v nesnázích dosáhne břehu, přebírá další péči o záchráněného psovod.

Hodnocení:

Pokud pes neplave přímo k tonoucímu, neplave nejkratší cestou zpět ke břehu, snižuje se odpovídajícím způsobem bodové hodnocení.

Pokud pes tonoucího nepřitáhne, je cvik hodnocen 0 body.

Tato část zkoušky končí odhlášením psovoda, při kterém mu rozhodčí sdělí hodnocení.

Poslušnost a dovednost RH-W E**odd. B**

Zkouška způsobilosti záchranného psa RH-W E

Kritéria hodnocení a bodový zisk

Nejvyšší možný bodový zisk celkem	100 bodů
Cvik 1: Ovladatelnost na vodítku	10 bodů
Cvik 2: Průchod skupinou osob	10 bodů
Cvik 3: Ovladatelnost bez vodítka	10 bodů
Cvik 4: Jízda na surfu	15 bodů
Cvik 5: Nesení psa a jeho předání	10 bodů
Cvik 6: Dlouhodobé odložení	10 bodů
Cvik 7: Jízda ve člunu	15 bodů
Cvik 8: Plavání na vzdálenost	20 bodů

Všeobecná ustanovení

Pokyn k zahájení nebo provedení cviku dává rozhodčí nebo jím pověřená osoba. Pes vykonává cviky radostně a rychle. V základním postoji sedí pes těsně a přímo po levé straně psovoda tak, že rameno psa je souběžné s kolenem psovoda.

Během cviku ovladatelnost bez vodítka zazní dva výstřely (ráže 6-9 mm). Pes musí zůstat lhostejný. Projeví-li při střelbě strach, je diskvalifikován. Pokud je na střelbu útočný, je to podmíněně chybné, ovšem jen pokud zůstane pod vlivem psovoda. Plný počet bodů může získat jen pes lhostejný ke střelbě.

Nahlášení a odhlášení rozhodčímu se provádí se psem na vodítku, stejně jako cvik 1 a 2.

Prováděcí pokyny**1. Ovladatelnost na vodítku****10 bodů**Předpoklady pro provedení cviku:

Cvik se provádí dle nákresu pro ovladatelnost na vodítku a bez vodítka uveřejněném v příloze. Pouze ve výjimečných případech, daných místními podmínkami, může rozhodčí určit jiný směr úhlu, přičemž toto musí být stejné pro všechny účastníky zkoušky.

Povolené povely:

Buď jeden krátký zvukový nebo posuňkový povel pro chůzi u nohy, který smí být opakován při každém vykročení a změně rytmu chůze.

Provedení cviku:

Ze základního postoje musí pes na zvukový povel k chůzi následovat pozorně, radostně a přímo svého psovoda tak, aby byl svou lopatkou vždy po levé straně psovoda na úrovni jeho kolen, a při zastavení se musí samostatně, rychle a přímým směrem posadit.

Nejprve jde psovod se psem bez zastavení 50 kroků přímým směrem normálním tempem. Po obratu čelem vzad a po dalších 10 – 15 krocích normální chůzí předvede nejméně 10 kroků v poklusu a 10 kroků pomalou chůzí. Přejechod z poklusu do pomalé chůze musí být proveden bez mezikroků.

Následně provede psovod normálním tempem první obrat, pokračuje dalších 20 – 25 kroků, následuje druhý obrat a po dalších 25 - 30 krocích udělá čelem vzad. Při chůzi zpět následuje po 10 – 15 krocích přímým směrem zastavení se zaujetím základního postoje. Po dalších 10 – 15 krocích provede opět obrat a po 20 – 25 krocích se psovod vrací na výchozí bod, kde zaujme základní postoj.

Hodnocení:

Předbíhání, vybočování do stran, opoždování se, neochota psa nebo pomalé či váhavé sedání, stejně tak pomoc tělem psovoda, nebo další zvukové povely, snižují bodové hodnocení.

2. Průchod skupinou osob**10 bodů**Předpoklady pro provedení cviku:

Skupina se skládá nejméně ze čtyř osob včetně druhého psovoda, dvě osoby ve skupině vedou na vodítku psa (psa a fenu). Skupina se pohybuje po kruhu ve směru hodinových ručiček.

Povolené povely:

Buď jeden krátký zvukový nebo posuňkový povel pro chůzi u nohy, který smí být opakován při každém vykročení.

Provedení cviku:

Ze základního postoje psovod se psem těsně obchází z vnější strany proti směru hodinových ručiček pohybující se skupinu osob tak, aby se zkoušený pes přímo potkal s oběma psy vedenými ve skupině. Dvojice se pak jednou zastaví, skupina se pohybuje dál a nejméně jedna osoba projde kolem psa.

Poté provede psovod svého psa normální chůzí s obraty ve tvaru osmičky skupinou, uprostřed se zastaví a pes samostatně zaujme základní postoj. Následně psovod normálním krokem opustí skupinu a základním postojem cvik ukončí.

Hodnocení:

Předbíhání, vybočování do stran, opoždování se, neochota psa nebo pomalé či váhavé sedání, stejně tak pomoc tělem psovoda, nebo další zvukové či posuňkové povely, snižují bodové hodnocení.

3. Ovladatelnost bez vodítka**10 bodů**Předpoklady pro provedení cviku:

Cvik se provádí dle nákresu pro ovladatelnost na vodítku a bez vodítka uveřejněném v příloze. Pouze ve vyjimečných případech, daných místními podmínkami, může rozhodčí určit jiný směr úhlu, přičemž toto musí být stejné pro všechny účastníky zkoušky.

Povolené povely:

Buď jeden krátký zvukový nebo posuňkový povel pro chůzi u nohy, který smí být opakován při každém vykročení a změně rytmu chůze.

Provedení cviku:

Ze základního postoje musí pes na zvukový povel k chůzi následovat pozorně, radostně a přímo svého psovoda tak, aby byl svou lopatkou vždy po levé straně psovoda na úrovni jeho kolen, a při zastavení se musí samostatně, rychle a přímým směrem posadit.

Nejprve jde psovod se psem bez zastavení 50 kroků přímým směrem normálním tempem. Po obratu čelem vzad a po dalších 10 – 15 krocích normální chůzí předvede nejméně 10 kroků v poklusu a 10 kroků pomalou chůzí. Přechod z poklusu do pomalé chůze musí být proveden bez mezikroků.

Následně provede psovod normálním tempem první obrat, pokračuje dalších 20 – 25 kroků, následuje druhý obrat a po dalších 25 - 30 krocích udělá čelem vzad. Při chůzi zpět následuje po 10 – 15 krocích přímým směrem zastavení se zaujetím základního postoje. Po dalších 10 – 15 krocích provede opět obrat a po 20 – 25 krocích se psovod vrací na výchozí bod, kde zaujme základní postoj.

Hodnocení:

Předbíhání, vybočování do stran, opožďování se, neochota psa nebo pomalé či váhavé sedání, stejně tak pomoc tělem psovoda, nebo další zvukové povely, snižují bodové hodnocení.

4. Jízda na surfu**15 bodů**Předpoklady pro provedení cviku:

- Surf

Povolené povely:

Libovolný povel pro naskočení

Po jednom zvukovém povelu pro setrvání na surfu a seskočení

Provedení cviku:

Na pokyn rozhodčího postrčí psovod surf s ležícím psem určeným směrem do vzdálenosti cca 20 m. Na začátku jízdy smí psovod dát jeden zvukový nebo posuňkový povel pro setrvání psa na surfu.

Pes se musí chovat klidně a zůstat na surfu, dokud mu psovod nedá zvukový a posuňkový povel pro seskočení.

Hodnocení:

Neklidné a nejisté chování na surfu snižuje bodové hodnocení.

Nenastoupí-li pes na surf, je cvik hodnocen 0 body.

5. Nesení psa a jeho předání**10 bodů**Předpoklady pro provedení cviku:

- Startovní pozice: psa lze zvedat ze země nebo zvýšeného stanoviště .
- Pomocník.

Povolené povely:

Je povoleno opakování libovolných zvukových a posuňkových povelů.

Provedení cviku:

Ze základního postoje smí psovod udělit svému psovi libovolný zvukový a posuňkový povel k zaujetí startovní pozice, která usnadní zvedání psa.

Psovod nese svého psa 10 m v přímém směru a pak ho předá pomocníkovi. Ten pak nese psa dalších 10 m a psovod jde vedle něj. Smí na svého psa mluvit, ale nesmí se ho dotýkat. Následně položí pomocník psa na zem a psovod s ním zaujme základní postoj.

Pes nesmí ke svému psovodovi ani k pomocníkovi projevit jakoukoli agresivitu. Během nesení musí mít pes možnost volně pohybovat ocasem.

Hodnocení:

Pokud pes nespolupracuje, je při nesení neklidný, lehce vrčí nebo se při pokládání na zem snaží vymanit z náručí, snižuje se bodové hodnocení.

Pokud pes vyskočí, je cvik hodnocen známkou chybně.

Přílišná bázlivost nebo agrese psa vůči psovodovi nebo pomocníkovi je důvodem k diskvalifikaci.

.

6. Dlouhodobé odložení**10 bodů**Předpoklady pro provedení cviku:

Dvě označená místa zvlášť pro psy a feny.

Povolené povely:

Zvukový nebo posuňkový povel pro odložení;

Buď jeden zvukový nebo posuňkový povel pro usednutí

Provedení cviku:

Před započítáním cviků poslušnosti druhého psa zaujme psovod se svým neupoutaným psem základní postoj na místě určeném k odložení. Na pokyn rozhodčího odloží psa zvukovým nebo posuňkovým povel, aniž by u něj zanechal jakýkoli předmět. Psovod pak odejde od psa nejméně 30 kroků na místo určené rozhodčím a zůstane klidně stát čelem ke psu. Pes musí bez ovlivňování psovodem klidně ležet v průběhu prováděných cviků 1 - 6 jiným psem.

V průběhu cviku 1 druhého psa odchází psovod samostatně do skupiny a pak se vrací zpět na své místo.

Na pokyn rozhodčího se psovod vrací zpět ke svému psovi, postaví se po jeho pravé straně. Na další pokyn rozhodčího ho zvukovým nebo posuňkovým povel pro usednutí posadí. Pes se musí rychle a v přímém směru posadit.

Hodnocení:

Neklidné ležení, předčasná změna polohy nebo předčasné opuštění místa při příchodu psovoda, stejně jako neklidné chování psovoda či jiná jeho skrytá pomoc snižují bodové hodnocení.

Pokud pes nezaujme polohu v leže, ale zůstane stát nebo sedět, aniž by opustil své místo, je cvik hodnocen známkou chybně.

Opustí-li pes po ukončení čtvrtého cviku druhého psa určené místo více než o 3 m, následuje dílčí hodnocení.

Pokud se pes vzdálí z určeného místa před ukončením čtvrtého cviku druhého psa o více jak 3 m, je cvik hodnocen 0 body.

7. Jízda ve člunu**10 bodů**Předpoklady pro provedení cviku:

- Motorový člun s lodníkem.

Povolené povely:

Zvukový a posuňkový povel k naskočení;

Zvukový povel k setrvání;

Buď jeden zvukový nebo jeden posuňkový povel k zaujmutí základního postoje.

Provedení cviku:

Psovod se psem zaujme v přiměřené vzdálenosti od člunu základní postoj. Pes do člunu nastoupí, skočí nebo je do něj vyzvednut. Během transportu se pes musí chovat klidně a uvolněně. Po ukončení jízdy psovod se psem opustí člun a pomocí zvukového povelu zaujme základní postoj.

Hodnocení:

Nejisté chování snižuje odpovídajícím způsobem bodové hodnocení.

Pokud pes nenastoupí bez váhání do člunu a nebo pokud při nakládání do člunu a vykládání ze člunu nespolupracuje, je cvik ohodnocen 0 body.

8. Plavání na vzdálenost**20 bodů**Předpoklady pro provedení cviku:

Motorový člun s lodníkem.

Povolené povely:

Zvukový a posuňkový povel pro vzdálení se od člunu;

Zvukový a posuňkový povel pro následování;

Zvukový a posuňkový povel pro přivolání.

Provedení cviku:

Psovod se psem se nacházejí ve člunu. Musejí se chovat disciplinovaně, ale zaujmutí základního postoje se nevyžaduje.

Psovod vysadí ze stojícího člunu psa do vody. Psovod pošle psa pryč od člunu, tak aby se tento mohl dát do pohybu. Člun jede ve vzdálenosti cca 10 m od psa tak, aby mohl být pes stále pod kontrolou. Na zvukový a posuňkový povel pes člun klidně následuje na vzdálenost 200 m. Následně člun zastaví a psovod psa zvukovým a posuňkovým povel přivolá. Pes plave k němu a psovod mu pomůže zpět do člunu.

Hodnocení:

Neklidné, nerovnoměrné plavání, stejně jako nedostatky při plavání nebo zvedání do člunu, snižují odpovídajícím způsobem bodové hodnocení.

Prokáže-li pes nedostatečnou kondici, je cvik předčasně ukončen a hodnocen 0 body.

Tato část zkoušky končí odhlášením psovoda, při kterém mu rozhodčí sdělí hodnocení.

Zkouška záchranného stopování – stupeň A **RH-F A**

Dělí se na:	pachovou práci	200 bodů
	poslušnost a dovednost	100 bodů
	nejvyšší možný bodový zisk celkem	300 bodů

Pachová práce RH-F A **odd. A****Kritéria hodnocení a nejvyšší možný bodový zisk**

Nejvyšší možný bodový zisk celkem	200 bodů
Zachycení stopy	10 bodů
Sledování stopy	50 bodů
Identifikační předmět	20 bodů
Předměty 5 x 8 bodů	40 bodů
Označení osoby	80 bodů

Všeobecná ustanovení

Položení stopy:

- Cizí stopa: 1.000 kroků dlouhá (délka kroku 70 cm), 90 minut stará, 4 pravoúhlé nebo tupé lomy.
Stopa by měla vést co možná nejpřirozeněji a měla by se přizpůsobit různorodému terénu. V průběhu stopy by mělo dojít ke změně terénu. Může zahrnovat les, louku a pole, ale stejně tak i přechody cest či silnic.
Kladeč jde při kladení stopy po celou dobu normálním krokem. Nesmí narušovat terén, ani zůstat stát. Rozhodčímu předá přesný plán stopy se všemi potřebnými informacemi o jejím průběhu, jako je pořadí předmětů a nápadné body. Nákres s označením GPS polohy je povolený.
- Výchozí prostor: dobře napachovaný identifikační předmět kladeče (maximálně o velikosti boty, povoleny jsou též kusy oblečení zredukované na tuto velikost) na ploše 20 m x 20 m. Základní linie tohoto prostoru je označena zleva a zprava. Kladeč vstoupí z pravé nebo levé boční strany do výchozího prostoru, ve kterém zanechá identifikační předmět, jenž značí vlastní nášlap (začátek stopy). Po krátkém setrvání se kladeč vydá normálním tempem požadovaným směrem.
- Předměty: 5 dobře napachovaných předmětů denní potřeby kladeče, které se svou barvou výrazně neliší od terénu.
Předměty nesmějí být pokládány vedle stopy, nýbrž do stopy. Kladeč musí umístění každého předmětu přesně zaznamenat do nákresu. Předměty jsou kromě toho označeny značkou nebo přesně popsány.
- Konec stopy: ležící nebo sedící kladeč.
Kladeč musí zaujmout své místo na konci stopy min. 30 minut před uvedením psa na stopu.

- Časový limit pro vypracování: max. 20 minut včetně nalezení identifikačního předmětu.

Povolené povely

Je povoleno opakování libovolných zvukových a posuňkových povelů.

Prováděcí pokyny

Psovod se svým psem připraveným a ustrojeným ke stopování vyčká, dokud nebude přivolán. Pes může pracovat na volno nebo na 10 metrovém vodítku připoutaném k řetízkovému obojku nebo postroji. Označuje-li pes nálezku, musí mu být připnuta před začátkem práce. Před zahájením práce jakož i při uvádění psa na stopu či při samotném stopování nesmí být na psa vyvíjen jakýkoli nátlak.

Psovod podává hlášení rozhodčímu s připoutaným psem. Přípustný způsob označování předmětů je uchopení předmětu nebo vystavování, a to i střídavě. Pokud pes označuje předmět uchopením, může zůstat stát, posadit se nebo se vrátit k psovodovi. Při vystavování může pes ležet, sedět nebo stát. Mezi přípustné způsoby označení kladeče patří vyštěkání, přinesení nálezky nebo vystavování.

Rozhodčí seznámí psovoda s výchozím prostorem, za kterým se psovod smí volně pohybovat. Psovod svého psa případně odpoutá z vodítka a vyzve ho k vyhledání identifikačního předmětu. Pes musí identifikační předmět vyhledat do 3 minut, přičemž ho psovod smí podporovat zvukovými a posuňkovými povely. Po nalezení identifikačního předmětu si případně psovod psa připoutá a nasadí ho k vypracování stopy.

Pokud pes identifikační předmět nenalezne, avšak zcela jasně zachytí stopu, může ho psovod povelom zastavit a připoutat si ho, nebo při stopování na volno ho po informování rozhodčího samostatně následovat.

Pokud pes během časového limitu pro prohledání výchozího prostoru (3 minuty) stopu nezachytí, může ve snaze o vyhledání v rámci časového limitu pro vypracování stopy pokračovat, ale pokud je rozhodčí přesvědčen, že pes odmítá pracovat nebo není schopen tento úkol splnit, může práci ukončit.

Při vypracování má pes sledovat stopu kladeče, přičemž psovod ho následuje ve vzdálenosti 10 m.

Rozhodčí sleduje dvojici v přiměřené vzdálenosti.

Psovodovi je dovoleno práci na stopě kdykoli přerušit. Tyto přestávky se však započítávají do časového limitu.

Psovodovi je dovoleno během práce na stopě očistit psovi hlavu, oči a nos, či případně mu dát napít.

Při označování kladeče je zakázána jakákoli podpora ze strany psovoda nebo kladeče. Psovod musí nahlásit rozhodčímu probíhající značení a až na jeho pokyn smí jít za psem. Pes musí nalezenou osobu až do příchodu psovoda zřetelně a intenzívně značit v okruhu maximálně 2 metrů.

Tato část zkoušky končí odevzdáním předmětu a odhlášením psovoda, při kterém mu rozhodčí sdělí hodnocení.

Hodnocení

Rozhodčí hodnotí práci ve výchozím prostoru včetně označení identifikačního předmětu, zachycení a sledování stopy, označení nalezených předmětů v chronologickém pořadí a samostatné označení kladeče na konci stopy.

Pes má prokázat snahu k práci na stopě a pevné označování předmětů. Mírné vybočení ze stopy není považováno za chybné, pokud pes dokáže samostatně sledovat její další průběh.

Překročení časového limitu při práci ve výchozím prostoru je hodnoceno 0 body za vyhledání identifikačního předmětu a zachycení stopy.

Každý nenalezený předmět se hodnotí 0 body. Za nenalezený předmět je považován i předmět, který nebyl psem označen samostatně.

Je-li označení osoby na konci stopy vyvoláno psovodem nebo kladečem, nebo vzdálí-li se pes více jak dva metry od kladeče, je toto označení hodnoceno 0 body.

Jakékoli obtěžování kladeče psem snižuje odpovídajícím způsobem bodové hodnocení.

Pokud je rozhodčí přesvědčen, že pes není schopen vlastními silami ve stopování pokračovat, může práci kdykoli ukončit.

Při nenalezení kladeče nemůže být zkouška splněna.

Zranění kladeče psem je důvodem diskvalifikace.

.

.

Zkouška záchranného stopování – stupeň B **RH-F B**

Dělí se na:	pachovou práci	200 bodů
	poslušnost a dovednost	100 bodů
	nejvyšší možný bodový zisk celkem	300 bodů

Pachová práce RH-F B **odd. A****Kritéria hodnocení a bodový zisk**

Nejvyšší možný bodový zisk celkem	200 bodů
Zachycení stopy	10 bodů
Sledování stopy	50 bodů
Identifikační předmět	20 bodů
Předměty 8 x 5 bodů	40 bodů
Označení osoby	80 bodů

Všeobecná ustanovení

Položení stopy:

- Cizí stopa: 2.000 kroků dlouhá (délka kroku 70 cm), 180 minut stará, 8 ostrých, pravoúhlých nebo tupých lomů.
Stopa by měla vést co možná nejpřirozeněji a měla by se přizpůsobit různorodému terénu. V průběhu stopy by mělo dojít ke změně terénu. Může zahrnovat les, louku a pole, ale stejně tak i přechody cest či silnic.
Kladeč jde po celou dobu kladení stopy normálním krokem. Nesmí narušovat terén, ani zůstat stát. Rozhodčímu předá přesný plán stopy se všemi potřebnými informacemi o jejím průběhu, jako je pořadí předmětů a nápadné body. Nákres s označením GPS polohy je povolený.
- Výchozí prostor: dobře napachovaný identifikační předmět kladeče (maximálně o velikosti boty, povoleny jsou též kusy oblečení zredukované na tuto velikost) na ploše 30 m x 30 m. Základní linie tohoto prostoru je označená zleva a zprava. Kladeč vstoupí z pravé nebo levé boční strany do výchozího prostoru, ve kterém zanechá identifikační předmět, jenž značí vlastní nášlap (začátek stopy). Po krátkém setrvání se kladeč vydá normálním tempem požadovaným směrem.
- Předměty: 8 dobře napachovaných předmětů denní potřeby kladeče, které se svou barvou výrazně neliší od terénu.
Předměty nesmějí být pokládány vedle stopy, nýbrž do stopy. Kladeč musí umístění každého předmětu přesně zaznamenat do nákresu. Předměty jsou kromě toho označeny značkou nebo přesně popsány.
- Konec stopy: ležící nebo sedící kladeč.
Kladeč musí zaujmout své místo na konci stopy min. 30 minut před uvedením psa na stopu.

- Časový limit pro vypracování: max. 45 minut včetně nalezení identifikačního předmětu.

Povolené povely

Je povoleno opakování libovolných zvukových a posuňkových povelů.

Prováděcí pokyny

Psovod se svým psem připraveným a ustrojeným ke stopování vyčká, dokud nebude přivolán. Pes může pracovat na volno nebo na 10 metrovém vodítku připoutaném k řetízkovému obojku nebo postroji. Označuje-li pes nálezku, musí mu být připnuta před začátkem práce. Před zahájením práce jakož i při uvádění psa na stopu či při samotném stopování nesmí být na psa vyvíjen jakýkoli nátlak.

Psovod podává hlášení rozhodčímu s připoutaným psem. Přípustný způsob označování předmětů je uchopení předmětu nebo vystavování, a to i střídavě. Pokud pes označuje předmět uchopením, může zůstat stát, posadit se nebo se vrátit k psovodovi. Při vystavování může pes ležet, sedět nebo stát. Mezi přípustné způsoby označení kladeče patří vyštěkání, přinesení nálezky nebo vystavování.

Rozhodčí seznámí psovoda s výchozím prostorem, za kterým se psovod smí volně pohybovat. Psovod svého psa případně odpoutá z vodítka a vyzve ho k vyhledání identifikačního předmětu. Pes musí identifikační předmět vyhledat do 3 minut, přičemž ho psovod smí podporovat zvukovými a posuňkovými povely. Po nalezení identifikačního předmětu si případně psovod psa připoutá a nasadí ho k vypracování stopy.

Pokud pes identifikační předmět nenalezne, avšak zcela jasně zachytí stopu, může ho psovod povelom zastavit a připoutat si ho, nebo při stopování na volno ho po informování rozhodčího samostatně následovat.

Pokud pes během časového limitu pro prohledání výchozího prostoru (3 minuty) stopu nezachytí, může ve snaze o vyhledání v rámci časového limitu pro vypracování stopy pokračovat, ale pokud je rozhodčí přesvědčen, že pes odmítá pracovat nebo není schopen tento úkol splnit, může práci ukončit.

Při vypracování má pes sledovat stopu kladeče, přičemž psovod ho následuje ve vzdálenosti 10 m.

Rozhodčí sleduje dvojici v přiměřené vzdálenosti.

Psovodovi je dovoleno práci na stopě kdykoli přerušit. Tyto přestávky se však započítávají do časového limitu.

Psovodovi je dovoleno během práce na stopě očistit psovi hlavu, oči a nos, či případně mu dát napít.

Při označování kladeče je zakázána jakákoli podpora ze strany psovoda nebo kladeče. Psovod nahlásí rozhodčímu probíhající značení a až na jeho pokyn smí jít za psem. Pes musí nalezenou osobu až do příchodu psovoda zřetelně a intenzívně značit v okruhu maximálně 2 metrů.

Tato část zkoušky končí odevzdáním předmětů a odhlášením psovoda, při kterém mu rozhodčí sdělí hodnocení.

Hodnocení

Rozhodčí hodnotí práci ve výchozím prostoru včetně označení identifikačního předmětu, zachycení a sledování stopy, označení nalezených předmětů v chronologickém pořadí a samostatné označení kladeče na konci stopy.

Pes má prokázat snahu k práci na stopě a pevné označování předmětů. Mírné vybočení ze stopy není považováno za chybné, pokud pes dokáže samostatně sledovat její další průběh.

Překročení časového limitu při práci ve výchozím prostoru je hodnoceno 0 body za vyhledání identifikačního předmětu a zachycení stopy.

Každý nenalezený předmět se hodnotí 0 body. Za nenalezený předmět je považován i předmět, který nebyl psem označen samostatně.

Je-li označení osoby na konci stopy vyvoláno psovodem nebo kladečem, nebo vzdálí se pes více jak dva metry od kladeče, je toto označení hodnoceno 0 body.

Jakékoli obtěžování kladeče psem snižuje odpovídajícím způsobem bodové hodnocení.

Pokud je rozhodčí přesvědčen, že pes není schopen vlastními silami ve stopování pokračovat, může práci kdykoli ukončit.

Při nenalezení kladeče nemůže být zkouška splněna.

Zranění kladeče psem je důvodem diskvalifikace.

Zkouška plošného vyhledání - stupeň A**RH-FL A**

Dělí se na:	pachovou práci	200 bodů
	poslušnost a dovednost	100 bodů
	nejvyšší možný bodový zisk celkem	300 bodů

Pachová práce RH-FL A**odd. A****Kritéria hodnocení a bodový zisk**

Nejvyšší možný bodový zisk celkem		200 bodů
Ovladatelnost	Spolupráce se psovodem, okamžité a cílevědomé provedení úkolů při zachování motivace.	30 bodů
Intenzita hledání	Ochota k práci, temperament, motivace, radost z práce, kondice, způsob hledání	10 bodů
Pohyblivost	Druh a způsob pohybu, pohyb ve ztíženém prostředí	10 bodů
Samostatnost	Projev vlastní chuti k práci	10 bodů
Taktika psovoda	Použití zvolené taktiky, přehled psovoda během pachové práce	20 bodů
Označení	2 osoby, každá max. 60 bodů, minus případné falešné označení	120 bodů

Všeobecná ustanovení

- Prohledávaná plocha: 100 m x 200 m, otevřený a nepřehledný terén.
- Hledané osoby: 2
Psovi by měl být umožněn zrakový a fyzický kontakt. Úkryty musí být od sebe vzdáleny min. 10 m a mohou být po každém psovi měněny. Použité úkryty lze použít i opakovaně.
Figuranti musí zaujmout své pozice 10 minut před nasazením psa. Figuranti jsou asistenty rozhodčího, musí sedět nebo ležet a chovat se klidně, aniž by psovoda nebo psa na sebe upozorňovali.
- Pomocníci: Do 15 minut před započítáním práce prvního psa projde terénem křížem krážem několik osob se zkušebním psem.
- Časový limit pro vypracování: max. 15 minut.
Časový limit začíná v okamžiku prvního vyslání psa.

Povolené povely

Je dovoleno opakování libovolných zvukových a posuňkových povelů.

Prováděcí pokyny

Psovod se se psem připraveným k vyhledávání zdržuje až do přivolání mimo dohled prohledávaného terénu. Pes smí pracovat v dečce případně i v řetízkovém obojku. Rozhodčí popíše ústně psovodovi prohledávaný terén, který je opticky vymezen nebo má jasně rozpoznatelné hranice, a určí směr, kterým bude prohledávání zahájeno. Psovod se smí pohybovat pouze po středové linii, která je každých 50 m označena. Aniž by došlo k bodové ztrátě, je z počátku povoleno psovodovi pouze hrubé prohledání terénu. Vždy když psovod dojde na konec středové linie, smí se obrátit a pokračovat v práci opačným směrem.

Před začátkem práce oznámí psovod rozhodčímu způsob označování. Povoleno je vyštěkávání, označování nálezkou a vystavování.

Psovod vyšle psa do jím určeného směru. Teprve když se pes od něj znatelně vzdáli, dá rozhodčí psovodovi svolení opustit výchozí bod. Pes musí dle povelů psovoda prohledávat terén po obou stranách středové linie hlubokými průniky. Příležitostně vybíhání psa opačným směrem než je směr vyhledávání není chybné, ale zpětně vyhledání, tj. vrácení se psovoda, je povoleno, až když dosáhne konce prohledávaného prostoru.

Při označování nalezené osoby je zakázána jakákoli podpora ze strany psovoda nebo figuranta. Psovod nahlásí rozhodčímu probíhající značení a až na jeho pokyn smí jít za psem. Pes musí nalezenou osobu až do příchodu psovoda zřetelně a intenzívně značit v okruhu maximálně 2 metrů.

Po nalezení osoby se na pokyn rozhodčího pokračuje v práci ze stejného místa, na kterém se psovod při hlášení předešlého nálezu nacházel.

Tato část zkoušky končí odhlášením psovoda, při kterém mu rozhodčí sdělí hodnocení.

Hodnocení

Nedostatky v taktice psovoda, ale i v ovladatelnosti, intenzitě práce, pohybu nebo samostatnosti psa, stejně tak jako obtěžování figurantů snižují odpovídajícím způsobem bodové hodnocení. Označení, které nebylo potvrzeno psovodem, je chybné, ale není hodnoceno jako falešné označení.

Je-li označení vyvoláno psovodem nebo figurantem, je označení této osoby hodnoceno 0 body.

První falešné označení snižuje výsledek o 40 bodů.

Při druhém falešném označení je pachová práce psa ukončena.

Při nenalezení osoby nelze zkoušku splnit, nejvyšší možný bodový zisk je v takovém případě 139 bodů.

Zranění figuranta psem je důvodem k diskvalifikaci.

Zkouška plošného vyhledání - stupeň B**RH-FL B**

Dělí se na:	pachovou práci	200 bodů
	poslušnost a dovednost	100 bodů
	nejvyšší možný bodový zisk celkem	300 bodů

Pachová práce RH-FL B**odd. A****Kritéria hodnocení a bodový zisk**

Nejvyšší možný bodový zisk celkem		200 bodů
Ovladatelnost	Spolupráce se psovodem, okamžité a cílevědomé provedení úkolů při zachování motivace.	20 bodů
Intenzita hledání	Ochota k práci, temperament, motivace, radost z práce, kondice, způsob hledání.	10 bodů
Pohyblivost	Druh a způsob pohybu, pohyb ve ztíženém prostředí	10 bodů
Samostatnost	Projev vlastní chuti k práci	10 bodů
Taktika psovoda	Vyhodnocení situace, kvalita zvolené taktiky a její dodržení, přehled psovoda během celé pachové práce.	30 bodů
Označení	3 osoby, každá max. 40 bodů, mínus případné falešné označení	120 bodů

Všeobecná ustanovení

- Prohledávaná plocha: cca. 35.000 – 40.000 m², min. z 50 % zarostlý terén nebo budovy.
- Hledané osoby: 3
Psovi by měl být umožněn zrakový nebo fyzický kontakt, povoleny jsou ale i úkryty, které nejsou pro psa zjevné a dosažitelné, ale jsou typické pro druh prohledávaného terénu, např. posedy. Úkryty musí být od sebe vzdáleny min. 10 m a mohou se nalézat až do výšky 2 m. Místa ukrytých osob mohou být měněna po každém psovi. Použité úkryty lze použít i opakovaně.
Figuranti musí zaujmout své pozice 15 minut před nasazením psa. Figuranti jsou asistenty rozhodčího, musí sedět nebo ležet a chovat se klidně, aniž by psovoda nebo psa na sebe upozorňovali
- Pomocníci: Do 15 minut před započítáním práce prvního psa projde terénem křížem krážem několik osob se zkušebním psem.
- Časový limit pro vypracování: max. 30 minut.
Časový limit začíná v okamžiku prvního vyslání psa.

Povolené povely

Je dovoleno opakování libovolných zvukových a posuňkových povelů.

Prováděcí pokyny

Psovod se se psem připraveným k vyhledávání zdržuje až do přivolání mimo dohled prohledávaného terénu. Pes smí pracovat v dečce případně i v řetízkovém obojku. Psovod obdrží popis situace ve formě nákresu nebo mapy. Prohledávaný terén je opticky vymezen nebo má jasně rozpoznatelné hranice. Rozhodčí může stanovit linii, kterou psovod nesmí překročit.

Před začátkem práce oznámí psovod rozhodčímu způsob označování. Povoleno je vyštěkávání, označování nálezku a vystavování.

Taktika prohledávání terénu je zcela ponechána na psovodovi, který jí musí před započítím práce sdělit rozhodčímu. Pokud psovod během práce taktiku změní, je povinen o tom informovat rozhodčího. V tomto případě však běží časový limit dále.

Časový limit začíná sdělením taktiky rozhodčímu a prvním nasazením psa.

Pes musí dle povelů psovoda prohledávat terén hlubokými průniky do obou směrů. Příležitostné vybíhání psa opačným směrem než je směr vyhledávání není chybné. Zpětné prohledávání prostoru je povoleno.

Při označování nalezené osoby je zakázána jakákoli podpora ze strany psovoda nebo figuranta. Psovod musí nahlásit rozhodčímu probíhající značení a až na jeho pokyn smí jít za psem. Pes musí nalezenou osobu až do příchodu psovoda zřetelně a intenzivně značit v okruhu maximálně 2 metrů, u výškových úkrytů v místě pachu.

Po nalezení osoby se na pokyn rozhodčího pokračuje v práci ze stejného místa, na kterém se psovod při hlášení předešlého nálezu nacházel.

Tato část zkoušky končí odhlášením psovoda, při kterém mu rozhodčí sdělí hodnocení.

Hodnocení

Nedostatky v taktice psovoda, ale i v ovladatelnosti, intenzitě práce, pohybu nebo samostatnosti psa, stejně tak jako obtěžování figurantů snižují odpovídajícím způsobem bodové hodnocení. Označení, které nebylo potvrzeno psovodem, je chybné, ale není hodnoceno jako falešné označení.

Je-li označení vyvoláno psovodem nebo figurantem, je označení této osoby hodnoceno 0 body.

První falešné označení snižuje výsledek o 40 bodů.

Při druhém falešném označení je pachová práce psa ukončena.

Při nenalezení osoby nelze zkoušku splnit, nejvyšší možný bodový zisk je v takovém případě 139 bodů.

Zranění figuranta psem je důvodem k diskvalifikaci.

.

Zkouška sutinového vyhledání – stupeň A**RH-T A**

Dělí se na:	pachovou práci	200 bodů
	poslušnost a dovednost	100 bodů
	nejvyšší možný bodový zisk celkem	300 bodů

Pachová práce při RH-T A**Odd. A****Kritéria pro hodnocení a bodový zisk**

Nejvyšší možný bodový zisk		200 bodů
Ovladatelnost	Spolupráce se psovodem, okamžité a cílevědomé provedení úkolů při zachování motivace.	20 bodů
Intenzita hledání	Ochota k práci, temperament, motivace, radost z práce, kondice, způsob hledání	10 bodů
Pohyblivost	Druh a způsob pohybu, pohyb ve ztíženém prostředí	10 bodů
Samostatnost	Projev vlastní chuti k práci	10 bodů
Taktika psovoda	Vyhodnocení situace, kvalita zvolené taktiky a její dodržení, přehled psovoda během celé pachové práce	30 bodů
Označení	2 osoby, každá max. 60 bodů, mínus případné falešné označení	120 bodů

Všeobecná ustanovení

- Prohledávaný terén: zcela nebo částečně zničený objekt, může být složen z různých stavebních materiálů, o ploše min. 800 – 1.000 m², v jedné či několika úrovních.
Součástí prohledávaného terénu stupně A zkoušky musí být temné nebo duté prostory, hloubkové úkryty s hloubkou zásypu cca. 1 m. Prohledávání jen prázdné budovy není povoleno, avšak do prohledávaného prostoru mohou být zahrnuty jednotlivé místnosti.
Prohledávaný terén musí být přehledný pro psovoda i rozhodčího..
- Počet hledaných osob: 2 zakryté osoby.
Psovi nesmí být umožněn zrakový ani dotykový kontakt, zakrytí osob má být velmi nenápadné. Ukryté osoby musí ležet od sebe ve vzdálenosti, která umožní jasné označení. Použité úkryty lze použít i opakovaně, při jejich změně však musí být vyloučeno nebezpečí chybného označení. Použité úkryty, které nebudou obsazené, zůstávají otevřené. Ukryté osoby musí zaujmout svou polohu 15 minut před uvedením psa. Musí se dodržovat bezpečnostní pravidla. Ukryté osoby jsou asistenty rozhodčího a musí se chovat naprosto klidně, aniž by psovoda nebo psa na sebe záměrně upozorňovaly. Označené osoby vyprošťují na pokyn rozhodčího pomocníci.
- Rušivé vlivy: doutnající oheň, zvuky motoru, údery kladivem, bubny, atd.

- Pomocníci: do 15 minut před začátkem práce prvního psa je prostor sutin křížem krážem procházen 1 nebo více osobami s jedním zkušebním psem. Bezprostředně před nasazením psa a během jeho práce prohledávaným prostorem procházejí 2 osoby bez psa.
- Časový limit pro vypracování: max. 20 minut.
Časový limit začíná v okamžiku prvního vyslání psa.

Povolené povely

Je dovoleno opakování libovolných zvukových a posuňkových povelů.

Prováděcí pokyny

Psovod se psem se zdržuje až do přivolání mimo dohled prohledávaného prostoru. Psovod obdrží popis situace formou nákresu. Prohledávaný prostor je opticky vymezen nebo má jasně rozpoznatelné hranice.

Taktika prohledávání terénu je zcela ponechána na psovodovi, který jí musí před započítím práce sdělit rozhodčímu. Pokud psovod během práce taktiku změní, je povinen o tom informovat rozhodčího. V tomto případě však běží časový limit.

Před začátkem práce oznámí psovod rozhodčímu způsob označování. Povoleno je vyštěkání, označení nálezkou a vystavování.

Pes je nasazen k vyhledání na místě zvoleném psovodem bez dečky a obojku. Pouze při označování nálezkou smí pes mít obojek sloužící k upevnění nálezky, který je vybaven samovolňovacím mechanismem chránícím psa před zraněním. Pes má prohledávat určený prostor dle pokynů psovoda. Ten smí svého psa následovat do sutin jen na pokyn rozhodčího.

Při značení nalezené osoby je zakázána jakákoli podpora ze strany psovoda nebo figuranta. Psovod hlásí rozhodčímu probíhající značení a teprve až na jeho pokyn smí jít za psem. Pes musí místo nálezu zřetelně a intenzívně značit správným směrem až do příchodu psovoda. Psovod musí jednoznačně rozpoznat, kde se pro psa nachází místo prúniku pachu.

Na pokyn rozhodčího psovod pokračuje v práci. Psa smí vyslat jednorázově k dalšímu hledání z místa, kde se právě nachází. To může být přímo z místa předešlého nálezu nebo z okraje sutin. Pak musí prostor sutin opět opustit.

Tato část zkoušky končí odhlášením psovoda, při kterém mu rozhodčí sdělí hodnocení.

Hodnocení

Nedostatky v taktice psovoda, stejně jako v ovladatelnosti, intenzitě práce, pohybu nebo samostatnosti psa, snižují odpovídajícím způsobem bodové hodnocení. Označení, které nebylo potvrzeno psovodem, je chybné, ale není hodnoceno jako falešné označení.

Je-li označení vyvoláno psovodem nebo figurantem, je označení této osoby hodnoceno 0 body.

První falešné označení snižuje výsledek o 40 bodů.

Při druhém falešném označení je pachová práce psa ukončena.

Při nenalezení osoby nelze zkoušku splnit, nejvyšší možný bodový zisk je v takovém případě 139 bodů.

Zkouška sutinového vyhledání – stupeň B **RH-T B**

Dělí se na:	pachovou práci	200 bodů
	poslušnost a dovednost	100 bodů
	nejvyšší možný bodový zisk celkem	300 bodů

Pachová práce RH-T B **odd. A****Kritéria hodnocení a bodový zisk**

Nejvyšší možný bodový zisk celkem		200 bodů
Ovladatelnost	Spolupráce se psovodem, okamžité a cílevědomé provedení úkolů při zachování motivace	20 bodů
Intenzita hledání	Ochota k práci, temperament, motivace, radost z práce, kondice, způsob hledání	10 bodů
Pohyblivost	Druh a způsob pohybu, pohyb ve ztíženém prostředí	10 bodů
Samostatnost	Projev vlastní chuti k práci	10 bodů
Taktika psovoda	Vyhodnocení situace, kvalita zvolené taktiky a její dodržení, přehled psovoda během celé pachové práce	30 bodů
Označení	3 osoby, každá max. 40 bodů, mínus případné falešné označení	120 bodů

Všeobecná ustanovení

- Prohledávaný terén: zcela nebo částečně zničený objekt, může být složen z různých stavebních materiálů, o ploše min. 1.200 – 1.500 m², v jedné či několika úrovních.
Součástí prohledávaného terénu stupně B zkoušky musí být nejméně 6 úkrytů, z toho nejméně 2 v temných místnostech nebo dutých prostorech, nejméně 2 hloubkové úkryty s hloubkou zásypu cca. 2 m a nejméně 2 výškové úkryty v minimální výšce 2 m. Prohledávaný terén musí obsahovat nejméně 2 z těchto možností. Prohledávání jen prázdné budovy není povoleno, avšak do prohledávaného prostoru mohou být zahrnuty jednotlivé místnosti.
- Počet hledaných osob: 3 zakryté osoby.
Psovi nesmí být umožněn zrakový ani fyzický kontakt, zakrytí osob má být velmi nenápadné. Ukryté osoby musí ležet od sebe ve vzdálenosti, která umožní jasné označení. Použité úkryty lze použít i opakovaně, při jejich změně však musí být vyloučeno nebezpečí chybného označení. Použité úkryty, které nebudou obsazené, zůstávají otevřené. Ukryté osoby musí zaujmout svou polohu 15 minut před uvedením psa. Musí se dodržovat bezpečnostní pravidla. Ukryté osoby jsou asistenty rozhodčího a musí se chovat naprosto klidně, aniž by psovoda nebo psa na sebe záměrně upozorňovaly. Není bezpodmínečně nutné, aby označené osoby byly vyproštěny z úkrytu. Pokud dá rozhodčí pokyn k vyproštění označených nalezených osob, provedou toto pomocníci.

- Rušivé vlivy: doutnající oheň, zvuky motoru, údery kladivem, bubny, atd.
- Pomocníci: do 15 minut před začátkem práce prvního psa je prostor sutin křížem krážem procházen několika osobami s jedním zkušebním psem. Bezprostředně před nasazením psa a během jeho práce prohledávaným prostorem prochází několik osoby bez psa.
- Časový limit pro vypracování: max. 30 minut.
Časový limit začíná v okamžiku prvního vyslání psa.

Povolené povely

Je dovoleno opakování libovolných zvukových a posuňkových povelů.

Prováděcí pokyny

Psovod se psem se zdržuje až do přivolání mimo dohled prohledávaného prostoru. Psovod obdrží popis situace formou nákresu. Prohledávaný prostor je opticky vymezen nebo má jasně rozpoznatelné hranice.

Taktika prohledávání terénu je zcela ponechána na psovodovi, který jí musí před započítím práce sdělit rozhodčímu. Pokud psovod během práce taktiku změní, je povinen o tom informovat rozhodčího. V tomto případě však běží časový limit.

Před začátkem práce oznámí psovod rozhodčímu způsob označování. Povoleno je vyštěkání, označení nálezkou a vystavování.

Pes je nasazen k vyhledání na místě zvoleném psovodem bez dečky a obojku. Pouze při označování nálezkou smí pes mít obojek sloužící k upevnění nálezky, který je vybaven samovolňovacím mechanismem chránícím psa před zraněním. Pes má prohledávat určený prostor dle pokynů psovoda. Ten smí svého psa následovat do sutin jen na pokyn rozhodčího.

Při značení nalezené osoby je zakázána jakákoli podpora ze strany psovoda nebo figuranta. Psovod hlásí rozhodčímu probíhající značení a teprve až na jeho pokyn smí jít za psem. Pes musí místo nálezky zřetelně a intenzívně značit správným směrem až do příchodu psovoda. Psovod musí jednoznačně rozpoznat, kde se pro psa nachází místo průniku pachu.

Na pokyn rozhodčího psovod pokračuje v práci. Psa smí vyslat jednorázově k dalšímu hledání z místa, kde se právě nachází. To může být přímo z místa předešlého nálezky nebo z okraje sutin. Pak musí prostor sutin opět opustit.

Tato část zkoušky končí odhlášením psovoda, při kterém mu rozhodčí sdělí hodnocení.

Hodnocení

Nedostatky v taktice psovoda, stejně jako v ovladatelnosti, intenzitě práce, pohybu nebo samostatnosti psa, snižují odpovídajícím způsobem bodové hodnocení. Označení, které nebylo potvrzeno psovodem, je chybné, ale není hodnoceno jako falešné označení.

Je-li označení vyvoláno psovodem nebo figurantem, je označení této osoby hodnoceno 0 body.

První falešné označení snižuje výsledek o 40 bodů.

Při druhém falešném označení je pachová práce psa ukončena.

Při nenalezení osoby nelze zkoušku splnit, nejvyšší bodový zisk je v takové případě 139 bodů.

Poslušnost a dovednost RH-F, FL, T odd. B

Zkouška záchranného stopování	RH-F	A a B
Zkouška plošného vyhledání	RH-FL	A a B
Zkouška sutinového vyhledání	RH-T	A a B

Kritéria pro hodnocení a bodový zisk

Nejvyšší možný bodový zisk		100 bodů
Cvik 1:	Ovladatelnost bez vodítka	10 bodů
Cvik 2:	Polohy psa na vzdálenost s přivoláním	10 bodů
Cvik 3:	Aport volný	10 bodů
Cvik 4:	Pohyblivá lávka na sudech	10 bodů
Cvik 5:	Vodorovný žebřík	10 bodů
Cvik 6:	Tunel	10 bodů
Cvik 7:	Ovladatelnost na vzdálenost	10 bodů
Cvik 8:	Nesení psa a jeho předání	10 bodů
Cvik 9:	Dlouhodobé odložení	20 bodů

Všeobecná ustanovení:

Nahlášení a odhlášení rozhodčímu se provádí na vodítku v základním postoji. Povoleno je pouze vodítko a řetízkový obojek. Volba povelů při provádění cviků je ponechána na psovodovi, ale musí to vždy být jeden krátký zvukový povel. Jméno psa ve spojení s povelom se považuje za jeden zvukový povel. Posuňkové povely jsou možné pouze, pokud je to výslovně povoleno. Pokud použije psovod ke splnění cviku druhý povel, snižuje se hodnocení o dvě známky.

Pes má cviky provádět radostně a rychle. Každý cvik začíná a končí základním postojem. Přechodové fáze mezi cviky se nehodnotí. Povolena je krátká motivace psa mezi jednotlivými cviky a stejně tak i pochvala psa po provedení každého cviku. Před započítáním následujícího cviku zaujme psovod znovu základní postoj.

V základním postoji sedí pes těsně a rovně na levé straně psovoda tak, že jeho rameno je souběžně s kolenem psovoda. Při změně z pozice před psovodem do základního postoje, se smí pes k psovodovi přiřadit přímo nebo ho těsně obejít.

Každý cvik se zahajuje na pokyn rozhodčího.

Bezprostředně před začátkem práce je losem určeno pořadí cviků 1 – 8. Po losování psovod psa odpoutá z vodítka.

Během cviku ovladatelnost bez vodítka zazní dva výstřely (ráže 6-9 mm). Pes musí zůstat lhostejný. Projevili-li při střelbě strach, je diskvalifikován. Pokud je na střelbu útočný, je to podmíněně chybné, ovšem jen pokud zůstane pod vlivem psovoda. Plný počet bodů může získat jen pes lhostejný ke střelbě.

Prováděcí pokyny:**1. Ovladatelnost bez vodítka****10 bodů**Předpoklady pro provedení cviku:

Ovladatelnost bez vodítka se vždy provádí dle schématu uveřejněném v příloze. Pouze ve vyjímečných případech, daných místními podmínkami, může rozhodčí určit jiný směr úhlu, přičemž toto musí být stejné pro všechny účastníky zkoušky.

Skupina se skládá nejméně ze čtyř osob včetně druhého psovoda, dvě osoby ve skupině vedou na vodítku psa (psa a fenu). Skupina se pohybuje po kruhu ve směru hodinových ručiček.

Povolené povely:

Buď jeden krátký zvukový nebo posuňkový povel pro chůzi u nohy, který smí být opakován při každém vykročení a změně rytmu chůze.

Provedení cviku:

Ze základního postoje musí pes na zvukový povel k chůzi následovat pozorně, radostně a přímo svého psovoda tak, aby byl svou lopatkou vždy po levé straně psovoda na úrovni jeho kolen, a při zastavení se musí samostatně, rychle a přímým směrem posadit.

Nejprve jde psovod se psem bez zastavení 50 kroků přímým směrem normálním tempem. Po obratu čelem vzad a po dalších 10 – 15 krocích normální chůzí předvede nejméně 10 kroků v poklusu a 10 kroků pomalou chůzí. Přechod z poklusu do pomalé chůze musí být proveden bez mezikroků.

Následně provede psovod normálním tempem první obrat, pokračuje dalších 20 – 25 kroků, následuje druhý obrat a po dalších 25 - 30 krocích udělá čelem vzad. Při chůzi zpět následuje po 10 – 15 krocích přímým směrem zastavení se zaujetím základního postoje. Po dalších 10 – 15 krocích provede opět obrat a po 20 – 25 krocích se psovod vrací na výchozí bod, kde zaujme základní postoj.

Ze základního postoje psovod se psem těsně obchází z vnější strany proti směru hodinových ručiček pohybující se skupinu osob tak, aby se zkoušený pes přímo potkal s oběma psy vedenými ve skupině. Dvojice se pak jednou zastaví, skupina se pohybuje dál a nejméně jedna osoba projde kolem psa.

Poté provede psovod svého psa normální chůzí s obraty ve tvaru osmičky skupinou, uprostřed se zastaví a pes samostatně zaujme základní postoj. Následně psovod normálním krokem opustí skupinu a základním postojem cvik ukončí.

Hodnocení:

Předbíhání, vybočování do stran, opožďování se, neochota psa nebo pomalé či váhavé sedání, stejně tak pomoc tělem psovoda, nebo další zvukové či posuňkové povely, snižují bodové hodnocení.

2. Polohy psa na vzdálenost s přivoláním**10 bodů**Prováděcí pokyny:Povolené povely:

Jeden krátký zvukový povel pro chůzi u nohy, který smí být udělen při vykročení a při zaujmutí základního postoje.

Jeden zvukový a posuňkový povel pro každé přivolání;

Jeden zvukový a posuňkový povel pro odložení v sedě;

Jeden zvukový a posuňkový povel pro odložení v leže;

Jeden zvukový a posuňkový povel pro odložení ve stoje.

Provedení cviku:

Ze základního postoje vykročí psovod se svým neupoutaným psem u nohy v přímém směru. Po cca 10 – 15 krocích si pes na jeden zvukový a posuňkový povel pro odložení v sedě ihned sedne, aniž by psovod přerušil chůzi nebo se ohlédl. Po dalších cca 40 krocích v přímém směru se psovod zastaví a otočí se ke svému klidně sedícímu psovi. Na pokyn rozhodčího psovod psa přivolá jedním zvukovým a posuňkovým povel. Jakmile pes rychle a radostně dosáhne zhruba poloviny vzdálenosti, dá psovod jeden zvukový a posuňkový povel pro odložení v leže. Na opětovný pokyn rozhodčího se pes na jeden zvukový a posuňkový povel pro odložení ve stoje postaví. Na další pokyn rozhodčího psovod svého psa jedním zvukovým povel přivolá. Pes musí radostně a rychlým krokem přiběhnout a předsednout těsně před psovoda. Na další zvukový nebo posuňkový povel zaujme pes základní postoj.

Hodnocení:

Chyby v provedení, pomalé, neklidné a opožděné usednutí, ulehnutí a postavení, stejně jako pomalé přiběhnutí a předsednutí, snižují odpovídajícím způsobem bodové hodnocení.

Pokud pes zaujme jinou než požadovanou polohu, budou mu sraženy 2 body.

3. Aport volný**10 bodů**Předpoklady pro provedení cviku:

Předmět běžné potřeby psovoda, který má po celou dobu oddílu zkoušky u sebe.

Povolené povely:

Po jednom zvukovém nebo posuňkovém povelu k přinesení a k zaujmutí základního postoje;

Jeden zvukový povel k odevzdání aportu.

Provedení cviku:

Ze základního postoje odhodí psovod předmět denní potřeby do vzdálenosti přibližně 10 kroků. Zvukový nebo posuňkový povel pro přinesení smí dát až v okamžiku, kdy předmět klidně leží. Pes, který klidně sedí vedle psovoda, musí na povel rychle doběhnout k předmětu, ihned ho uchopit a stejně rychle jej přinést zpět. S předmětem si pak předsedne těsně před psovoda a drží ho tak dlouho, dokud mu ho po krátké pauze psovod zvukovým povelům pro odevzdání neodebere. Na další zvukový nebo posuňkový povel zaujme pes základní postoj.

V průběhu celého cviku nesmí psovod opustit své stanoviště.

Hodnocení:

Odhození předmětu na příliš krátkou vzdálenost nebo pomoc psovoda bez opuštění stanoviště, stejně tak jako chyby v provedení základního postoje, pomalý pohyb, špatné uchopení předmětu, pomalé přinesení, upuštění předmětu, hraní si s ním či jeho překusování, rozkročený postoj psovoda, chyby při předsednutí a zakončení cviku snižují bodové hodnocení.

Opustí-li psovod své stanoviště před ukončením cviku, je cvik hodnocen známkou chybně.

Pokud pes předmět nepřinese, je cvik hodnocen 0 body.

4. Pohyblivá lávka na sudech**10 bodů**Předpoklady pro provedení cviku:

Překážka:

Překážka se musí pohybovat nejméně 20 cm.

- Dřevěné prkno: délka cca 4 m, šířka cca 0,30 m, výška prkna cca 0,04 m.
- 2 stejně velké sudy: průměr cca 0,40 m.
- Pohyb prkna musí být ve směru běhu vymezen pevnými zarážkami ve vzdálenosti 0,20 m.

Povolené povely:

Jeden zvukový a posuňkový povel pro naskočení;

Jeden zvukový povel pro zastavení;

Buď jeden zvukový nebo posuňkový povel pro každé pokračování v chůzi.

Provedení cviku:

Psovod se svým neupoutaným psem zaujme v přiměřené vzdálenosti od překážky základní postoj. Na zvukový a posuňkový povel k naskočení pes vyskočí na pohyblivou lávku a na zvukový povel k zastavení se ve směru pohybu ihned zastavuje. Psovod na pokyn rozhodčího jde ke svému psovi, vydává zvukový nebo posuňkový povel k pokračování v chůzi a jde se psem podél lávky až na její konec. Pes musí na konci lávky zůstat samostatně stát. Na pokyn rozhodčího dává psovod psovi zvukový nebo posuňkový povel k pokračování a ujde několik kroků za překážku. Tam se zastaví a jeho pes samostatně zaujímá základní postoj.

Pes musí projít lávku po celé délce, aniž by z ní seskakoval nebo projevoval bázlivost.

Hodnocení:

Váhavé naskočení, nejistý pohyb, chyby při zastavení nebo seskočení snižují odpovídajícím způsobem bodové hodnocení.

5. Vodorovný žebřík**10 bodů**Předpoklady pro provedení cviku:

Překážka: pevný dřevěný žebřík, vodorovný s náběhovým prknem

- Žebřík: délka cca 4 m, šířka cca 0,50 m, vzdálenost příček 0,30 m, šířka příček 0,05 m.
- Dvě podpěry: výška cca 0,50 m.
- Náběhové prkno: délka 1,20 m, šířka 0,50 m, povoleny jsou příčné výstuhy jako pomoc při náběhu

Povolené povely:

Jeden zvukový a jeden posuňkový povel pro překonání překážky;

buď jeden zvukový nebo posuňkový povel pro zaujmutí základního postoje.

Provedení cviku:

Psovod se svým neupoutaným psem zaujme v dostatečné vzdálenosti před překážkou základní postoj. Na zvukový a posuňkový povel pes vyběhne přes náběh na žebřík, tento samostatně přejde až na poslední příčku, na které se zastaví. Jakmile pes předními tlapkami vstoupí na první příčku žebříku, vydá se psovod za ním, aniž by se však dotýkal psa nebo žebříku. Na konci žebříku psovod psa sundá na zem a pes na zvukový nebo posuňkový povel zaujme základní postoj.

Hodnocení:

Váhavé nebo ukvapené vyběhnutí, nejistá chůze po žebříku, jednotlivé kroky po bočnici nebo nedoběhnutí až na konec žebříku snižují odpovídajícím způsobem bodové hodnocení.

Pes, který velkou část žebříku přejde po bočnici, vykazuje značnou nejistotu, propadává mezi jednotlivými příčkami nebo potřebuje pomoc svého psovoda, bude ve cviku hodnocen známkou chybně.

Pokud pes ze žebříku seskočí, bude cvik hodnocen 0 body.

6. Tunel**10 bodů**Předpoklady pro provedení cviku:

Překážka:

- Pevný vstup do tunelu, výška 0,50 m, délka 3 m;
- Následuje část pro plazení z měkkého materiálu, délka 3 m.

Povolené povely psovoda:

Jeden zvukový a posuňkový povel k proplazení;

Jeden zvukový povel pro setrvání;

Buď jeden zvukový nebo posuňkový povel k zaujmutí základního postoje.

Provedení cviku:

Psovod zaujme se svým neupoutaným psem základní postoj v přiměřené vzdálenosti před překážkou. Na zvukový a posuňkový povel k proplazení musí pes proběhnout tunelem. Po vyběhnutí z tunelu musí pes na zvukový povel k zastavení setrvat na místě. Na pokyn rozhodčího dojde psovod ke svému psovi a na zvukový nebo posuňkový povel uvede psa do základního postoje.

Hodnocení:

Váhavé vběhnutí do tunelu a jeho nejisté proběhnutí snižuje odpovídajícím způsobem bodové hodnocení.

V případě, že pes neopustí tunel, bude cvik hodnocen chybně.

7. Ovladatelnost na vzdálenost**10 bodů**

- 1 značka pro startovací místo;
- 1 značka pro středové místo;
- 3 výrazné objekty ve vzdálenosti 40 m, plocha cca 1 m x 1 m, výška max. 0,60 m (paleta, stůl a podobně).
- 6 variant, ve kterých bude graficky znázorněno pořadí označených objektů.

Povolené povely psovoda:

Jeden zvukový a posuňkový povel k vyběhnutí ke středové značce;

jeden zvukový povel k zastavení;

po jednom zvukovém a posuňkovém povelu k vyběhnutí k označeným objektům;

po jednom zvukovém povelu pro vyskočení a setrvání na každém ze tří označených objektů;

buď jeden zvukový nebo posuňkový povel k přivolání;

buď jeden zvukový nebo posuňkový povel k uvedení do základního postoje.

Provedení cviku:

Psovod si před začátkem cviku vylosuje variantu pořadí, ve kterém bude pes k jednotlivým objektům vysílán.

Psovod zaujme se svým neupoutaným psem základní postoj ve výchozím bodě. Na pokyn rozhodčího, aniž by změnil své stanoviště, vysílá psovod svého psa jedním zvukovým a posuňkovým povelům k označenému bodu do vzdálenosti asi 20 m. Jakmile pes doběhne k požadovanému bodu, obdrží zvukový nebo posuňkový povel k zastavení. Na další pokyn rozhodčího vysílá psovod svého psa, aniž by změnil své stanoviště, zvukovým a posuňkovým k prvnímu určenému bodu. Na další zvukový povel má pes na určený bod vyskočit a zde zůstat. Psovod jej pak vysílá zvukovým a posuňkovým povelům k dalšímu bodu, na který má pes také vyskočit a zde zůstat. Totéž platí i pro třetí určený bod.

Z třetího bodu psovod přivolá psa jedním zvukovým nebo jedním posuňkovým povelům k sobě a ten si před něj těsně předsedne. Na další zvukový nebo posuňkový povel zaujme pes základní postoj.

Hodnocení:

Váhavé vyběhnutí k první značce nebo k některému z určených bodů, silné vychýlení se z ideální linie, změna rychlosti, váhavé vyskočení na značku nebo svévolné opuštění určeného cílového bodu, pomoc ze strany psovoda jako více povelů nebo chyby při ukončení cviku snižují odpovídajícím způsobem bodové hodnocení.

Při nedodržení vylosovaného pořadí označených objektů nebo opuštění stanoviště psovodem bude cvik hodnocen známkou chybně.

8. Nesení psa a jeho předání**10 bodů**Předpoklady pro provedení cviku:

- Startovní pozice: psa lze zvedat ze země nebo zvýšeného stanoviště .
- Pomocník.

Povolené povely:

Vždy buď jeden zvukový nebo posuňkový povel pro zaujmutí startovní pozice, přivolání a zaujmutí základního postoje.

Provedení cviku:

Ze základního postoje smí psovod udělit svému psovi jeden zvukový nebo jeden posuňkový povel k zaujmutí startovní pozice, která usnadní zvedání psa.

Psovod nese svého psa 10 m v přímém směru a pak ho předá pomocníkovi. Ten pak nese psa dalších 10 m, zatímco psovod zůstává stát. Následně položí pomocník psa na zem. Pes u něj musí zůstat, dokud není na pokyn rozhodčího psovodem na jeden zvukový nebo posuňkový povel přivolán. Na další zvukový nebo posuňkový povel pak zaujme základní postoj.

Pes nesmí ke svému psovodovi ani k pomocníkovi projevit jakoukoli agresivitu.

Během nesení musí mít pes možnost volně pohybovat ocasem.

Hodnocení:

Pokud pes nespolupracuje, je při nesení neklidný, lehce vrčí nebo se při pokládání na zem snaží vymanit z náručí, snižuje se bodové hodnocení.

Pokud pes vyskočí, je cvik hodnocen známkou chybně.

Přílišná bázlivost nebo agrese psa vůči psovodovi nebo pomocníkovi je důvodem k diskvalifikaci.

9. Dlouhodobé odložení**20 bodů**Předpoklady pro provedení cviku:

Dvě označená místa zvlášť pro psy a feny.

Povolené povely:

Zvukový nebo posuňkový povel pro odložení;

Buď jeden zvukový nebo posuňkový povel pro usednutí.

Provedení cviku:

Před započítáním cviků poslušnosti druhého psa zaujme psovod se svým neupoutaným psem základní postoj na místě určeném k odložení. Na pokyn rozhodčího odloží psa zvukovým nebo posuňkovým povel, aniž by u něj zanechal jakýkoli předmět. Psovod pak odejde od psa nejméně 40 kroků na místo určené rozhodčím a zůstane klidně stát čelem ke psu. Pes musí bez ovlivňování psovodem klidně ležet v průběhu prováděných cviků 1 - 8 jiným psem.

V průběhu cviku ovladatelnost bez vodítka druhého psa odchází psovod samostatně do skupiny a pak se vrací zpět na své místo.

Na pokyn rozhodčího se psovod vrací zpět ke svému psovi a postaví se po jeho pravé straně. Na další pokyn rozhodčího ho zvukovým nebo posuňkovým povel pro usednutí posadí. Pes se musí rychle a v přímém směru posadit.

Hodnocení:

Neklidné ležení, předčasná změna polohy nebo předčasné opuštění místa při příchodu psovoda, stejně jako neklidné chování psovoda či jiná jeho skrytá pomoc snižují bodové hodnocení.

Pokud pes nezaujme polohu v leže, ale zůstane stát nebo sedět, aniž by opustil své místo, je cvik hodnocen známkou chybně. Opustí-li pes po ukončení čtvrtého cviku druhého psa určené místo více než o 3 m, následuje dílčí hodnocení.

Pokud se pes vzdálí z určeného místa před ukončením čtvrtého cviku druhého psa o více jak 3 m, je cvik hodnocen 0 body.

Oddíl poslušnost a dovednost končí odhlášením psovoda, při kterém mu rozhodčí sdělí hodnocení.

Zkouška lavinového vyhledání - stupeň A**RH-L A**

Dělí se na:	pachovou práci	200 bodů
	poslušnost a dovednost	100 bodů
	Nejvyšší možný bodový zisk celkem	300 bodů

Pachová práce RH-L A**odd. A**

Pachová práce se skládá z dílčích cviků určení polohy psem a z technického určení polohy vyhledávacím přístrojem.

Kritéria pro hodnocení a bodový zisk

Nejvyšší možný bodový zisk celkem		200 bodů
Ovladatelnost	Spolupráce se psovodem, okamžité a cílevědomé provedení úkolů při zachování motivace	20 bodů
Intenzita hledání	Ochota k práci, temperament, motivace, radost z práce, kondice, způsob hledání	10 bodů
Pohyblivost	Druh a způsob pohybu, pohyb ve ztíženém prostředí	10 bodů
Samostatnost	Projev vlastní chuti k práci	10 bodů
Taktika psovoda	Vyhodnocení situace, kvalita zvolené taktiky a její dodržení, přehled psovoda během celé pachové práce	10 bodů
Označení	2 osoby, každá max. 60 bodů, mínus případné falešné označení	120 bodů
Práce s vyhledávacím přístrojem	Zacházení psovoda s vyhledávacím přístrojem, nalezení vysílače	20 bodů

Všeobecná ustanovení**Vyhledání psem:**

- Prohledávaná plocha: sněhová plocha 8.000 m².
Prostor je z důvodu snadnější kontroly práce a viditelnosti hranic označen vlajkami.
- Počet ukrytých osob: 2 osoby, zahrabány v hloubce max. 1 m
Psovi nesmí být umožněn zrakový nebo fyzický kontakt, zakrytí osob má být velmi nenápadné. Ukryté osoby musí ležet od sebe ve vzdálenosti, která umožní jasné označení. Použité úkryty lze použít i opakovaně, při jejich změně však musí být vyloučeno nebezpečí chybného označení. Použité úkryty, které nebudou obsazené, musí zůstat otevřené. Ukrytým osobám je zakázáno podílet se těsně před zahrabáním na přípravě úkrytu.
Ukryté osoby musí zaujmout svou polohu 10 minut před uvedením psa. Musí se dodržovat bezpečnostní opatření. Ukryté osoby jsou asistenty rozhodčího a

musejí se chovat naprosto klidně, aniž by psovoda nebo psa na sebe záměrně upozorňovaly.

- Pomocníci: bezprostředně před začátkem vyhledávání a během práce psa projdou prohledávaný prostor křížem krážem na lyžích nebo bez lyží nejméně 3 osoby.
- Časový limit pro vypracování max. 15 minut.
Časový limit začíná v okamžiku prvního vyslání psa. Během vyprošťování první osoby je časový limit přerušen.

Vyhledání vyhledávacím přístrojem:

- Sněhové pole, 10 m x 10 m, zřetelně označeno.
- 1 vyhledávací přístroj sloužící jako vysílač.
- 1 vyhledávací přístroj sloužící jako přijímač.
Při hlášení je psovod povinen informovat rozhodčího o tom, zda používá vlastní vyhledávací přístroj, či přístroj pořadatele.

Povolené povely

Vyhledání psem:

Je dovoleno používání libovolných zvukových a posuňkových povelů.

Prováděcí ustanovení

Vyhledání psem:

Psovod se psem se zdržuje až do přivolání mimo dohled prohledávaného prostoru. Psovod se během práce pohybuje na turistických lyžích nebo sněžnicích.

Psovod obdrží popis situace a zadání úkolu v řeči pořadatele, případně na požádání i v němčině či angličtině. Rozhodčí ústně popíše psovodovi prohledávanou plochu. Taktika prohledávání terénu je zcela ponechána na psovodovi, který jí musí před započítím práce sdělit rozhodčímu. Pokud psovod během práce taktiku změní, je povinen o tom informovat rozhodčího. V tomto případě však běží časový limit.

Pes je svým psovodem uveden do prostoru na jím vhodně zvoleném místě. Pes má prohledávat určený prostor dle pokynů psovoda. Teprve když se pes vzdálí nejméně 30 metrů od psovoda nebo pokud značí osobu, smí psovod na pokyn rozhodčího opustit výchozí bod.

Při značení nalezené osoby je zakázána jakákoli podpora ze strany psovoda nebo figuranta. Psovod hlásí rozhodčímu probíhající značení a teprve až na jeho pokyn smí jít za psem. Pes musí místo nálezu zřetelně a intenzívně značit správným směrem až do příchodu psovoda. Psovod musí jednoznačně rozpoznat, kde se pro psa nachází místo průniku pachu. Psovod označí místo nálezu a na pokyn rozhodčího osobu vyprostí. Na další pokyn rozhodčího pak smí pokračovat v práci.

Oddíl A zkoušky končí odhlášením psovoda, při kterém mu rozhodčí sdělí hodnocení.

Vyhledání vyhledávacím přístrojem

Psovod musí v označeném prostoru během 5 minut nalézt, vyhrabat a předat rozhodčímu vyhledávací přístroj, který je ukryt pod sněhem v hloubce cca 0,30 m. Taktika vyhledávání je zcela ponechána na psovodovi.

Hodnocení

Vyhledání psem:

Nedostatky v taktice psovoda, ale i v ovladatelnosti, intenzitě práce, pohybu nebo samostatnosti psa, stejně tak jako obtěžování figuranta snižují odpovídajícím způsobem bodové hodnocení. Označení, které nebylo potvrzeno psovodem, je chybné, ale není hodnoceno jako falešné označení.

Je-li označení vyvoláno psovodem nebo figurantem, je toto označení hodnoceno 0 body.

První falešné označení snižuje výsledek o 40 bodů.

Při druhém falešném označení je pachová práce psa ukončena.

Při nenalezení jedné osoby nemůže být zkouška splněna, nejvyšší možný bodový zisk je v takovém případě 139 bodů.

Zranění figuranta psem je důvodem k diskvalifikaci.

Vyhledání vyhledávacím přístrojem:

Při překročení časového limitu je cvik hodnocen 0 body.

Zkouška lavinového vyhledání – stupeň B**RH-L B**

Dělí se na:	pachovou práci	200 bodů
	poslušnost a dovednost	100 bodů
	nejvyšší možný bodový zisk celkem	300 bodů

Pachová práce RH-L B**odd. A**

Pachová práce se skládá z dílčích cviků určení polohy psem a z technického určení polohy vyhledávacím přístrojem.

Kritéria pro hodnocení a bodový zisk

Nejvyšší možný bodový zisk celkem		200 bodů
Ovladatelnost	Spolupráce se psovodem, okamžité a cílevědomé provedení úkolů při zachování motivace	20 bodů
Intenzita hledání	Ochota k práci, temperament, motivace, radost z práce, kondice, způsob hledání	10 bodů
Pohyblivost	Druh a způsob pohybu, pohyb ve ztíženém prostředí	10 bodů
Samostatnost	Projev vlastní chuti k práci	10 bodů
Taktika psovoda	Vyhodnocení situace, kvalita zvolené taktiky a její dodržení, přehled psovoda během celé pachové práce	10 bodů
Označení	3 osoby, každá max. 40 bodů, mínus případné falešné označení	120 bodů
Práce s vyhledávacím přístrojem	Zacházení psovoda s vyhledávacím přístrojem, nalezení vysílače	20 bodů

Všeobecná ustanovení**Vyhledání psem:**

- Prohledávaná plocha: sněhová plocha 12.000 m².
Prostor je z důvodu snadnější kontroly práce a viditelnosti hranic označen vlajkami.
- Počet ukrytých osob: 3 osoby, zahrabány v hloubce cca 2 m
Psovi nesmí být umožněn zrakový nebo fyzický kontakt, zakrytí osob má být velmi nenápadné. Ukryté osoby musí ležet od sebe ve vzdálenosti, která umožní jasné označení. Použité úkryty lze použít i opakovaně, při jejich změně však musí být vyloučeno nebezpečí chybného označení. Použité úkryty, které nebudou obsazené, musí zůstat otevřené. Ukryvaným osobám je zakázáno podílet se těsně před zahrabáním na přípravě úkrytu.

Ukryté osoby musí zaujmout svou polohu 10 minut před uvedením psa. Musí se dodržovat bezpečnostní opatření. Ukryté osoby jsou asistenty rozhodčího a musí se chovat naprosto klidně, aniž by psordova nebo psa na sebe záměrně upozorňovaly.

- Pomocníci: do 15 min. před začátkem vyhledávání projdou prohledávaný prostor křížem krážem na lyžích nebo bez lyží nejméně 3 osoby se zkušebním psem. Bezprostředně před nasazením psa nebo v jeho průběhu projdou nebo projedou na lyžích prohledávaný terén min. 3 osoby bez psa.
- Časový limit pro vypracování max. 30 minut.
Časový limit začíná v okamžiku prvního vyslání psa.

Vyhledání vyhledávacím přístrojem:

- Sněhové pole, 10 m x 10 m, zřetelně označeno.
- 1 vyhledávací přístroj sloužící jako vysílač.
- 1 vyhledávací přístroj sloužící jako přijímač.
Při hlášení je psovod povinen informovat rozhodčího o tom, zda používá vlastní vyhledávací přístroj, či přístroj pořadatele

Povolené povely

Vyhledání psem:

Je dovoleno používání libovolných zvukových a posuňkových povelů.

Prováděcí ustanovení

Vyhledání psem:

Psovod se psem se zdržuje až do přivolání mimo dohled prohledávaného prostoru. Psovod se během práce pohybuje na turistických lyžích.

Psovod obdrží popis situace a zadání úkolu v řeči pořadatele, případně na požádání i v němčině či angličtině. Rozhodčí ústně popíše psovodovi prohledávanou plochu. Taktika prohledávání terénu je zcela ponechána na psovodovi, který jí musí před započítím práce sdělit rozhodčímu. Pokud psovod během práce taktiku změní, je povinen o tom informovat rozhodčího. V tomto případě však běží časový limit.

Pes je svým psovodem uveden do prostoru na jím vhodně zvoleném místě. Pes má prohledávat určený prostor dle pokynů psordova. Teprve když se pes vzdálí nejméně 30 metrů od psordova nebo pokud značí osobu, smí psovod na pokyn rozhodčího opustit výchozí bod.

Při značení nalezené osoby je zakázána jakákoli podpora ze strany psordova nebo figuranta. Psovod musí ohlásit rozhodčímu probíhající značení a teprve až na jeho pokyn smí jít za psem. Pes musí místo nálezu zřetelně a intenzívně značit správným směrem až do příchodu psordova. Psovod musí jednoznačně rozpoznat, kde se pro psa nachází místo průniku pachu. Psovod označí místo nálezu. Nalezená osoba je pak pomocníky vyproštěna. Na pokyn rozhodčího smí dvojice pokračovat v práci, aniž by vyčkala ukončení vyprošťovacích prací.

Oddíl A zkoušky končí odhlášením psordova, při kterém mu rozhodčí sdělí hodnocení

Vyhledání vyhledávacím přístrojem:

Psovod musí v označeném prostoru během 5 minut nalézt, vyhrabat a předat rozhodčímu vyhledávací přístroj, který je ukryt pod sněhem v hloubce cca 0,30 m. Taktika vyhledávání je zcela ponechána na psovodovi.

Hodnocení**Vyhledání psem:**

Nedostatky v taktice psovoda, ale i v ovladatelnosti, intenzitě práce, pohybu nebo samostatnosti psa, stejně tak jako obtěžování figuranta snižují odpovídajícím způsobem bodové hodnocení. Označení, které nebylo potvrzeno psovodem, je chybné, ale není hodnoceno jako falešné označení.

Je-li označení vyvoláno psovodem nebo figurantem, je toto označení hodnoceno 0 body.

První falešné označení snižuje výsledek o 40 bodů.

Při druhém falešném označení je pachová práce psa ukončena.

Při nenalezení jedné osoby nemůže být zkouška splněna, nejvyšší možný bodový zisk je v takovém případě 139 bodů.

Zranění figuranta psem je důvodem k diskvalifikaci.

Vyhledání vyhledávacím přístrojem:

Při překročení časového limitu je cvik hodnocen 0 body.

Poslušnost a dovednost RH-L**odd. B**

Zkouška lavinového vyhledání RH-L A a B

Kritéria pro hodnocení a bodový zisk

Nejvyšší možný bodový zisk celkem	100 bodů
Cvik 1: Ovladatelnost bez vodítka	10 bodů
Cvik 2: Polohy psa na vzdálenost s přivoláním	10 bodů
Cvik 3: Aport volný	10 bodů
Cvik 4: Ovladatelnost na vzdálenost	10 bodů
Cvik 5: Nesení psa a jeho předání	10 bodů
Cvik 6: Dlouhodobé odložení	20 bodů
Cvik 7: Chůze ve stopě psovoda	20 bodů
Cvik 8: Jízda dopravním prostředkem	10 bodů

Všeobecná ustanovení:

Poslušnost a dovednost se provádí na sněhu.

Nahlášení a odhlášení rozhodčímu se provádí na vodítku v základním postoji. Povoleno je pouze vodítka a řetízkový obojek. Volba povelů při provádění cviků je ponechána na psovodovi, ale musí to vždy být jeden krátký zvukový povel. Jméno psa ve spojení s povelom se považuje za jeden zvukový povel. Posuňkové povely jsou možné pouze, pokud je to výslovně povoleno. Pokud použije psovod ke splnění cviku druhý povel, snižuje se hodnocení o dvě známky.

Pes má cviky provádět radostně a rychle. Každý cvik začíná a končí základním postojem. Přejížděcí fáze mezi cviky se nehodnotí. Povolena je krátká motivace psa mezi jednotlivými cviky a stejně tak i pochvala psa po provedení každého cviku. Před započítáním následujícího cviku zaujme psovod znovu základní postoj.

V základním postoji sedí pes těsně a rovně na levé straně psovoda tak, že jeho rameno je souběžně s kolenem psovoda. Při změně z pozice před psovodem do základního postoje, se smí pes k psovodovi přiřadit přímo nebo ho těsně obejít.

Každý cvik se zahajuje na pokyn rozhodčího.

Bezprostředně před začátkem práce je losem určeno pořadí cviků 1 – 5. Po losování psovod psa odpoutá z vodítka.

Během cviku ovladatelnost bez vodítka zazní dva výstřely (ráže 6-9 mm). Pes musí zůstat lhostejný. Projevili-li při střelbě strach, je diskvalifikován. Pokud je na střelbu útočný, je to podmíněně chybné, ovšem jen pokud zůstane pod vlivem psovoda. Plný počet bodů může získat jen pes lhostejný ke střelbě.

Prováděcí pokyny:**1. Ovladatelnost bez vodítka****10 bodů**Předpoklady pro provedení cviku:

Ovladatelnost bez vodítka se vždy provádí dle schématu uveřejněném v příloze. Pouze ve vyjímečných případech, daných místními podmínkami, může rozhodčí určit jiný směr úhlu, přičemž toto musí být stejné pro všechny účastníky zkoušky.

Skupina se skládá nejméně ze čtyř osob včetně druhého psovoda, dvě osoby ve skupině vedou na vodítku psa (psa a fenu). Skupina se pohybuje po kruhu ve směru hodinových ručiček.

Povolené povely:

Buď jeden krátký zvukový nebo jeden posuňkový povel pro chůzi u nohy, který smí být opakován při každém vykročení a změně rytmu chůze.

Provedení cviku:

Ze základního postoje musí pes na zvukový povel k chůzi následovat pozorně, radostně a přímo svého psovoda tak, aby byl svou lopatkou vždy po levé straně psovoda na úrovni jeho kolen, a při zastavení se musí samostatně, rychle a přímým směrem posadit.

Nejprve jde psovod se psem bez zastavení 50 kroků přímým směrem normálním tempem. Po obratu čelem vzad a po dalších 10 – 15 krocích normální chůzí předvede nejméně 10 kroků v poklusu a 10 kroků pomalou chůzí. Přejít z poklusu do pomalé chůze musí být proveden bez mezikroků.

Následně provede psovod normálním tempem první obrat, pokračuje dalších 20 – 25 kroků, následuje druhý obrat a po dalších 25 - 30 krocích udělá čelem vzad. Při chůzi zpět následuje po 10 – 15 krocích přímým směrem zastavení se zaujetím základního postoje. Po dalších 10 – 15 krocích provede opět obrat a po 20 – 25 krocích se psovod vrací na výchozí bod, kde zaujme základní postoj.

Ze základního postoje psovod se psem těsně obchází z vnější strany proti směru hodinových ručiček pohybující se skupinu osob tak, aby se zkoušený pes přímo potkal s oběma psy vedenými ve skupině. Dvojice se pak jednou zastaví, skupina se pohybuje dál a nejméně jedna osoba projde kolem psa.

Poté provede psovod svého psa normální chůzí s obraty ve tvaru osmičky skupinou, uprostřed se zastaví a pes samostatně zaujme základní postoj. Následně psovod normálním krokem opustí skupinu a základním postojem cvik ukončí.

Hodnocení:

Předbíhání, vybočování do stran, opožďování se, neochota psa nebo pomalé či váhavé sedání, stejně tak pomoc tělem psovoda, nebo další zvukové či posuňkové povely, snižují bodové hodnocení.

2. Polohy psa na vzdálenost s přivoláním**10 bodů**Předpoklady pro provedení cvikuPovolené povely:

Jeden krátký zvukový povel pro chůzi u nohy, který smí být udělen při vykročení a při zaujmutí základního postoje.

Jeden zvukový a posuňkový povel pro každé přivolání;

Jeden zvukový a posuňkový povel pro odložení v sedě;

Jeden zvukový a posuňkový povel pro odložení v leže;

Jeden zvukový a posuňkový povel pro odložení ve stoje.

Provedení cviku:

Ze základního postoje vykročí psovod se svým neupoutaným psem u nohy v přímém směru. Po cca 10 – 15 krocích si pes na jeden zvukový a posuňkový povel pro odložení v sedě ihned sedne, aniž by psovod přerušil chůzi nebo se ohlédl. Po dalších cca 40 krocích v přímém směru se psovod zastaví a otočí se ke svému klidně sedícímu psovi. Na pokyn rozhodčího psovod psa přivolá jedním zvukovým a posuňkovým povel. Jakmile pes rychle a radostně dosáhne zhruba poloviny vzdálenosti, dá psovod jeden zvukový a posuňkový povel pro odložení v leže. Na opětovný pokyn rozhodčího se pes na jeden zvukový a posuňkový povel pro odložení ve stoje postaví. Na další pokyn rozhodčího psovod svého psa jedním zvukovým povel přivolá. Pes musí radostně a rychlým krokem přiběhnout a předsednout těsně před psovoda. Na další zvukový nebo posuňkový povel zaujme pes základní postoj.

Hodnocení:

Chyby v provedení, pomalé, neklidné a opožděné usednutí, ulehnutí a postavení, stejně jako pomalé přiběhnutí a předsednutí, snižují odpovídajícím způsobem bodové hodnocení.

Pokud pes zaujme jinou než požadovanou polohu, budou mu sraženy 2 body.

3. Aport volný**10 bodů**Předpoklady pro provedení cviku:

Předmět běžné potřeby psovoda, který má po celou dobu oddílu zkoušky u sebe.

Povolené povely:

Po jednom zvukovém nebo posuňkovém povelu k přinesení a k zaujmutí základního postoje;

Jeden zvukový povel k odevzdání aportu.

Provedení cviku:

Ze základního postoje odhodí psovod předmět běžné potřeby do vzdálenosti přibližně 10 kroků. Zvukový nebo posuňkový povel pro přinesení smí dát až v okamžiku, kdy předmět klidně leží. Pes, který klidně sedí vedle psovoda, musí na povel rychle doběhnout k předmětu, ihned ho uchopit a stejně rychle jej přinést zpět. S předmětem si pak předsedne těsně před psovoda a drží ho tak dlouho, dokud mu ho po krátké pauze psovod zvukovým povelům pro odevzdání neodebere. Na další zvukový nebo posuňkový povel zaujme pes základní postoj.

V průběhu celého cviku nesmí psovod opustit své stanoviště.

Hodnocení:

Odhození předmětu na příliš krátkou vzdálenost nebo pomoc psovoda bez opuštění stanoviště, stejně tak jako chyby v provedení základního postoje, pomalý pohyb, špatné uchopení předmětu, pomalé přinesení, upuštění předmětu, hraní si s ním či jeho překusování, rozkročený postoj psovoda, chyby při předsednutí a zakončení cviku snižují bodové hodnocení.

Opustí-li psovod své stanoviště před ukončením cviku, je cvik hodnocen známkou chybně.

Pokud pes předmět nepřinese, je cvik hodnocen 0 body.

4. Ovladatelnost na vzdálenost**10 bodů**

Pomůcky:

- 1 značka pro startovací místo;
- 1 značka pro středové místo;
- 3 výrazné předměty ve vzdálenosti 40 m, (batož, části oblečení a podobně).
- 6 variant, ve kterých bude graficky znázorněno pořadí označených objektů.

Povolené povel y psovoda:

Jeden zvukový a posuňkový povel k vyběhnutí ke středové značce;

jeden zvukový povel k zastavení;

po jednom zvukovém a posuňkovém povelu k vyběhnutí k označeným bodům;

po jednom zvukovém povelu k setrvání u každého ze tří označených bodů;

buď jeden zvukový nebo posuňkový povel k přivolání;

buď jeden zvukový nebo posuňkový povel k uvedení do základního postoje.

Provedení cviku:

Psovod si před začátkem cviku vylosuje variantu pořadí, ve kterém bude pes k jednotlivým objektům vysílán.

Psovod zaujme se svým neupoutaným psem základní postoj ve výchozím bodě. Na pokyn rozhodčího, aniž by změnil své stanoviště, vysílá psovod svého psa jedním zvukovým a posuňkovým povelům k označenému bodu do vzdálenosti asi 20 m. Jakmile pes doběhne k požadovanému bodu, obdrží zvukový nebo posuňkový povel k zastavení. Na další pokyn rozhodčího vysílá psovod svého psa, aniž by změnil své stanoviště, zvukovým a posuňkovým k prvnímu určenému bodu. Na další zvukový povel má zde pes setrvat. Psovod jej pak vysílá zvukovým a posuňkovým povelům k dalšímu bodu, u kterého má pes opět zůstat. Totéž platí i pro třetí určený bod.

Z třetího bodu psovod přivolá psa jedním zvukovým nebo jedním posuňkovým povelům k sobě a ten si před něj těsně předsedne. Na další zvukový nebo posuňkový povel zaujme pes základní postoj.

Hodnocení:

Váhavé vyběhnutí k první značce nebo k některému z určených bodů, silné vychýlení se z ideální linie, změna rychlosti, váhavé vyskočení na značku nebo svévolné opuštění určeného cílového bodu, pomoc ze strany psovoda jako více povelů nebo chyby při ukončení cviku snižují odpovídajícím způsobem bodové hodnocení.

Při nedodržení vylosovaného pořadí označených objektů nebo opuštění stanoviště psovodem bude cvik hodnocen známkou chybně.

5. Nesení psa a jeho předání**10 bodů**Předpoklady pro provedení cviku:

- Startovní pozice: psa lze zvedat ze země nebo zvýšeného stanoviště .
- Pomocník.

Povolené povelů:

Vždy buď jeden zvukový nebo posuňkový povel pro zaujmutí startovní pozice, přivolání a zaujmutí základního postoje.

Provedení cviku:

Ze základního postoje smí psovod udělit svému psovi jeden zvukový nebo jeden posuňkový povel k zaujmutí startovní pozice, která usnadní zvedání psa.

Psovod nese svého psa 10 m v přímém směru a pak ho předá pomocníkovi. Ten pak nese psa dalších 10 m, zatímco psovod zůstává stát. Následně položí pomocník psa na zem. Pes u něj musí zůstat, dokud není na pokyn rozhodčího psovodem na jeden zvukový nebo posuňkový povel přivolán. Na další zvukový nebo posuňkový povel pak zaujme základní postoj.

Pes nesmí ke svému psovodovi ani k pomocníkovi projevit jakoukoli agresivitu.

Během nesení musí mít pes možnost volně pohybovat ocasem.

Hodnocení:

Pokud pes nespolupracuje, je při nesení neklidný, lehce vrčí nebo se při pokládání na zem snaží vymanit z náručí, snižuje se bodové hodnocení.

Pokud pes vyskočí, je cvik hodnocen známkou chybně.

Přílišná bázlivost nebo agrese psa vůči psovodovi nebo pomocníkovi je důvodem k diskvalifikaci.

6. Dlouhodobé odložení**20 bodů**Předpoklady pro provedení cviku:

Dvě označená místa zvlášť pro psy a feny.

Povolené povely:

Zvukový nebo posuňkový povel pro odložení;

Buď jeden zvukový nebo posuňkový povel pro usednutí.

Provedení cviku:

Před započítáním cviků poslušnosti druhého psa zaujme psovod se svým neupoutaným psem základní postoj na místě určeném k odložení. Na pokyn rozhodčího odloží psa zvukovým nebo posuňkovým povel, aniž by u něj zanechal jakýkoli předmět. Psovod pak odejde od psa nejméně 40 kroků na místo určené rozhodčím a zůstane klidně stát čelem ke psu. Pes musí bez ovlivňování psovodem klidně ležet v průběhu prováděných cviků 1 - 6 jiným psem.

V průběhu cviku ovladatelnost bez vodítka druhého psa odchází psovod samostatně do skupiny a pak se vrací zpět na své místo.

Na pokyn rozhodčího se psovod vrací zpět ke svému psovi a postaví se po jeho pravé straně. Na další pokyn rozhodčího ho zvukovým nebo posuňkovým povel pro usednutí posadí. Pes se musí rychle a v přímém směru posadit.

Hodnocení:

Neklidné ležení, předčasná změna polohy nebo předčasné opuštění místa při příchodu psovoda, stejně jako neklidné chování psovoda či jiná jeho skrytá pomoc snižují bodové hodnocení.

Pokud pes nezaujme polohu v leže, ale zůstane stát nebo sedět, aniž by opustil své místo, je cvik hodnocen známkou chybně. Opustí-li pes po ukončení čtvrtého cviku druhého psa určené místo více než o 3 m, následuje dílčí hodnocení.

Pokud se pes vzdálí z určeného místa před ukončením čtvrtého cviku druhého psa o více jak 3 m, je cvik hodnocen 0 body.

7. Chůze ve stopě psovoda**20 bodů**Předpoklady pro provedení cviku:Povolené povely:

Jeden zvukový a posuňkový povel pro chůzi ve stopě;

Buď jeden zvukový nebo jeden posuňkový povel pro zaujmutí základního postoje.

Provedení cviku:

Chůze ve stopě psovoda se u stupně A provádí na sněžnicích nebo na turistických lyžích, u stupně B pouze na turistických lyžích.

Psovod zaujme se svým neupoutaným psem základní postoj. Ze základního postoje se psovod se psem vydá na rozhodčím předem určenou trasu o celkové délce cca 500 m. Psovod udělí psovi na začátku trasy zvukový a posuňkový povel k chůzi ve stopě, který smí během chůze vícekrát opakovat. Pes musí ze základního postoje ihned vejít do stopy psovoda a následovat ho v ní, aniž by na něj dotíral nebo mu překážel.

Hodnocení:

Vystupování psa ze stopy, předbíhání psovoda, nebo opožďování snižuje odpovídajícím způsobem bodové hodnocení.

8. Jízda dopravním prostředkem**10 bodů**Předpoklady pro provedení cviku:

Dopravní prostředek:

- Rolba, sedačková lanovka, vrtulník apod.

Povolené povely:

Jeden zvukový a posuňkový povel pro naskočení;

Jeden zvukový povel pro setrvání;

Buď jeden zvukový nebo posuňkový povel pro zaujmutí základního postoje.

Provedení cviku:

Psovod se svým neupoutaným psem zaujme v dostatečné vzdálenosti od dopravního prostředku základní postoj. Použít lze všechny běžné dopravní prostředky za předpokladu dodržení bezpečnostních ustanovení. Pes do dopravního prostředku nastoupí, naskočí nebo bude na dopravní prostředek vyzvednut. Po celou dobu přepravy se pes musí chovat klidně a nenuceně. Po ukončení jízdy nebo letu psovod se svým psem vystoupí, postaví ho na zem vedle jízdni dráhy a za použití zvukového povelu s ním zaujme základní postoj.

Hodnocení:

Nejisté chování psa snižuje odpovídajícím způsobem bodové hodnocení.

Pokud pes při nastupování či vystupování nespolupracuje, je cvik hodnocen 0 body.

Oddíl B zkoušky je končí odhlášením psovoda, při kterém mu rozhodčí sdělí hodnocení.

Zkouška vodních prací – stupeň A**RH-W A**

Dělí se na:	práci ve vodě	200 bodů
	poslušnost a dovednost	100 bodů
	nejvyšší možný bodový zisk celkem	300 bodů

Práce ve vodě RH-W A**odd. A****Kritéria hodnocení a bodový zisk**

Nejvyšší možný bodový zisk celkem			200 bodů
Přinesení záchranné pomůcky ze břehu:	lano,	vzdálenost 25 m	20 bodů
Záchrana tonoucího ze břehu:	postroj,	vzdálenost 25 m	60 bodů
Přinesení záchranné pomůcky ze člunu:	lano,	vzdálenost 25 m	20 bodů
Záchrana tonoucího ze člunu:	postroj,	vzdálenost 25 m	60 bodů
Přivlečení nepojízdné lodi:	člun s vesly,	vzdálenost 25 m	40 bodů

Všeobecná ustanovení

Během zkoušky musejí být dodržována bezpečnostní pravidla. Všichni zúčastnění, kteří se nacházejí ve vodě nebo na člunu, jsou povinni nosit neoprénový oblek nebo záchrannou vestu.

Psovod je oblečen do neoprénového obleku nebo má na sobě záchrannou vestu. Pes je vybaven plovací vestou nebo speciálním postrojem pro vodní práce.

Cviky se provádějí na takovém místě, kde je umožněn psovi, který během většiny cviků musí plavat, snadný výstup na břeh.

Povolené povely

Je povoleno opakování libovolných zvukových a posuňkových povelů.

Prováděcí pokyny:**Přinesení záchranné pomůcky ze břehu****20 bodů**Předpoklady pro provedení cviku:

- Člun s vesly s lodníkem.
- Lodní lano o délce cca 30 m.

Provedení cviku:

Člun s lodníkem se nachází na vodě 25 m od břehu. Psovod, stojící na břehu, podá psovi konec cca 30 m dlouhého lodního lana. Na pokyn psovoda plave pes s lanem ke člunu a předá ho lodníkovi. Zatímco psovod přitahuje člun, pes klidně plave vedle člunu zpět. Ve chvíli, kdy člun dosáhne břehu, psovod si přivolá psa k sobě.

Hodnocení:

Chyby při uchopení lana nebo jeho následné upuštění, stejně jako chyby při sledování člunu snižují odpovídajícím způsobem bodové hodnocení.

Pokud pes lana lodníkovi nepřinese, je cvik hodnocen 0 body.

Záchrana tonoucího ze břehu**60 bodů**Předpoklady pro provedení cviku:

- Pomocník ve vodě v neoprénovém obleku.

Provedení cviku:

Osoba, simulující tonoucího a volající o pomoc, se nachází ve vodě ve vzdálenosti 25 m od břehu.

Na povel psovoda plave pes k pomocníkovi. Jakmile se tonoucí chytne psa za postroj nebo plovací vestu, pes se samostatně vrací ke břehu. Když pes s osobou v nesnázích dosáhne břehu, přebírá další péči o zachráněného psovoda.

Hodnocení:

Pokud pes neplave přímo k tonoucímu, neplave nejkratší cestou zpět ke břehu nebo narušuje následné ošetření zachráněného, snižuje se odpovídajícím způsobem bodové hodnocení.

Pokud pes tonoucího nepřitáhne, je cvik hodnocen 0 body.

Přinesení záchranné pomůcky ze člunu**20 bodů**Předpoklady pro provedení cviku:

- Motorový člun s lodníkem.
- Loďka s vesly s lodníkem.
- Lodní lano, délka cca 30 m.

Provedení cviku:

Psovod se psem se nachází na motorovém člunu. Ve vzdálenosti 25 m od nich pluje loďka s vesly, na které je lodník.

Na povel psovoda skáče pes do vody. Psovod mu podá konec 30 m dlouhého lodního lana. Na další povel plave pes k loďce a odevzdá lano lodníkovi. Psovod pak lanem loďku přitáhne. Pes se po boku loďky vrací zpět k psovodovi. Jakmile se loďka dostane do blízkosti člunu, předá psovod lano pomocníkovi a přivolá si svého psa. Ten k němu doplave a psovod mu pomůže zpět na palubu.

Hodnocení:

Chyby při uchopení lana nebo jeho následné upuštění, chyby při sledování loďky, stejně jako nedostatky při skoku do vody, plavání k loďce nebo vytahování do člunu snižují odpovídajícím způsobem bodové hodnocení.

Pokud pes lana lodníkovi v loďce nepřinese, je cvik hodnocen 0 body.

Záchrana tonoucího ze člunu**60 bodů**Předpoklady pro provedení cviku:

- Motorový člun s lodníkem.
- Pomocník ve vodě v neoprénovém obleku.

Provedení cviku:

Psovod se psem se nachází v motorovém člunu. Ve vzdálenosti cca 25 metrů od nich ve vodě je pomocník simulující tonoucího a volající o pomoc.

Na povel psovoda skáče pes do vody a plave k tonoucímu. Jakmile se plavec chytne psa za postroj nebo plovací vestu, pes se samostatně vrací zpět ke člunu. Když pes s osobou v nesnázích dosáhne člunu, přebírá další péči o zachráněného pomocník ve člunu. Psovod si přivolá svého psa, ten k němu doplave a psovod mu pomůže zpět na palubu.

Hodnocení:

Pokud pes neplave přímo k tonoucímu nebo neplave nejkratší cestou zpět ke člunu, nebo prokáže-li nedostatky při skoku do vody, plavání nebo vytahování do člunu, snižuje se odpovídajícím způsobem bodové hodnocení.

Pokud pes tonoucího nepřitáhne, je cvik hodnocen 0 body.

Přivlečení nepojízdné loďky**40 bodů**Předpoklady pro provedení cviku:

- Loďka s vesly s lodníkem. Na loďce je připevněno cca 3 m dlouhé lano se zesíleným koncem.

Provedení cviku:

Ve vzdálenosti cca 25 m od břehu se nachází plovoucí loďka s bezvládně ležícím lodníkem.

Na povel psovoda plave pes k loďce. Samostatně vyhledá konec volně visícího lana, uchopí jej do mordy a plave s ním zpět ke břehu. Jakmile loďka dosáhne břehu, odevzdá pes na povel psovodovi lano, psovod si psa odloží na břeh a věnuje se bezvládnému lodníkovi.

Hodnocení:

Neplave-li pes přímo k lodi, neuchopí-li hned lano nebo neplave-li nejkratší cestou zpět, snižuje se odpovídajícím způsobem bodové hodnocení.

Pokud pes loď nepřivleče, je cvik hodnocen 0 body.

Tato část zkoušky je ukončena odhlášením psovoda, při kterém mu rozhodčí oznámí hodnocení.

Zkouška vodních prací – stupeň B**RH-W B**

Dělí se na:	práci ve vodě	200 bodů
	poslušnost a dovednost	100 bodů
	nejvyšší možný bodový zisk celkem	300 bodů

Práce ve vodě RH-W B**odd. A****Kritéria hodnocení a bodový zisk**

Nejvyšší možný bodový zisk celkem		200 bodů
Přinesení záchranné pomůcky ze břehu:	záchr. kruh, vzdálenost 40 m	20 bodů
Záchrana tonoucího ze břehu:	uchopení za ruku, vzdálenost 40 m	60 bodů
Přinesení záchranné pomůcky ze člunu:	záchr. kruh, vzdálenost 40 m	20 bodů
Záchrana tonoucího ze člunu:	uchopení za ruku, vzdálenost 40 m	60 bodů
Přivlečení nepojízdného člunu:	motorový člun, vzdálenost 40 m	40 bodů

Všeobecná ustanovení

Během zkoušky musejí být dodržována bezpečnostní pravidla. Všichni zúčastnění, kteří se nacházejí ve vodě nebo na člunu, jsou povinni nosit neoprénový oblek nebo záchrannou vestu.

Psovod je oblečen do neoprénového obleku nebo má na sobě záchrannou vestu. Pes je vybaven plovací vestou nebo speciálním postrojem pro vodní práce.

Cviky se provádějí na takovém místě, kde je umožněn psovi, který během většiny cviků musí plavat, snadný výstup na břeh.

Povolené povely

Je povoleno opakování libovolných zvukových a posuňkových povelů.

Prováděcí pokyny:**Přinesení záchranné pomůcky ze břehu****20 bodů**Předpoklady pro provedení cviku:

- Člun s lodníkem a pomocníkem v neoprénovém obleku.
- Záchranný kruh s provazem.

Provedení cviku:

Ve vzdálenosti 40 m paralelně se břehem projíždí člun s lodníkem a pomocníkem na palubě. Aniž by si toho lodník všiml, vypadne pomocník ze člunu a chová se jako tonoucí. Člun pokračuje v jízdě.

Psovod odhodí do vody směrem k tonoucímu záchranný kruh. Na povel psovoda se pes vydá ke kruhu, uchopí ho za provaz a přivleče ho k tonoucímu, který se ho pevně chytí. Pes potom samostatně přitáhne pomocníka za kruh zpět. Jakmile pes dosáhne břehu, jde psovod k zachráněnému a přebírá další péči o něj.

Hodnocení:

Chyby při uchopení lana nebo jeho následné upuštění odpovídajícím způsobem snižují bodové hodnocení.

Pokud pes pomocníka nepřitáhne, je cvik hodnocen 0 body.

Záchrana tonoucího ze břehu**60 bodů**Předpoklady pro provedení cviku:

- Člun s lodníkem a pomocníkem v neoprénovém obleku.

Provedení cviku:

Ve vzdálenosti 40 m paralelně se břehem projíždí člun s lodníkem a pomocníkem na palubě. Aniž by si toho lodník všiml, vypadne pomocník ze člunu a chová se pasivně. Člun pokračuje v jízdě.

Na povel psovoda plave pes k utonulému, uchopí jej za ruku a táhne ho samostatně ke břehu. Jakmile pes s osobou v nesnázích dosáhne břehu, jde psovod k zachráněnému a přebírá další péči o něj.

Hodnocení:

Pokud pes neplave přímo k tonoucímu nebo neplave nejkratší cestou zpět ke břehu, nebo pokud narušuje následné ošetření zachráněného, snižuje se odpovídajícím způsobem bodové hodnocení.

Pokud pes tonoucího nepřitáhne nebo ho zraní, je cvik hodnocen 0 body.

Přinesení záchranné pomůcky ze člunu**20 bodů**Předpoklady pro provedení cviku:

- Motorový člun s lodníkem.
- Člun s lodníkem a pomocníkem v neoprénovém obleku.
- Záchranný kruh s lanem.

Provedení cviku:

Psovod se psem se nacházejí na motorovém člunu. Ve vzdálenosti 40 m paralelně od nich jede člun, ze kterého vypadne pomocník a chová se jako tonoucí. Aniž by to lodník zpozoroval, pokračuje v jízdě.

Psovod odhodí do vody směrem k tonoucímu záchranný kruh. Na povel psovoda pes skočí do vody, plave ke kruhu, uchopí ho za provaz a přinese ho pomocníkovi v nesnázích, který se ho pevně chytí. Poté pes samostatně táhne kruh s tonoucím zpět k motorovému člunu. Jakmile se ocitne v blízkosti člunu, přebírá další péči o zachráněného pomocník. Psovod si psa přivolá, ten k němu doplave a psovod mu pomůže na palubu.

Hodnocení:

Chyby při uchopení lana nebo jeho následné upuštění, stejně jako nedostatky při skoku do vody, plavání ke člunu nebo vytahování do člunu odpovídajícím způsobem snižují bodové hodnocení.

Pokud pes pomocníka nepřivleče, je cvik hodnocen 0 body.

Záchrana tonoucího ze člunu**60 bodů**Předpoklady pro provedení cviku:

- Motorový člun s lodníkem.
- Člun s lodníkem a pomocníkem v neoprénovém obleku.

Provedení cviku:

Psovod se psem se nacházejí v motorovém člunu. Ve vzdálenosti 40 m paralelně od nich jede člun, ze kterého náhle vypadne pomocník a chová se pasivně. Aniž by to lodník zpozoroval, pokračuje v jízdě.

Na povel psovoda skočí pes do vody, plave k utonulému, uchopí jej za ruku a samostatně ho táhne zpět ke člunu. Jakmile dosáhne člunu, přebírá další péči o zachráněného pomocník. Psovod si přivolá svého psa, ten plave k němu a psovod mu pomůže zpět na palubu.

Hodnocení:

Pokud pes neplave přímo k utonulému nebo neplave nejkratší cestou zpět, nebo prokáže-li nedostatky při skoku do vody, plavání ke člunu nebo vytahování na člun, snižuje se odpovídajícím způsobem bodové hodnocení.

Pokud pes utonulého nepřitáhne nebo ho zraní, hodnotí se cvik 0 body.

Přivlečení nepojízdné lodi**40 bodů**Předpoklady pro provedení cviku:

- Motorový člun s lodníkem, celková hmotnost cca 1.000 kg
Na člunu je upevněn cca 5 m dlouhý provaz se zesíleným koncem.
- Molo.

Provedení cviku:

Psovod se psem se nacházejí na motorovém člunu vzdáleném 40 m od mola. Na povel psovoda skočí pes do vody, psovod mu podá do mordy konec lana a pes vleče člun k molu. Jakmile člun dosáhne mola, převezme lano pomocník. Psovod si psa přivolá, ten plave k němu a psovod mu pomůže do člunu nebo na molo.

Hodnocení:

Neplave-li pes přímo k molu nebo neuchopí-li lano hned, snižuje se odpovídajícím způsobem bodové hodnocení.

Nedosáhne-li člun mola, ale přesto překoná alespoň polovinu vzdálenosti, je cvik ohodnocen známkou chybně.

Překoná-li člun méně než polovinu vzdálenosti, je cvik hodnocen 0 body.

Tato část zkoušky je ukončena odhlášením psovoda, při kterém mu rozhodčí oznámí hodnocení.

Poslušnost a dovednost RH-W**odd. B**

Zkouška vodních prací RH-W A a B

Kritéria hodnocení a bodový zisk

Nejvyšší možný bodový zisk celkem	100 bodů
Cvik 1: Ovladatelnost bez vodítka	10 bodů
Cvik 2: Polohy psa na vzdálenost s přivoláním	10 bodů
Cvik 3: Nesení psa a jeho předání	10 bodů
Cvik 4: Aport z vody hozený ze břehu	10 bodů
Cvik 5: Naskočení a jízda na surfu	10 bodů
Cvik 6: Ovladatelnost na vzdálenost	10 bodů
Cvik 7: Dlouhodobé odložení	10 bodů
Cvik 8: Plavání na vzdálenost	20 bodů
Cvik 9: Jízda ve člunu	10 bodů

Všeobecná ustanovení:

Během zkoušky musejí být dodržována bezpečnostní pravidla. Všichni zúčastnění, kteří se nacházejí ve vodě nebo na člunu, jsou povinni nosit neoprénový oblek nebo záchrannou vestu.

Psovod je oblečen do neoprénového obleku nebo má na sobě záchrannou vestu. Pes je vybaven plovací vestou nebo speciálním postrojem pro vodní práce.

Nahlášení a odhlášení rozhodčímu se provádí na vodítku v základním postoji. Povoleno je pouze vodítka a řetízkový obojek. Volba povelů při provádění cviků je ponechána na psovodovi, ale musí to vždy být jeden krátký zvukový povel. Jméno psa ve spojení s povellem se považuje za jeden zvukový povel. Posuškové povely jsou možné pouze, pokud je to výslovně povoleno.

Pes má cviky provádět radostně a rychle. Každý cvik začíná a končí základním postojem. V základním postoji sedí pes těsně a rovně na levé straně psovoda tak, že jeho rameno je souběžně s kolenem psovoda. Při změně z pozice před psovodem do základního postoje, se smí pes k psovodovi přiřadit přímo nebo ho těsně obejít.

Každý cvik se zahajuje na pokyn rozhodčího.

Bezprostředně před začátkem práce je losem určeno pořadí cviků 1 – 6. Po losování psovod psa odpoutá z vodítka.

Během cviku ovladatelnost bez vodítka zazní dva výstřely (ráže 6-9 mm). Pes musí zůstat lhostejný. Projeví-li při střelbě strach, je diskvalifikován. Pokud je na střelbu útočný, je to podmíněně chybné, ovšem jen pokud zůstane pod vlivem psovoda. Plný počet bodů může získat jen pes lhostejný ke střelbě.

Prováděcí pokyny:**1. Ovladatelnost bez vodítka****10 bodů**Prováděcí pokyny:

Ovladatelnost bez vodítka se vždy provádí dle schématu uveřejněném v příloze. Pouze ve výjimečných případech, daných místními podmínkami, může rozhodčí určit jiný směr úhlu, přičemž toto musí být stejné pro všechny účastníky zkoušky.

Skupina se skládá nejméně ze čtyř osob včetně druhého psovoda, dvě osoby ve skupině vedou na vodítku psa (psa a fenu). Skupina se pohybuje po kruhu ve směru hodinových ručiček.

Povolené povely:

Buď jeden krátký zvukový nebo jeden posuňkový povel pro chůzi u nohy, který smí být opakován při každém vykročení a změně rytmu chůze.

Provedení cviku:

Ze základního postoje musí pes na zvukový povel k chůzi následovat pozorně, radostně a přímo svého psovoda tak, aby byl svou lopatkou vždy po levé straně psovoda na úrovni jeho kolen, a při zastavení se musí samostatně, rychle a přímým směrem posadit.

Nejprve jde psovod se psem bez zastavení 50 kroků přímým směrem normálním tempem. Po obratu čelem vzad a po dalších 10 – 15 krocích normální chůzí předvede nejméně 10 kroků v poklusu a 10 kroků pomalou chůzí. Přejchod z poklusu do pomalé chůze musí být proveden bez mezikroků.

Následně provede psovod normálním tempem první obrat, pokračuje dalších 20 – 25 kroků, následuje druhý obrat a po dalších 25 - 30 krocích udělá čelem vzad. Při chůzi zpět následuje po 10 – 15 krocích přímým směrem zastavení se zaujetím základního postoje. Po dalších 10 – 15 krocích provede opět obrat a po 20 – 25 krocích se psovod vrací na výchozí bod, kde zaujme základní postoj.

Ze základního postoje psovod se psem těsně obchází z vnější strany proti směru hodinových ručiček pohybující se skupinu osob tak, aby se zkoušený pes přímo potkal s oběma psy vedenými ve skupině. Dvojice se pak jednou zastaví, skupina se pohybuje dál a nejméně jedna osoba projde kolem psa.

Poté provede psovod svého psa normální chůzí s obraty ve tvaru osmičky skupinou, uprostřed se zastaví a pes samostatně zaujme základní postoj. Následně psovod normálním krokem opustí skupinu a základním postojem cvik ukončí.

Hodnocení:

Předbíhání, vybočování do stran, opožďování se, neochota psa nebo pomalé či váhavé sedání, stejně tak pomoc tělem psovoda, nebo další zvukové či posuňkové povely, snižují bodové hodnocení.

2. Polohy psa na vzdálenost s přivoláním**10 bodů**Prováděcí pokyny:Povolené povely:

Jeden krátký zvukový povel pro chůzi u nohy, který smí být udělen při vykročení a při zaujmutí základního postoje;

Jeden zvukový a posuňkový povel pro každé přivolání;

Jeden zvukový a posuňkový povel pro odložení v sedě;

Jeden zvukový a posuňkový povel pro odložení v leže;

Jeden zvukový a posuňkový povel pro odložení ve stoje.

Provedení cviku:

Ze základního postoje vykročí psovod se svým neupoutaným psem u nohy v přímém směru. Po cca 10 – 15 krocích si pes na jeden zvukový a posuňkový povel pro odložení v sedě ihned sedne, aniž by psovod přerušil chůzi nebo se ohlédl. Po dalších cca 40 krocích v přímém směru se psovod zastaví a otočí se ke svému klidně sedícímu psovi. Na pokyn rozhodčího psovod psa přivolá jedním zvukovým a posuňkovým povel. Jakmile pes rychle a radostně dosáhne zhruba poloviny vzdálenosti, dá psovod jeden zvukový a posuňkový povel pro odložení v leže. Na opětovný pokyn rozhodčího se pes na jeden zvukový a posuňkový povel pro odložení ve stoje postaví. Na další pokyn rozhodčího psovod svého psa jedním zvukovým povel přivolá. Pes musí radostně a rychlým krokem přiběhnout a předsednout těsně před psovoda. Na další zvukový nebo posuňkový povel zaujme pes základní postoj.

Hodnocení:

Chyby v provedení, pomalé, neklidné a opožděné usednutí, ulehnutí a postavení, stejně jako pomalé přiběhnutí a předsednutí, snižují odpovídajícím způsobem bodové hodnocení.

Pokud pes zaujme jinou než požadovanou polohu, budou mu sraženy 2 body.

3. Nesení psa a jeho předání**10 bodů**Předpoklady pro provedení cviku:

- Startovní pozice: psa je možno zvedat ze země nebo ze zvýšeného stanoviště.
- Pomocník.

Povolené povely:

Po jednom zvukovém nebo posuňkovém povelu pro zaujmutí startovní pozice, pro přivolání a pro zaujmutí základního postoje.

Provedení cviku:

Ze základního postoje smí psovod na jeden zvukový nebo posuňkový povel zaujmout startovní pozici, která ulehčí zvedání psa. Kontrola vzdálenosti psovoda a psa není chybou.

Psovod nese svého psa 10 m v přímém směru a pak ho předá pomocníkovi. Psovod zůstane stát, zatímco pomocník nese psa dalších 10 m a postaví jej na zem. Pes má setrvat na místě, dokud ho psovod na pokyn rozhodčího nepřivolá zvukovým nebo posuňkovým povel. Pes musí rychle a radostně přiběhnout k psovodovi a těsně si předsednout. Na další zvukový nebo posuňkový povel pak zaujme základní postoj.

Pes nesmí ke svému psovodovi ani k pomocníkovi projevit jakoukoli agresivitu. Během nesení musí mít pes možnost volně pohybovat ocasem.

Hodnocení:

Pokud pes nespolupracuje, je při nesení neklidný, lehce vrčí nebo se při pokládání na zem snaží vymanit z náručí, snižuje se bodové hodnocení.

Pokud pes vyskočí, je cvik hodnocen známkou chybně.

Přílišná bázlivost nebo agrese psa vůči psovodovi nebo pomocníkovi je důvodem k diskvalifikaci.

4. Aport z vody hozený ze břehu**10 bodů**Předpoklady pro provedení cviku:

Pro provedení cviku je třeba zvolit takové místo, které umožňuje psovi snadný výstup z vody na břeh.

- Plovoucí předmět běžné potřeby patřící psovodovi, který má psovod po celý oddíl zkoušky u sebe.

Povolené povely:

Po jednom zvukovém nebo posuňkovém povelu pro přinesení a zaujmutí základního postoje;

Zvukový povel pro odevzdání aportu.

Provedení cviku:

Ze základního postoje v přiměřené vzdálenosti od vody odhodí psovod do vody předmět běžné potřeby do vzdálenosti přibližně 10 kroků. Zvukový nebo posuňkový povel pro přinesení dává až v okamžiku, kdy předmět klidně leží na hladině. Pes, který klidně sedí vedle psovoda, musí doplavat k předmětu, ihned ho uchopit a přinést jej přímou cestou k psovodovi. S předmětem si pak předsedne těsně před psovoda a drží ho tak dlouho, dokud mu ho po krátké pauze psovod zvukovým povel pro odevzdání neodebere. Na další zvukový nebo posuňkový povel zaujme pes základní postoj.

V průběhu celého cviku nesmí psovod opustit své stanoviště.

Hodnocení:

Odhodzení předmětu na příliš krátkou vzdálenost nebo pomoc psovoda bez opuštění stanoviště, stejně tak jako chyby v provedení základního postoje, pomalý pohyb, špatné uchopení předmětu, pomalé přinesení, upuštění předmětu, hraní si s ním či jeho překusování, rozkročený postoj psovoda, chyby při předsednutí a zakončení cviku snižují bodové hodnocení.

Opustí-li psovod své stanoviště před ukončením cviku, je cvik hodnocen známkou chybně.

Pokud pes předmět nepřinese, je cvik hodnocen 0 body.

5. Naskočení a jízda na surfu**10 bodů**Předpoklady pro provedení cviku:

Pro provedení cviku je třeba zvolit takové místo, kde pes stačí a je mu umožněn snadný výstup z vody na břeh.

- Surf.

Povolené povel:

Po jednom zvukovém a posuňkovém povel pro nastoupení, setrvání a seskočení;

Buď zvukový nebo posuňkový povel k zaujmutí základního postoje.

Provedení cviku:

Psovod se psem zaujme základní postoj na výchozím bodu. Ze základního postoje musí pes na zvukový a posuňkový povel pro nastoupení naskočit na surfové prkno bez plachty, které je na mělčině. Surf musí být v takové vzdálenosti od břehu, aby byl pro psa dosažitelný bez plavání. Psovod může přidržení surfu psovi při nastupování pomoci.

Na zvukový a posuňkový povel musí pes na surfu setrvat v klidu. Na pokyn rozhodčího postrčí psovod surf s ležícím psem předem určeným směrem do vzdálenosti cca 20 m. Pes se musí chovat klidně a zůstat na surfu, dokud mu psovod nedá zvukový a posuňkový povel pro seskočení.

Cvik končí zaujmutím základního postoje na břehu na zvukový nebo posuňkový povel.

Hodnocení:

Nejisté nastoupení nebo neklidné chování na surfu snižuje bodové hodnocení.

Pokud pes svévolně surf opustí, je cvik hodnocen známkou chybně.

Nenastoupí-li pes na surf, je cvik hodnocen 0 body.

6. Ovladatelnost na vzdálenost**10 bodů**Předpoklady pro provedení cviku:

Pro provedení cviku je třeba zvolit takové místo, které umožňuje psovi snadný výstup z vody na břeh.

- Dva čluny nebo surfy ve vzdálenosti 40 m od sebe i od břehu

Povolené povely:

Zvukový a posuňkový povel pro plavání k jednotlivým cílovým bodům;

Zvukový povel pro přivolání;

Buď jeden zvukový nebo posuňkový povel pro zaujmutí základního postoje.

Provedení cviku:

Psovod se svým neupoutaným psem zaujme v přiměřené vzdálenosti od vody základní postoj. Na pokyn rozhodčího vyše psovod psa zvukovým a posuňkovým povelům k prvnímu určenému cíli, aniž by při tom změnil své stanoviště. Jakmile pes cíle dosáhne, posílá ho psovod zvukovým a posuňkovým povelům ke druhému.

Pořadí bodů, ke kterým má pes plavat, určí rozhodčí před zahájením cviku.

Od druhého bodu je pes přivolán zpět k psovodovi zvukovým nebo posuňkovým povelům, předsedne si těsně před ním a na zvukový nebo posuňkový povel zaujmeme základní postoj.

Hodnocení:

Váhavý pohyb k určeným bodům, silné vybočení z ideální linie, svévolné opuštění cílového bodu, pomoc ze strany psovoda, jako např. opakování povelů nebo chyby při zakončení cviku snižují odpovídajícím způsobem bodové hodnocení.

Pokud není dodrženo rozhodčím určené pořadí cílových bodů nebo pokud psovod opustí své stanoviště, je cvik hodnocen známkou chybně.

7. Dlouhodobé odložení**10 bodů**Předpoklady pro provedení cviku:

Dvě označená místa zvlášť pro psy a feny.

Povolené povely:

Zvukový povel pro odložení;

Zvukový nebo posuňkový povel pro usednutí.

Provedení cviku:

Před započítáním cviků poslušnosti druhého psa zaujme psovod se svým neupoutaným psem základní postoj na místě určeném k odložení. Na pokyn rozhodčího odloží psa zvukovým povel, aniž by u něj zanechal jakýkoli předmět. Psovod pak odejde od psa nejméně 40 kroků a zůstane klidně stát čelem ke psu. Pes musí bez ovlivňování psovodem klidně ležet v průběhu prováděných cviků 1 - 6 jiným psem.

V průběhu cviku ovladatelnost bez vodítka druhého psa odchází psovod samostatně do skupiny a pak se vrací zpět na své místo.

Na pokyn rozhodčího se psovod vrací zpět ke svému psovi, postaví se po jeho pravé straně a dává mu zvukový nebo posuňkový povel pro usednutí. Pes se musí rychle a v přímém směru posadit.

Hodnocení:

Neklidné ležení, předčasná změna polohy nebo předčasné opuštění místa při příchodu psovoda, stejně jako neklidné chování psovoda či jiná jeho skrytá pomoc snižují bodové hodnocení.

Pokud pes nezaujme polohu v leže, ale zůstane stát nebo sedět, aniž by opustil své místo je cvik hodnocen známkou chybně.

Opustí-li pes po ukončení čtvrtého cviku druhého psa určené místo více než o 3 m, následuje dílčí hodnocení.

Pokud se pes vzdálí z určeného místa před ukončením čtvrtého cviku druhého psa o více jak 3 m, je cvik hodnocen 0 body.

8. Plavání na vzdálenost**20 bodů**Předpoklady pro provedení cviku:

- Motorový člun s lodníkem.

Povolené povely:

Jeden zvukový a posuňkový povel pro skočení do vody;

Jeden zvukový a posuňkový povel pro vzdálení se od člunu;

Jeden zvukový a posuňkový povel pro následování;

Jeden zvukový a posuňkový povel pro přivolání.

Provedení cviku:

Psovod se psem se nacházejí ve člunu. Musejí se chovat disciplinovaně, ale zaujmutí základního postoje se nevyžaduje.

Na zvukový a posuňkový povel skočí pes ze stojícího člunu do vody. Psovod pošle psa pryč od člunu, tak aby se tento mohl dát do pohybu. Člun jede ve vzdálenosti cca 10 m od psa tak, aby mohl být pes stále pod kontrolou. Na zvukový a posuňkový povel pes člun klidně následuje na vzdálenost 600 m. Následně člun zastaví a psovod psa zvukovým a posuňkovým povel přivolá. Pes plave k němu a psovod mu pomůže zpět do člunu.

Hodnocení:

Neklidné, nerovnoměrné plavání, stejně jako nedostatky při skoku do vody, při plavání nebo zvedání do člunu, snižují odpovídajícím způsobem bodové hodnocení.

Prokáže-li pes nedostatečnou kondici, je cvik předčasně ukončen a hodnocen 0 body.

9. Jízda ve člunu**10 bodů**Předpoklady pro provedení cviku:

- Motorový člun s lodníkem.

Povolené povely:

Jeden zvukový a posuňkový povel k naskočení;

Jeden zvukový povel k setrvání;

Jeden zvukový nebo posuňkový povel k zaujmutí základního postoje.

Provedení cviku:

Psovod se psem zaujme v přiměřené vzdálenosti od člunu základní postoj. Pes do člunu nastoupí, skočí nebo je do něj vyzvednut. Během transportu se pes musí chovat klidně a uvolněně. Po ukončení jízdy psovod se psem opustí člun a pomocí zvukového povelu zaujme základní postoj.

Hodnocení:

Nejisté chování snižuje odpovídajícím způsobem bodové hodnocení.

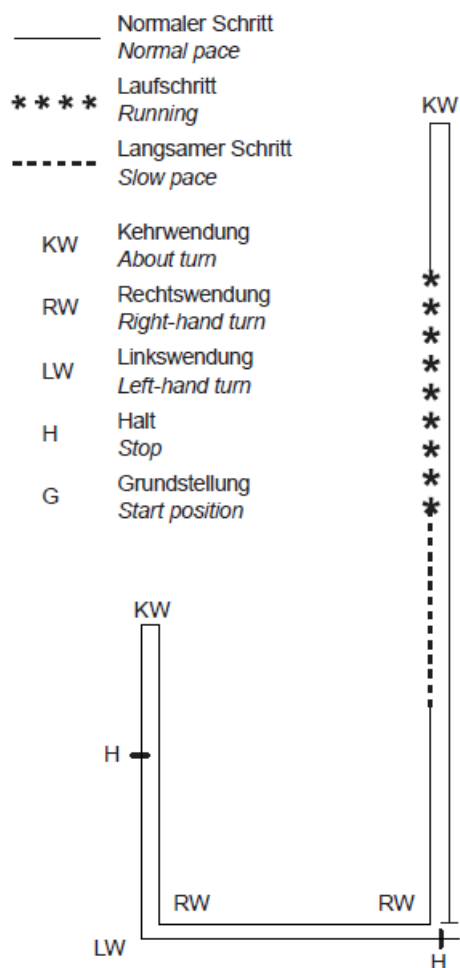
Pokud pes nenastoupí bez váhání do člunu nebo při nakládání do člunu a vykládání ze člunu nespolupracuje, je cvik ohodnocen 0 body.

Oddíl B poslušnost a dovednost končí odhlášením psovoda rozhodčímu, který mu oznámí hodnocení.

Pokud se oddíl A práce ve vodě provádí až následně, musí mít pes nejméně jednu hodinu na odpočinek.

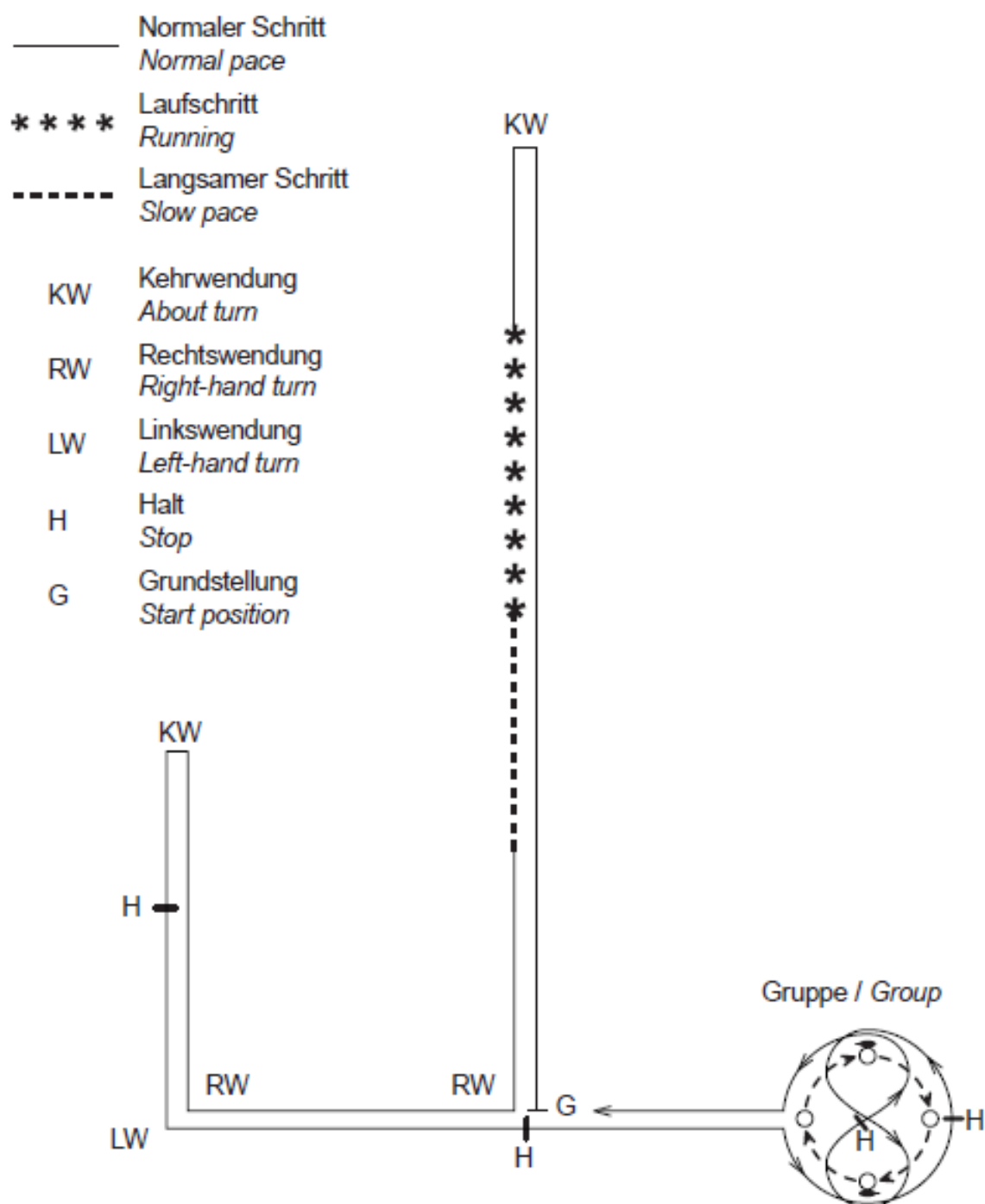
Schéma 1: Ovladatelnost psa (na vodítku i bez vodítka)

Zkouška způsobilosti záchranného psa

Schéma 2: Ovladatelnost bez vodítka

stupeň A a B

Achtung: Das Schema ist abhängig von den Platzverhältnissen. Es kann nach der Kehrtwendung auch zuerst eine Linkswendung und anschließend eine Rechtswendung verlangt werden.

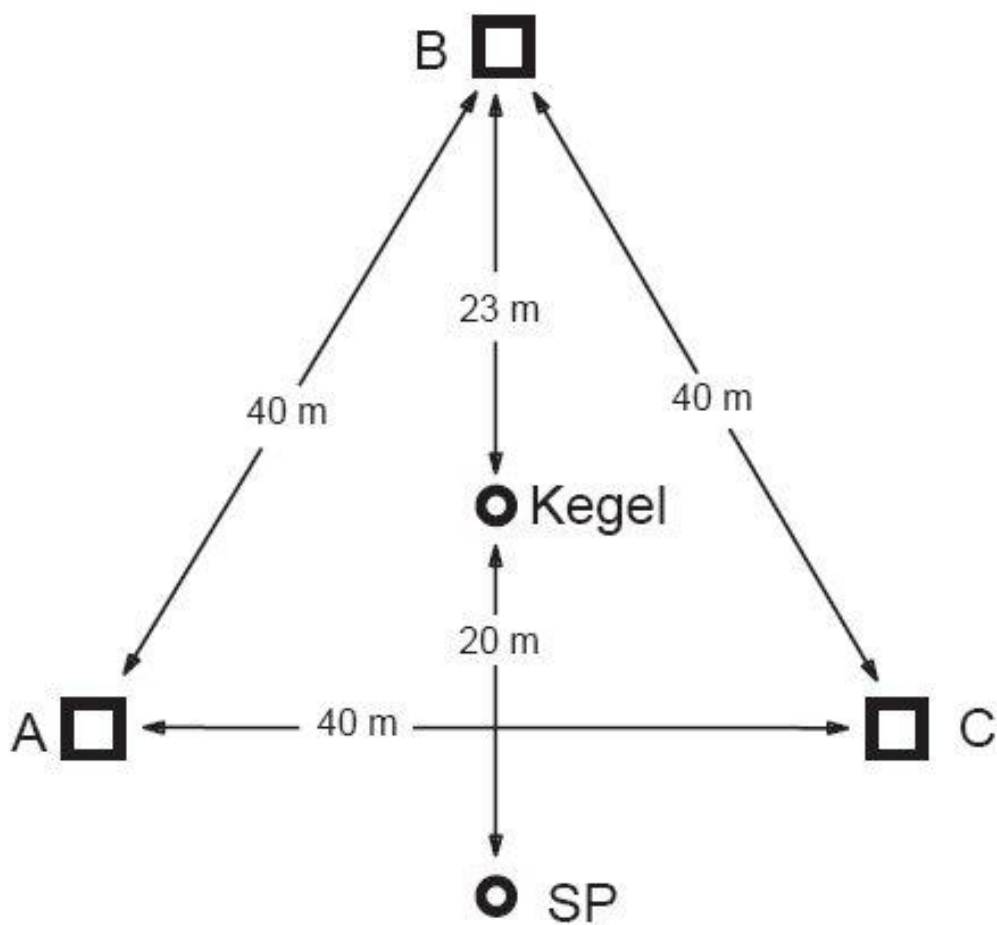
Attention: The scheme is depending on the locality. It is also possible to ask after about turn the first for a left-hand turn and then for a right-hand turn.

Schéma 3: Polohy psa na vzdálenost s přivoláním

Schéma 4: Ovladatelnost na vzdálenost

Vysvětlivky k schematickým nákresům:

Schéma č. 1: Ovladatelnost psa (na vodítku i bez vodítka)

Zkouška způsobilosti záchranného psa

_____	normální chůze
*****	rychlá chůze
-----	pomalá chůze
KW	obrat čelem vzad
RW	obrat vpravo
LW	obrat vlevo
H	zastavení
G	výchozí bod

Schéma č. 2: Ovladatelnost bez vodítka

Stupeň A a B

_____	normální chůze
*****	rychlá chůze
-----	pomalá chůze
KW	obrat čelem vzad
RW	obrat vpravo
LW	obrat vlevo
H	zastavení
G	výchozí bod

Upozornění: Schéma je závislé na poloze cvičebního prostoru. Po obratu čelem vzad může být požadován nejprve obrat vlevo a teprve následně vpravo.

Schéma č. 3: Polohy psa na vzdálenost s přivoláním

HF	psovod
Sitz	odložení v sedě
Steh-Platz	položení – postavení